

**Akademia Humanistyczno
Ekonomiczna w Łodzi
Filia w Wodzisławiu Śląskim**

SYLABUSY

dla kierunku

Praca socjalna

studia pierwszego stopnia
profil praktyczny

Spis treści	
Rok 1.....	4
Nazwa zajęć: Język obcy – język angielski.....	5
Nazwa zajęć: Język obcy – język niemiecki.....	8
Nazwa zajęć: Wychowanie fizyczne	11
Nazwa zajęć: Podstawy filozofii	14
Nazwa zajęć: Historia filozofii	17
Nazwa zajęć: Technologie informacyjne	20
Nazwa zajęć: Podstawy socjologii	23
Nazwa zajęć: Podstawy psychologii	26
Nazwa zajęć: Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania	29
Nazwa zajęć: Edukacja zdrowotna	32
Nazwa zajęć: Współczesne problemy społeczne.....	35
Nazwa zajęć: Wprowadzenie do pracy socjalnej	38
Nazwa zajęć: Zabezpieczenie społeczne i system prawny pomocy	41
Nazwa zajęć: Gerontologia społeczna.....	44
Nazwa zajęć: Pomoc społeczna i jej programy	47
Nazwa zajęć: Trening interpersonalny	51
Nazwa zajęć: Diagnostyka potrzeb społecznych	54
Nazwa zajęć: Polityka społeczna	57
Nazwa zajęć: Patologie społeczne i interwencja kryzysowa	61
Nazwa zajęć: Ochrona własności intelektualnej.....	64
Subject name: Intellectual Property Protection	67
Nazwa zajęć: Komunikacja i budowanie relacji	70
Nazwa zajęć: Praktyki zawodowe.....	73
Rok 2.....	75
Nazwa zajęć: Wstęp do pedagogiki.....	76
Nazwa zajęć: Metodologia badań społecznych	79
Nazwa zajęć: Metody pracy socjalnej.....	82
Nazwa zajęć: Wprowadzenie do organizacji usług socjalnych.....	85
Nazwa zajęć: Psychologia społeczna.....	88
Nazwa zajęć: Projekt socjalny	91
Nazwa zajęć: Superwizja w pracy socjalnej.....	94
Nazwa zajęć: Metody terapii grupowej i socjoterapii	97
Nazwa zajęć: Mediacje i negocjacje w pracy socjalnej	100
Rok 3.....	103
Nazwa zajęć: Podstawy prawa	104
Nazwa zajęć: Pedagogika resocjalizacyjna	107
Nazwa zajęć: Podstawy prawa rodzinnego	110
Nazwa zajęć: Metody terapii zajęciowej	113
Nazwa zajęć: Ekonomika i finanse publiczne	117
Nazwa zajęć: Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim	120

Nazwa zajęć: Pedagogika rodziny	123
Nazwa zajęć: Andragogika.....	126
Nazwa zajęć: Teorie i praktyka poradnictwa	129
Nazwa zajęć: Rehabilitacja osób niepełnosprawnych	132
Nazwa zajęć: Bezrobocie	135
Nazwa zajęć: Wolontariat w pracy socjalnej.....	138
Nazwa zajęć: Lokalne strategie rozwiązywania problemów	141
Nazwa zajęć: Rynek pracy i bezrobocie	144
Nazwa zajęć: Seminarium dyplomowe	147
Specjalność: Asystent rodziny	150
Nazwa zajęć: Asystent rodziny	151
Nazwa zajęć: Pomoc instytucjonalna dla jednostki i rodziny	156
Nazwa zajęć: Elementy terapii zajęciowej z rodziną	159
Nazwa zajęć: Patologie życia rodzinnego	162
Nazwa zajęć: Diagnoza rodziny.....	165
Nazwa zajęć: Przemiany struktury i funkcji rodziny współczesnej.....	168
Nazwa zajęć: Organizowanie sieci wsparcia społecznego dla rodziny.....	171
Nazwa zajęć: Komunikacja w rodzinie	174
Nazwa zajęć: Elementy psychoterapii i socjoterapii	177
Specjalność: Organizacja społeczności lokalnej i usług społecznych.....	180
Nazwa zajęć: Usługi społeczne w zarządzaniu politykami publicznymi	181
Nazwa zajęć: Społeczność lokalna i jej organizacje	185
Nazwa zajęć: Polityka samorządu i zarządzanie	189
Nazwa zajęć: Aktywna integracja społeczna	193
Nazwa zajęć: Projektowanie innowacji społecznych	197
Nazwa zajęć: Animacja i organizowanie społeczności lokalnej	201
Nazwa zajęć: Marketing społeczny i terytorialny w polityce społecznej.....	205
Nazwa zajęć: Komunikacja społeczna i mediacje.....	209
Nazwa zajęć: Przedsiębiorczość w działaniach i usługach społecznych.....	212
Specjalność: System wsparcia dla osoby starszej i niepełnosprawnej.....	215
Nazwa zajęć: Niepełnosprawność, rehabilitacja i rewalidacja.....	216
Nazwa zajęć: Aktywność zawodowa osób starszych i niepełnosprawnych	220
Nazwa zajęć: Społeczne funkcjonowanie osób starszych i niepełnosprawnych	224
Nazwa zajęć: Wsparcie społeczne i środowiskowe	228
Nazwa zajęć: Aktywność i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych	232
Nazwa zajęć: Biopsychiczne i społeczne wymiary starzenia się i starości.....	236
Nazwa zajęć: Tworzenie środowiskowej sieci wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych	239
Nazwa zajęć: Człowiek starszy i niepełnosprawny w rodzinie	242
Nazwa zajęć: Wsparcie instytucjonalne osób starszych i niepełnosprawnych	245

Akademia Humanistyczno
Ekonomiczna w Łodzi
Filia w Wodzisławiu Śląskim

Rok 1

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Język obcy – język angielski

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język angielski

Semestr studiów: I, II, III, IV

Forma zaliczenia zajęć: sem. I, II, III – zaliczenie, sem. IV - egzamin

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			16
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			48
Praca własna studenta		136	
RAZEM		200	
Punkty ECTS		8	

CELE ZAJĘĆ:

Osiągnięcie przez studentów biegłości językowej na poziomie B2 wg CEFR:

Znajomość języka angielskiego na poziomie B-2, według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w złożonych tekstach na tematy konkretne i abstrakcyjne, łącznie z rozumieniem dyskusji na tematy techniczne z zakresu jej specjalności. Potrafi porozumiewać się na tyle płynnie i spontanicznie, by prowadzić normalną rozmowę z rodzimym użytkownikiem danego języka, nie powodując przy tym napięcia u którejkolwiek ze stron. Potrafi formułować przejrzyste wypowiedzi ustne i pisemne w szerokim zakresie tematów, a także wyjaśniać swoje stanowisko w sprawach będących przedmiotem dyskusji, rozważając wady i zalety różnych rozwiązań.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi porozumiewać się w języku specjalności na poziomie B2 wg europejskiego systemu kształcenia opisu językowego (CEFR)	K_U08
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
SEMESTR I	
1.	Budowa pytań we wszystkich czasach, przymiotniki złożone, czasowniki posiłkowe. Cechy osobowości, rozmowa kwalifikacyjna, konstrukcja "the X przymiotnik w stopniu wyższym...the X przymiotnik w stopniu wyższym". Zdrowie i choroba, wizyta u lekarza, zasady bezpieczeństwa, czasy Present Perfect Simple i Continuous, teksty związane z medycyną, słownictwo medyczne, tekst związany ze starzeniem się, szyk przymiotników w zdaniu. Moda, ubrania. ELS Conversation questions.
SEMESTR II	
2.	Podróżowanie samolotem, czasy narracyjne: Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, konstrukcja "such a/an". Przysłowki, pisanie krótkich opowiadań. Ekologia, czasy Future Perfect i Future Perfect Continuous, pogoda, zmiany klimatyczne. Podejmowanie ryzyka, zdania warunkowe – typ 0 i 1, zdania czasowe, wyrażenia z "take". Uczucia, zdania w drugim okresie warunkowym, artykuł – pisanie. Konstrukcja z "wish", przymiotniki zakończone na "-ed" i "ing". Czytanie i analiza tekstów związanych ze studiowaną specjalnością. ELS conversation questions.
SEMESTR III	
3.	Konstrukcje Unreal conditionals. Opisywanie uczuć, przymiotniki związane z opisywaniem uczuć. Wyrażanie nastroju przy użyciu czasowników lub przymiotników z końcówkami -ed/-ing. Muzyka i emocje, gerundium i bezokolicznik. Konstrukcje used to/ be used to/ get used to. Past modals must have/would have/should have etc. ELS conversation questions.
SEMESTR IV	
4.	Strona bierna. Mowa zależna. Słownictwo związana z biznesem i reklamą. Rzeczowniki policzalne i niepoliczalne. Określenia ilości, zwroty all, every, both, etc. Przyimki, słownictwo związana z nauką. ELS conversation questions.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- ćwiczenia rozwijające umiejętności pisania, czytania, słuchania i mówienia w zakresie realizowanych tematów
- ćwiczenia poszerzające słownictwo w zakresie realizowanych tematów
- odgrywanie ról
- analiza tekstów
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowywanie prac domowych, ćwiczeń
- przygotowywanie się do zaliczeń, egzaminów
- wykonywanie ćwiczeń interaktywnych z płyty CD oraz ze strony internetowej

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Oxenden, Clive, Latham-Koenig, Christina. 2010/2012. *New English File 3rd edition: Upper – Intermediate B2: Student's Book*. - Oxford: Oxford University Press

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Wielki słownik polsko - angielski PWN, OUP
2. Wielki słownik angielsko – polski, PWN, OUP
3. Oxenden, Clive, Latham-Koenig, Christina. 2010/2012. *New English File 3rd edition: Upper – Intermediate B2: Workbook*. - Oxford: Oxford University Press

NETOGRAFIA:

1. www.test-english.com
2. www.onestopenglish.com
3. www.elc.oup.com/student/englishfile/?cc=pl&sellLanguage=pl
4. www.print-discuss.com
5. www.learnenglish.britishcouncil.org

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Umiejętności	egzamin ustny, egzamin pisemny, kolokwium, praca pisemna, zadania domowe, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Język obcy – język niemiecki

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język niemiecki

Semestr studiów: I, II, III, IV

Forma zaliczenia zajęć: sem. I, II, III – zaliczenie, sem. IV - egzamin

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			16
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			48
Praca własna studenta		136	
RAZEM		200	
Punkty ECTS		8	

CELE ZAJĘĆ:

Osiągnięcie przez studentów biegłości językowej na poziomie B2 wg CEFR:

Znajomość języka niemieckiego na poziomie B-2, według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w złożonych tekstach na tematy konkretne i abstrakcyjne, łącznie z rozumieniem dyskusji na tematy techniczne z zakresu jej specjalności. Potrafi porozumiewać się na tyle płynnie i spontanicznie, by prowadzić normalną rozmowę z rodzimym użytkownikiem danego języka, nie powodując przy tym napięcia u którejkolwiek ze stron. Potrafi formułować przejrzyste wypowiedzi ustne i pisemne w szerokim zakresie tematów, a także wyjaśniać swoje stanowisko w sprawach będących przedmiotem dyskusji, rozważając wady i zalety różnych rozwiązań.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi porozumiewać się w języku specjalności na poziomie B2 wg europejskiego systemu kształcenia opisu językowego (CEFR)	K_U08
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
SEMESTR I	
1.	Czasowniki modelane. Formy czasu przeszłego. Deklinacja czasownika. Słownictwo z zakresu: szkoły, kształcenia, kontaktów międzyludzkich, relacji, CV i listu motywacyjnego.
SEMESTR II	
2.	Słownictwo z zakresu: mieszkanie, miasta w Niemczech, podróżowanie, hotele, zażalenia. Strona bierna. Infomacje o miejscu (przyimiki).
SEMESTR III	
3.	Słownictwo z zakresu: Europa i Niemcy, kultrowe różnice w biznesie, prowadzenie smalltalku. N-Deklination rzeczownika. Zdania warunkowe i skutkowe. Rekacja czasownika.
SEMESTR IV	
4.	Słownictwo z zakresu: pracy, korepondencji biznesowej, meetingów, telefonów i studiów. Konjunktiv II – wyrażenie przypuszczenia, życzenia, uprzejmej prośby. Składnia. Rekacja czasownika kontynuacja.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- ćwiczenia rozwijające umiejętności pisania, czytania, słuchania i mówienia w zakresie realizowanych tematów
- ćwiczenia poszerzające słownictwo w zakresie realizowanych tematów
- odgrywanie ról
- analiza tekstów
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowywanie prac domowych, ćwiczeń
- przygotowywanie się do zaliczeń, egzaminów
- wykonywanie ćwiczeń interaktywnych z płyty CD oraz ze strony internetowej

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Buscha, Reven, Szita. 2019. *Schubert-Verlag, Leipzig. Erkundungen B2*

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Umiejętności	egzamin ustny, egzamin pisemny, kolokwium, praca pisemna, zadania domowe, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%

Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Wychowanie fizyczne

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: I, II

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia	60		
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			
Praca własna studenta			
RAZEM	60		
Punkty ECTS	-		

CELE PRZEDMIOTU:

Rozwijanie umiejętności aktywności fizycznej stymulującej harmonijny rozwój organizmu. Wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności z zakresu samodzielnego rozwijania sprawności kondycyjnej i koordynacyjnej oraz gibkości. Kształtowanie nawyku własnego usprawniania się i dążenia do osiągnięcia wysokiego poziomu wydolności (kondycji), jako wyrazu dobrego stanu zdrowia. Hartowanie organizmu na bodźce fizyczne i psychiczne (odporność na stresy). Kształtowanie postawy prozdrowotnej i poczucia odpowiedzialności za własny rozwój psychiczny, prawidłową postawę ciała, sprawność, zdrowie i urodę.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Rozpoznaje nawyki higienicznego trybu życia: racjonalnego żywienia, aktywnego wypoczynku. Odnajduje umiejętności samodoskonalenia ruchowego. Różnicuje zdolności użytkowe i rekreacyjne, a także z zakresu kompensacji i korektywy.	-
W02	Określa wiadomości niezbędne do celowego działania w różnych przejawach aktywności ruchowej, sportowej, rekreacyjnej.	-
W zakresie umiejętności		
U01	Rozwija sprawność morfo-funkcjonalną przez stosowanie ćwiczeń stymulujących pracę układu krążenia i oddychania. Stosuje wzmacnianie określonych grup mięśniowych całego ciała. Zmienia sprawność (siłę, szybkość, wytrzymałość).	-

	Tworzy koordynację (zwinność, zręczność, równowagę) oraz gibkość. Używa sprawności rekreacyjno-sportowych.	
U02	Łączy ćwiczenia z odpowiednim obciążeniem, na stosownym dystansie, z zastosowaniem odpowiednich przyborów i przyrządów.	-
U03	Wykształca umiejętności utylitarne (marsze, biegi, wspinania, dźwigania, skoki).	-
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Jest wrażliwy na stan zagrożeń cywilizacyjnych (alkoholizmu, narkomanii, chorób cywilizacyjnych) oraz stan środowiska naturalnego.	-

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Piłka siatkowa: sposoby poruszania się po boisku, przyjęcie i podanie piłki sposobem oburącz górnym i dolnym, zagrywka tenisowa, zbieg tenisowy, zastawianie pojedyncze, gra właściwa, sędziowanie.
2.	Piłka koszykowa: podania i chwyt piłki (różne formy), rzuty na kosz – jednorącz, oburącz, z biegu, z miejsca, atak i obrona na całym boisku, gra właściwa, sędziowanie.
3.	Aerobik: nauka kroków (step touch, Heel back, V-step, grape vine, step knee) i łączenie ich w prostych układach choreograficznych.
4.	Lekkoatletyka terenowa: marszobiegi, biegi krótkie i długie, starty z różnych pozycji.
5.	Ćwiczenia ogólnorozwojowe, kształtujące mięśnie brzucha, ramion i nóg.
6.	Ćwiczenia siłowe w formie tradycyjnej, stacyjnej i obwodowej.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- ćwiczenia ruchowe

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- ćwiczenia ze sprzętem sportowym

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. A. Wilczkowski, *Systemy wychowania fizycznego*, wyd. UJK w Kielcach, Kielce 2019
2. J. Górski, *Fizjologia Wysiłku i treningu fizycznego*, PZWL, Warszawa 2019
3. M. Schrifelle, *Kalistenika*, wyd. Vital, 2021 (e-book)

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Bondarowicz M., *Zabawy w grach sportowych*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2006.
2. Delavier F., *Atlas treningu siłowego*, tłum. R. Jasiński, U. Zemelko, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	aktywność na zajęciach
Umiejętności	aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Podstawy filozofii

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: I

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia - zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			2
Ćwiczenia			2
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		84	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studentów z najważniejszymi pojęciami i zagadnieniami filozofii. Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu historii filozofii europejskiej. Wzbogacenie umiejętności związanych z rozstrzyganiem dylematów moralnych pojawiających się w życiu codziennym. Kształtowanie postawy dialogicznej – rozwijanie umiejętności prowadzenia dyskusji i współpracy w ramach zespołu.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Zna i rozumie specyfikę filozofii oraz różnice zachodzące między filozofią a innymi dyscyplinami i dziedzinami kultury.	K_W04
W02	Zna i rozumie wybrane pojęcia i problemy filozofii.	K_W01
W03	Zna i rozumie najważniejsze teorie etyczne.	K_W10
W zakresie umiejętności		
U01	Poddaje krytycznej analizie zarówno swoje przekonania, argumenty i działania, jak i przekonania, argumenty i działania innych.	K_U02
U02	W sposób spójny i logiczny argumentuje własne stanowisko.	K_U10
U03	Dostrzega dylematy etyczne oraz samodzielnie i odpowiedzialnie je rozwiązuje.	K_U14
W zakresie kompetencji społecznych		

K01	Z szacunkiem odnosi się do poglądów innych.	K_K03
K02	Współpracuje w ramach zespołu, realizuje powierzone zadania oraz zarządza sobą w czasie.	K_K06
K03	Wykazuje otwartość na nowe idee, fakty i wyzwania.	K_K02

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Podstawy filozofii – pojęcia i główne nurty.
2.	Najważniejsze zagadnienia różnych okresów i działów filozofii: metafizyki, epistemologii, aksjologii.
3.	Omówienie najbardziej reprezentatywnych koncepcji filozoficznych w dziejach europejskiej myśli filozoficznej.
4.	Przygotowanie do projektu filozoficznego w ramach metody projektowej.
5.	Rozwiązanie problemu „Jak zainteresować dzieci, młodzież, osoby starsze filozofią” – realizacja i ewaluacja projektu filozoficznego.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- dyskusja dydaktyczna
- analiza i interpretacja tekstu źródłowego

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Tatarkiewicz W., *Historia filozofii*, t. 1–3, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2022.
2. Warburton N., *Filozofia od podstaw*, tłum. M. Henrik, Aletheia, Warszawa 1999.
3. Zaorski-Sikora Ł., *Etyka*, Wydawnictwo WSHE w Łodzi, Łódź 2007.
4. Zaorski-Sikora Ł., *Wprowadzenie do filozofii*, Wydawnictwo WSHE w Łodzi, Łódź 2005.
5. Reale G., *Historia filozofii starożytnej*, tłum. E.I. Zieliński, M. Podbielski, RW K_UL, Lublin 2001.
6. Sikora A., *Spotkania z filozofią. Od Heraklita do Husserla*, Scholar, Warszawa 2009.
7. Zaorski-Sikora Ł., *Wprowadzenie do filozofii*, Wydawnictwo WSHE w Łodzi, Łódź 2008.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%

Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Historia filozofii

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: I

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia - zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			2
Ćwiczenia			2
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		84	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE PRZEDMIOTU:

Przybliżenie studentom zagadnień filozoficznych jako obecnych w życiu każdego człowieka. Wyposażenie studentów w wiedzę niezbędną dla samodzielnego zmiernia się z problemami filozoficznymi. Kształtowanie umiejętności formułowania i uzasadnienia własnego stanowiska, rozumienia cudzych poglądów oraz krytycznego ustosunkowania się do nich.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Definiuje pojęcia z zakresu ontologii.	K_W01
W02	Prezentuje różnice między wybranymi zagadnieniami z epistemologii.	K_W03
W03	Przedstawia spór o istotę dobra moralnego oraz główne stanowiska w tym sporze.	K_W04
W04	Definiuje pojęcia związane z etyką i moralnością.	K_W10
W zakresie umiejętności		
U01	Identyfikuje różne koncepcje antropologiczne i społeczne.	K_U01
U02	Interpretuje najważniejsze, w tym samodzielnie wybrane koncepcje filozoficzne.	K_U10
U03	Samodzielnie poszukuje i analizuje informacje z literatury filozoficznej.	K_U03
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Wykazuje inicjatywę do dalszego zdobywania wiedzy, pogłębienia tematów	K_K02

	filozoficznych.	
K02	Prezentuje swoje przekonania w zakresie etyki, moralności oraz teorii poznania.	K_K03

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Co to jest filozofia?
2.	Wybrane zagadnienia z ontologii: byt a niebyt; konieczność a przypadek, wolność a konieczność.
3.	Wybrane zagadnienia z ontologii: istota a zjawisko, część a całość.
4.	Spór o uniwersalia oraz jego aktualność. Filozofia bytu a filozofia podmiotu. Zwrot podmiotowi w filozofii, jego przyczyny.
5.	Wybrane zagadnienia z epistemologii: co to jest prawda? Prawda a fałsz; koncepcje prawdy (klasyczna a nieklasyczne); problemy źródeł i granic poznania.
6.	Wybrane zagadnienia z etyki: co to jest dobro? Co to jest szczęście? Dobro a zło, dobro a szczęście, szczęście a cierpienie; wolność jako warunek moralności, wolność i odpowiedzialność.
7.	Wybrane zagadnienia z etyki: spór o istotę dobra moralnego oraz główne stanowiska w tym sporze (hedonizm, eudajmonizm, etyka obowiązku I. Kanta, utilitaryzm).
8.	Wybrane zagadnienia z estetyki: Co to jest piękno? Co to jest sztuka?

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- dyskusja dydaktyczna
- analiza i interpretacja tekstu źródłowego

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Tatarkiewicz W., *Historia filozofii*, t. 1–3, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2022.
2. Zaorski-Sikora Ł., *Etyka*, Wydawnictwo WSHE w Łodzi, Łódź 2007.
3. Zaorski-Sikora Ł., *Wprowadzenie do filozofii*, Wydawnictwo WSHE w Łodzi, Łódź 2008.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%

Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Technologie informacyjne

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: I

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			2
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			6
Praca własna studenta		17	
RAZEM		25	
Punkty ECTS		1	

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studentów z pojęciami z zakresu technologii informacyjnych, multimedialnych i konwergencji mediów. Nabycie przez studentów umiejętności posługiwania się narzędziami i aplikacjami potrzebnymi w pracy biurowej. Rozwinięcie umiejętności odczytywania i tworzenia komunikatów multimedialnych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Opisuje i wyjaśnia terminologię z zakresu technologii informacyjnych, multimedialnych i konwergencji mediów, charakteryzuje ich źródła oraz zastosowanie w zarządzaniu. Zna metody i zasady poprawnego tworzenia prezentacji multimedialnych, dokumentów tekstowych i obsługi arkusza kalkulacyjnego.	K_W02
W02	Wskazuje aspekty ochrony własności intelektualnej i praw autorskich w kontekście pracy administratywisty. Ma wiedzę w zakresie poprawnego wyszukiwania informacji w Internecie i korzystania z usług w sieci.	K_W04
W zakresie umiejętności		
U01	Wykorzystuje w samorozwoju informatyczne źródła wiedzy. Stosuje prawidłowe metody wyszukiwania informacji w Internecie i korzystania z usług w sieci.	K_U05

U02	Używa języka specjalistycznego i porozumiewa się w sposób precyzyjny i spójny z użyciem różnych kanałów i technik komunikacyjnych.	K_U09
U03	Dobiera, konstruuje i wykorzystuje dostępne materiały, środki i metody pracy z zastosowaniem nowoczesnych technologii, ze znajomością praw ochrony własności intelektualnej. Potrafi stworzyć poprawnie prezentację multimedialną. Dokument tekstowy i arkusz kalkulacyjny.	K_U04
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w kontekście zastosowania nowoczesnych technologii w zarządzaniu, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego szczególnie w pogłębianiu wiedzy i umiejętności z zastosowaniem nowoczesnych technologii.	K_K01, K_K02
K02	Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą oraz rozpoznaje naruszenia standardów etycznych w swojej pracy z zakresu ochrony własności intelektualnej.	K_K03

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Pojęcia z zakresu technologii informacyjnych, multimedialnych i konwergencji mediów. Rola technologii informacyjnych w pracy menedżera.
2.	Posługiwanie się narzędziami i aplikacjami TI w edukacji. Redagowanie dokumentów tekstowych: wpisywanie, poprawianie, korekta, autokorekta, formatowanie, umieszczanie obiektów w tekście, listy, tabele, nagłówki, sekcje, numerowanie stron, podgląd wydruku. Korespondencja seryjna. Praca z wielostronicowymi dokumentami: przypisy, zakładki, hiperłącza, spisy treści, bibliografia, indeksy itd.
3.	Posługiwanie się narzędziami i aplikacjami TI w edukacji. Tworzenie arkuszy kalkulacyjnych: typy danych, operatory, wyrażenia arytmetyczne, wyrażenia logiczne i tekstowe, argumenty funkcji, wartość funkcji, wyodrębnianie parametrów w rozwiązaniach zadań, sposoby adresowania, formuły, wbudowane funkcje, wypełnianie automatyczne, formatowanie komórek i zakresów, wykres XY. Arkusz kalkulacyjny, jako prosta baza danych - formularz, wyszukiwanie, filtrowanie, sortowanie wielopolowe.
4.	Posługiwanie się narzędziami i aplikacjami TI w edukacji – tworzenie prezentacji multimedialnych (PowerPoint i Prezi). Zasady projektowania prezentacji. Grafika, dźwięk, animacja elementów, dodawanie hiperłączy, wykresy, wzorce dla prezentacji, szablony prezentacji, organizacja pokazu, prezentacja automatyczna. Zapis prezentacji w różnych formatach.
5.	Odczytywanie i tworzenie wybranych komunikatów multimedialnych o charakterze edukacyjnym.
6.	Ochrona własności intelektualnej w zakresie IT w edukacji: tworzenie, udostępnianie i wykorzystywanie materiałów źródłowych, rodzaje licencji.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- pokaz z objaśnieniem
- instruktaż
- ćwiczenia praktyczne
- praca indywidualna

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie się do zajęć
- wykonywanie zadań ćwiczeniowych
- wykonanie zadań na platformie e-learningowej

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Makara M., *Technologie informacyjne*, skrypt, PUW, Łódź 2016.
2. Przeździecki K., Sikorski W., Treichel W., *Technologie informacyjne dla studentów*, Wydawnictwo Witkom, 2017.
3. Hill B., *Korzystanie z usług Microsoft Office 365 Prowadzenie małej firmy w chmurze*, PROMISE 2016.
4. Goban-Klas T., *Cywilizacja medialna: geneza, ewolucja, eksplozja*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2005.
5. Goban-Klas T., *Media i komunikowanie masowe: teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.
6. Strykowski W., Skrzydlewski W. (red.), *Kompetencje medialne społeczeństwa wiedzy*, eMPiø2, Poznań 2004.

NETOGRAFIA:

1. <https://support.microsoft.com/pl-pl>
2. L. Hojnacki, Prezi – tutorial,
https://ed4a1d34-a-a2c281ce-s-sites.googlegroups.com/a/e.metis.pl/K_Urs/home/pobierz/Tutorial_Prezi.pdf?attachauth=ANoY7crif2WygOVQh1qKVA9gt5WI-3hQBnPeAyBnAXRwHmd0_sqWOFjalqVkn8u819g1Lnq26SvUcbNZO7F4GSKAG2Tax1kvkQsaa0VK5NhSq53BGln4QWZlVbozDOUG3xTTNo2s8R2w9tyKd54vvQ_I02kJOBLGOXwvIGqKeytWRplDD0PRwbWc7eSyrqCZTRfZxMwfxSxlfXMyioU9GatqF2WW2HjvZdsahr5BI04eXVICfbs%3D&attredirects=0

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	zadania domowe, aktywność na zajęciach
Umiejętności	zadania domowe, aktywność na zajęciach
Kompetencje	zadania domowe, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Podstawy socjologii

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: I

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, ćwiczenia - zaliczenia

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		51	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest przybliżenie studentowi podstaw życia społecznego pozwalających rozumieć zjawiska z otaczającego go świata, a także ułatwiających realizację zadań wynikających z roli zawodowej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Posiada zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk	K_W01
W02	Ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W03	Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi wykorzystywać i integrować podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U02	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych	K_U12

W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Podstawy wiedzy o społeczeństwie. Podstawowe pojęcia i teorie. Rys historyczny. Socjologia polska. Podstawowe koncepcje socjologii, socjologia w kontekście innych nauk społecznych
2.	Główne orientacje teoretyczne we współczesnej socjologii
3.	Socjologiczne pojmowanie człowieka, osobowość społeczna
4.	Interakcje, zależności, i relacje społeczne
5.	Kultura społeczna, kultura masowa
6.	Mikrostruktury - grupy, organizacje, instytucje społeczne
7.	Makrostruktury społeczne
8.	Zróżnicowanie społeczne - ekskluzja, inkluzja społeczna
9.	Transformacja ustrojowa w Polsce
10.	Podstawowe nurty badań socjologicznych
Ćwiczenia	
1.	Współczesne społeczeństwo polskie. Główne problemy społeczne
2.	Grupy, organizacje oraz instytucje lokalnego życia społecznego. Podstawy partnerskiego współdziałania
3.	Struktura społeczna i zróżnicowanie poziomów życia
4.	Lokalne zróżnicowanie sposobów rozwiązywania problemów społecznych
5.	Role społeczne, role zawodowe. Rola zawodowa pracownika socjalnego. Asystentura w pomocy społecznej
6.	Relacja klient – pracownik socjalny w procesie reintegracji. Ryzyka: trudności w komunikacji; instytucja totalna

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- dyskusja dydaktyczna
- klasyczna metoda problemowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie do egzaminu ustnego
- przygotowanie do kolokwium
- przygotowanie do dyskusji

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Szacka B., *Wprowadzenie do socjologii*, Oficyna Naukowa, Warszawa 2003, 2013
2. Sztompka P., *Socjologia*, Kraków 2002
3. Czapiński J., Panek T. (red.), *Diagnoza społeczna*, Warunki i jakość życia Polaków, raport 2015 Polska 1989-2014, GUS 2014,
4. Frysztański K., *Socjologia problemów społecznych*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2009.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Durka G. (red.), *Współczesna rzeczywistość w wybranych problemach społecznych*, Kraków 2010
2. Giddens A., *Socjologia*, Warszawa 2004
3. *Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa lubelskiego 1999-2009*, Raport z badań, IBS 2010
4. Ogryzko-Wiewiórowska M., *Przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu w systemie SOS Wioski* Dziecięce, „Roczniki Socjologii Rodziny”, XVII (2006), Wyd. UAM Poznań, s. 277-296;

NETOGRAFIA:

1. http://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5501/13/1/13/oz_polska_1989-2014.pdf
2. Górny A., Kaczmarczyk P., Lesińska M.(red.). 2016. *Transformacje. Przewodnik po zmianach społeczno-ekonomicznych w Polsce*. Wydawnictwo Naukowe Scholar. Warszawa. Dostępna także w wersji elektronicznej.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	egzamin ustny, kolokwium, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin ustny, kolokwium, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Podstawy psychologii

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów:

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, ćwiczenia - zaliczenia

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		51	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami, dziedzinami i teoriami psychologii jako nauki. Główną ideą przedmiotu kursu jest ukazanie specyfiki myślenia psychologicznego. Szczególną rolą tych zajęć jest ukazanie, czym różni się psychologia jako nauka od innych źródeł wiedzy o zachowaniu i psychice.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Posiada zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk.	K_W01
W02	W stopniu zaawansowanym zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności w obszarze pracy socjalnej.	K_W03
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi wykorzystywać i integrować zaawansowaną wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U02	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych	K_U12

W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Psychologia jako nauka
2.	Podstawowe pojęcia psychologiczne
3.	Behawiorystyczna koncepcja człowieka. Środowisko a zachowanie
4.	Człowiek w ujęciu psychodynamicznym
5.	Psychologia humanistyczna
6.	Poznawcza koncepcja człowieka. Procesy poznawcze. Problematyka wartości
7.	Współczesne podejścia w psychologii
8.	Etyczne aspekty psychologii
Ćwiczenia	
1.	Uczenie się i pamięć
2.	Emocje, motywacje i stres
3.	Spostrzeganie, uwaga, wyobrażenia
4.	Myślenie i rozwiązywanie problemów. Inteligencja
5.	Twórczość

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- dyskusja dydaktyczna
- opis przypadku

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie do egzaminu
- przygotowanie pracy pisemnej
- przygotowanie referatu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Koziński J., *Koncepcje psychologiczne człowieka*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2000.
2. Koziński J., *Nowe idee w psychologii*, GWP, Gdańsk 2009
3. Mietzel G., *Wprowadzenie do psychologii*, GWP, Gdańsk, 2000.
4. Myers, D.G., *Psychologia*, Zysk i S-ka, Poznań 2003.
5. Rathus S., *Psychologia współczesna*, GWP, Gdańsk 2000.
6. Tavis C., Wade C., *Psychologia. Podejścia oraz koncepcje*, GWP, Gdańsk 1999.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Hock R., *40 prac badawczych które zmieniły oblicze psychologii*, GWP, Gdańsk 2003

2. Strelau J.(red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki*. Tom 2, GWP, Gdańsk 2004
3. Lilienfeld S., Lynn S. J., Ruscio J., Beyerstein B. *50 wielkich mitów psychologii popularnej*, Wydawnictwo CiS, Warszawa 2011.
4. Nęcka E., Orzechowski J., Słabosz A., Szymura B., *Trening twórczości*. GWP, Gdańsk 2005.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	egzamin pisemny, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin pisemny, zadania domowe, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: I

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, ćwiczenia - zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			8
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		51	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z aspektami i czynnikami rozwoju biologicznymi człowieka. Zdobyć wiedzy w zakresie rozwoju struktury i funkcji w ontogenezie (w okresie prenatalnym i postnatalnym). Zapoznanie z metodami oceny wieku rozwojowego oraz umiejętność praktycznej oceny procesów wzrastania dziecka. Zdobyć wiedzy dotyczącej problemów biokulturowych (ekologii żywienia, ekologii zdrowia i chorób), a także międzypokoleniowych zmian w przebiegu ontogenezy.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	W zaawansowanym stopniu zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności w obszarze pracy socjalnej,	K_W03, K_W15
W02	Zdobyl wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04, KW_15
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu biomedycznych podstaw rozwoju i wychowania oraz powiązanych z nią dyscyplin w zakresie analizowania i interpretowania problemów zdrowotnych	K_U02

U02	Potrafi samodzielnie dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk związanych z rozwojem fizycznym i motorycznym	K_U05
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Proces rozwoju jako przedmiot badań naukowych
2.	Definicje i zakres pojęć związanych z ontogenezą człowieka
3.	Aspekty rozwoju (jakościowe, ilościowe i energetyczno-informacyjne).
4.	Czynniki rozwoju osobniczego człowieka (endogenne genetyczne, endogenne paragenetyczne, egzogenne, tryb i styl życia)
5.	Periodyzacja rozwoju. Charakterystyka rozwoju osobniczego człowieka w okresie prenatalnym i postnatalnym.
6.	Wiek rozwojowy i metody jego oceny (wiek morfologiczny, kostny, zębowy, drugorzędnych cech płciowych, fizjologiczny, sprawności fizycznej).
7.	Metody kontroli i normy oceny procesów wzrastania. Praktyczna ocena procesów wzrastania dziecka (metoda tablic Pirqueta, siatek centylowych, skorelowanych cech, morfologiczna, wskaźników proporcji ciała).
8.	Inne kryteria oceny wieku rozwojowego. Tendencja przemian – składowe i przyczyny (akceleracja rozwoju, zmiana kolejności niektórych etapów rozwojowych, retardacja procesów inwolucyjnych).
Ćwiczenia	
1.	Rozwój struktury i funkcji w ontogenezie. Dymorfizm płciowy człowieka.
2.	Fizjopatologia rozwoju.
3.	Czynniki kształtujące zdrowie człowieka
4.	Postawa ciała
5.	Cykle i biorytmy w rozwoju ontogenetycznym człowieka.
6.	Biologiczne determinanty zachowania
7.	Problemy biokulturowe (ekologia żywienia, ekologia zdrowia i chorób, społeczeństwo postindustrialne, globalizacja).

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład z prezentacją multimedialną,
- wykład konwersatoryjny z zajęciami ćwiczeniowymi – dyskusja,
- analiza przypadków

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie do egzaminu
- przygotowanie pracy własnej-prezentacja multimedialna

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Bartel H.: Embriologia. *Podręcznik dla studentów*. PZWL, Warszawa 2007.

2. Malinowski A., *Auksologia. Rozwój osobniczy człowieka w ujęciu biomedycznym*. Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2007.
3. Malinowski A., Tatarczuk J., Asienkiewicz R., *Antropologia dla pedagogów*. Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2008.
4. Mięśowicz I. (red.), *Auksologia. Rozwój biologiczny człowieka i metody jego oceny od narodzin do dorosłości*. Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Warszawa 2001.
5. Osiński W. *Antropomotoryka*. AWF, Poznań 2003.
6. Tatarczuk J., Asienkiewicz R., Wandycz A., *Struktura somatyczna i aktywność motoryczna w ujęciu rytmów sezonowych wśród młodzieży akademickiej Uniwersytetu Zielonogórskiego*. Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2009.
7. Wolański N., *Rozwój biologiczny człowieka. Podstawy auksologii, gerontologii i promocji zdrowia*. PWN, Warszawa 2005.
8. Woynarowska B., *Edukacja zdrowotna. Podręcznik dla studentów*. PWN, Warszawa 2008.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Bochenek A., Reicher M.: *Anatomia człowieka*, PZWL, Warszawa 2004.
2. Izdebski Z. (red.): *Zagrożenia okresu dorastania*. Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2008
3. Wolański N.: *Ekologia człowieka*. PWN, Warszawa 2008

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	egzamin pisemny, kolokwium
Umiejętności	egzamin pisemny, kolokwium, prezentacja multimedialna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Edukacja zdrowotna

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów:

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, ćwiczenia - zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			8
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		51	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Przekazanie wiedzy na temat modeli zdrowia i jego uwarunkowań, postaw teoretycznych edukacji zdrowotnej, profilaktyki i promocji zdrowia. Kształtowanie umiejętności tworzenia scenariuszy zajęć z edukacji zdrowotnej. Kształtowanie pozytywnych postaw wobec zdrowia wśród studentów.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Student posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu terminologii dotyczącej edukacji zdrowotnej	K_W01
W02	Student ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą zdrowia oraz profilaktyki zagrożeń zdrowotnych	K_W03
W03	Student w zaawansowanym stopniu zna zagadnienia dotyczące edukacji zdrowotnej, które można wprowadzić jako element nauczania w szkole	K_W03
W zakresie umiejętności		
U01	Student potrafi wymienić i zdefiniować zdrowie i jego zagrożenia zdrowia	K_U01
U02	Student potrafi zidentyfikować zagrożenia zdrowia w środowisku (w tym szkolnym) oraz zdefiniować działania profilaktyczne	K_U02
W zakresie kompetencji społecznych		

K01	Student wykazuje odpowiedzialność i troskę o zdrowie swoje i innych	K_K02
K02	Student umiejętnie współpracuje z innymi w zespole zarówno w roli członka jak i lidera zespołu	K_U06
K03	Student jest zorientowany na zagrożenia zdrowia i zasady profilaktyki	K_U10

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Współczesne modele i definicje zdrowia (w poszczególnych jego wymiarach). Ujęcie holistyczne i systemowe zdrowia w kontekście rozwoju teoretycznych podstaw edukacji zdrowotnej.
2.	Czynniki warunkujące zdrowie człowieka (konceptcja „pól zdrowia” M. Lalonde). Styl życia i zachowania zdrowotne jako wyznaczniki zdrowia człowieka. Podmiotowe i środowiskowe zasoby dla zdrowia.
3.	Idea promocji zdrowia i jej obszary. Teoretyczne podstawy profilaktyki i promocji zdrowia. Edukacja zdrowotna we wszystkich fazach profilaktyki problemów zdrowotnych . Współpraca ze środowiskiem.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- analiza tekstów
- dyskusja
- gra dydaktyczna
- praca w grupach

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i dodatkowymi materiałami
- przygotowanie scenariusza zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Borzucka-Sitkiewicz K., Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna. Przewodnik dla edukatorów zdrowia. Kraków 2006
2. Gawel A., Zasoby zdrowotne młodzieży gimnazjalnej w kontekście ekosystemu szkoły, Kraków.
3. Woynarowska B i in. , Edukacja zdrowotna, Podręcznik akademicki, Warszawa 2017

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Koprowicz V., Promocja zdrowia, Kształtowanie przyszłości, Warszawa 2008
2. Kurdybacha B., Metody aktywizujące w edukacji zdrowotnej, {w:} B. Skulicz (red.), Zdrowie e edukacji elementarnej, Kraków 2004

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	
Umiejętności	aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Współczesne problemy społeczne

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: I

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest przygotowanie studenta, aby potrafił dostrzegać, analizować i diagnozować rozmaite problemy i kwestie społeczne, przygotować i poprowadzić zajęcia edukacyjno- profilaktyczne na ten temat, korzystać z wiedzy źródłowej z zakresu problemów i kwestii społecznych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Student posiada wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W02	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W03	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmian i ich historycznej ewolucji	K_W08
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk	K_U03

	społecznych typowych dla pracy socjalnej	
U03	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U04	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U05	Posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektowania strategii działań typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań	K_U11
U06	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01

TRZĘŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Problemy społeczne jako interdyscyplinarny przedmiot badań naukowych
2.	Klasyfikacja problemów społecznych i czynniki je wywołujące
3.	Problemy społeczne w przeszłości i teraźniejszości
4.	Problemy małżeństwa i rodziny
5.	Ubóstwo, głód i niedożywienie
6.	Starzenie się demograficzne
7.	Problemy społeczeństw wielokulturowych
8.	Konflikty zbrojne
9.	Kwestie braku tolerancji i dyskryminacji
10.	Choroby cywilizacyjne
Ćwiczenia	
1.	Rozwód i separacja, życie w pojedynkę, bezpłodność i adopcja
2.	Problemy imigrantów i eurosierot
3.	Depresja jako choroba społeczna
4.	Współczesne tempo życia – „wyścig szczurów”
5.	Tożsamość płciowa, kryzys męskości
6.	Problemy komunikacji interpersonalnej
7.	Otyłość, anoreksja i bulimia, uzależnienia

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów
- klasyczna metoda problemowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;

przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie prac zaliczeniowych
- przygotowanie się do zaliczenia i egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Frysztacki K., *Socjologia problemów społecznych*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2009.
2. Frysztacki K., Sztompka P. (red.), *Polska początków XXI wieku: przemiany kulturowe i cywilizacyjne*, PAN Warszawska Drukarnia Naukowa, Warszawa 2012.
3. Grotowska-Leder J., Faliszek K. (red.), *Ekсклюza i inkluzja społeczna: diagnoza, uwarunkowania, kierunki działań*, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2005.
4. Siudem I., Kwiatkowska G. (red.), *Zachowania ryzykowne*, 2012
5. Pyżalski J., *Agresja elektroniczna wśród dzieci i młodzieży*. 2010
6. Trent J., Weeden L., *Błędne koło rozwodów*. 2009
7. Brytek-Matera A., *Obraz ciała-obraz siebie. Wizerunek własnego ciała w ujęciu psychospołecznym*, 2008
8. Paprzycka E., *Kobiety żyjące w pojedynkę*, 2008
9. Hołyst B., *Problemy młodego pokolenia. Studium z zakresu profilaktyki społecznej*, 1991
10. Męcina J., *Jak wspierać łącznie obowiązki rodzinnych i zawodowych*, 2012

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Malec M., *Edukacyjne, kulturowe i społeczne konteksty starości*, 2012
2. Baniak J. (red.), *Między nakazem a wyborem. Moralne dylematy małżeństw i rodzin w Polsce*, 2012
3. Kwak A., Bieńko M., *Wielość spojrzeń na małżeństwo i rodzinę*. 2012
4. Więckiewicz B. (red), *Problem eurosieroctwa. Wybrane aspekty*, 2012
5. Damon J., *Wykluczenie*, 2011
6. Donner J., Ling R., *Komórka. Komunikacja mobilna*, 2011

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Wprowadzenie do pracy socjalnej

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: I

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			
Projekt			8
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			16
Praca własna studenta		118	
RAZEM		150	
Punkty ECTS		6	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z teoretycznymi podstawami pracy socjalnej, jej ramami instytucjonalnymi i profesjonalnym wymiarem roli zawodowej pracownika socjalnego.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	Ma zaawansowaną wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju	K_W13
W03	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych	K_W14
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U03	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku	K_U06

	polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem głównych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	
U04	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Historia działań opiekuńczych i pomocowych oraz geneza pracy socjalnej.
2.	Pojęcie i modele pracy socjalnej
3.	Dziedziny pracy socjalnej
4.	Obecność pracy socjalnej w systemie polityki społecznej
5.	Wybrane uwarunkowania pracy socjalnej.
6.	Idea <i>empowerment</i> w pracy socjalnej – możliwości i ograniczenia.
7.	Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach – inspiracje, główne założenia, strategie postępowania
8.	Beneficjenci pracy socjalnej
9.	Pracownicy socjalni – sylwetka
10.	Współczesne wyzwania pracy socjalnej jako zawodu.
11.	Metodologia pracy socjalnej
12.	Podstawy prawne funkcjonowanie pracy socjalnej w Polsce
13.	Rozwiązania prawne funkcjonowania pracy socjalnej w Unii Europejskiej
Projekt	
1.	Dylematy praktyki socjalnej z wybranymi grupami społecznymi – analiza wybranych przypadków i sytuacji,
2.	Przykłady dobrych praktyk.
3.	Aksjologiczny i etyczny wymiar pracy socjalnej.
4.	Praca socjalna jako zawód – koncepcja roli zawodowej pracownika socjalnego

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie prac zaliczeniowych
- przygotowanie się do egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Krzyszkowski J., *Wybrane aspekty pracy socjalnej*, Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej, Wrocław 2012.
2. Szmagański J. (red.), *Praca socjalna wobec katastrof i klęsk żywiołowych: teoria, doświadczenia zagraniczne, krajowe ramy organizacyjno-prawne*, Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa 2014.
3. Gray M., Webb S. (red.), *Praca socjalna: teorie i metody: podręcznik akademicki*, tłum. B. Maliszewska, red. nauk. J. Szmagański, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.
4. Grewiński M., Zasada-Chorab A., *System pomocy społecznej w Polsce - wyzwania i kierunki*, Toruń 2013
5. Włodarczyk E., Cytlak I., *Człowiek wobec krytycznych sytuacji życiowych. Z teorii i praktyki pracy socjalnej*, Poznań, 2011
6. Pawlas-Czyż S. (red.), *Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych*, Toruń 2007
7. Szczepkowski J., *Praca socjalna- podejście skoncentrowane na rozwiązaniach*, Toruń 2010
8. Kantowicz E., *Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej*, Olsztyn 2007
9. Nowak B., Krawczyk C., red. nauk. Aleksandra Krawczyk [et al.], *Praca socjalna : przeszłość i teraźniejszość : kompendium wiedzy dla studentów pedagogiki i pracy socjalnej*. Cz. 1, Wydawnictwo J&L Leszek Żochowski, Gliwice 2014.
10. Czarniecki P., *Praca socjalna*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2013.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Rybczyńska D., Olszak-Krzyżanowska B., *Aksjologia pracy socjalnej*, Katowice 1996
2. Frysztacki K., Sztompka P. (red.), *Polska początków XXI wieku: przemiany kulturowe i cywilizacyjne*, PAN Warszawska Drukarnia Naukowa, Warszawa 2012.
3. Ray M., Philips J., *Praca socjalna ze starszymi ludźmi*, tł. I red. J. Szmagański, , Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa 2014.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	egzamin ustny, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin ustny, projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	egzamin ustny, projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Zabezpieczenie społeczne i system prawny pomocy

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: I

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia - zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			8
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		76	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest uzyskanie wiedzy na temat kwestii zabezpieczenia społecznego, zrozumienie przez studenta podstawowego rozróżnienia dotyczącego zabezpieczenia społecznego, zaopatrzenia społecznego i pomocy społecznej, oraz polityki społecznej a zabezpieczenia społecznego. Celem jest również prezentacja i przyswojenie sobie przez studenta wiedzy na temat podstawowych i aktualnie obowiązujących przepisów dotyczących problemów zabezpieczenia społecznego w Polsce.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz normach, regułach i zachodzących między nimi relacjach	K_W06
W03	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W zakresie umiejętności		

U01	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U02	Prawidłowo posługuje się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu pracy socjalnej	K_U13
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Pojęcie zabezpieczenia społecznego - kwestie terminologiczne
2.	Źródła prawa zabezpieczenia społecznego
3.	Związki i zależności między standardami MOP, RE i UE
4.	Polski system zabezpieczenia społecznego a europejskie standardy w zakresie świadczeń rodzinnych, zdrowotnych i bezrobocia
5.	Podmioty i stosunki prawne zabezpieczenia społecznego
6.	Ubezpieczenie społeczne i jego cechy
7.	Tytuł obowiązkowego ubezpieczenia społecznego
8.	System zabezpieczenia społecznego - jego elementy
Ćwiczenia	
1.	Krąg osób uprawnionych do zabezpieczenia społecznego i źródła uprawnień do świadczeń
2.	Metody finansowania i charakter prawny systemu zabezpieczeń społecznych
3.	Zatrudnienie socjalne
4.	Pomoc społeczna i jej świadczenia
5.	Rozwiązania ustawowe w zakresie świadczeń socjalnych
6.	Programy socjalne

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład z prezentacją multimedialną,
- wykład problemowy,
- wykład konwersatoryjny,
- zajęcia ćwiczeniowe – dyskusja, praca z materiałem źródłowym, analiza przypadków

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie i wygłoszenie referatu/ przygotowanie się do kolokwium

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Anioł W., *Europejska polityka społeczna. Implikacje dla Polski*, Warszawa 2003
2. Auleytnier J., *Polityka społeczna, czyli ujarzmienie chaosu socjalnego*, Warszawa 2002
3. Sierpowska I., *Prawo pomocy społecznej*, Warszawa 2011
4. Maciejko W., *Instytucje pomocy społecznej*, Warszawa 2009
5. Stopka K., *Zasada subsydiarności w prawie pomocy społecznej*, Warszawa 2009
6. Bednarczyk E., Kryśpiak I., Szybkie A., *Charakterystyka umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym realizowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych*, Warszawa. 2003
7. Giżejewska A., Świątkowski A., *Zabezpieczenia społeczne*, Kraków 2003
8. Szpor G., *Ubezpieczenia w systemie zabezpieczenia społecznego*, [w:] *System ubezpieczeń społecznych, Zagadnienia podstawowe, opracowanie zbiorowe*, Warszawa 2003
9. Świątkowski A., *Europejskie prawo socjalne*, Warszawa 2000

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Sierpowska I., *Ustawa o pomocy społecznej: komentarz*, Warszawa 2009
2. Januszevska M., Mazurkiewicz B., *Świadczenia rodzinne*, Warszawa 2014
3. Podstawowe regulacje MOP, RE i UE oraz w ustawodawstwie polskim:
4. Konwencja MOP nr 102 dot. minimalnych norm zabezpieczenia społecznego; Konwencja nr 103 i 183 dot. ochrony macierzyństwa; Konwencja nr 168 oraz Zalecenie nr 176 dot. popierania zatrudnienia i ochrony przed bezrobociem.
5. Zrewidowana Europejska Karta Społeczna z 1996 r.
6. Zrewidowany Europejski Kodeks Zabezpieczenia Społecznego z 1990 roku.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Gerontologia społeczna

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: I

Forma zaliczenia zajęć: wykład - zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest przekazanie wiedzy z zakresu gerontologii społecznej, kluczowych pojęć, definicji i teorii starzenia się, prezentacja starości jako naturalnego etapu życia jednostki, przybliżenie funkcjonowania osoby starszej w życiu społecznym, konsekwencje starzenia się demograficznego społeczeństw krajów wysokorozwiniętych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	W stopniu zaawansowanym zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności w obszarze pracy socjalnej,	K_W03
W02	Ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U02	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06

U03	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U04	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Zarys historii starości i starzenia się w społecznościach ludzkich
2.	Starość jako etap w życiu
3.	Starzenie się jako proces życiowy
4.	Płaszczyzny starzenia się i wyznaczniki etapu starości
5.	Teorie starzenia się
6.	Funkcjonowanie osób starszych w życiu indywidualnym i społecznym
7.	Specyfika potrzeb materialnych i duchowych ludzi starszych
8.	Praca zawodowa ludzi starszych
9.	Ageizm i gerontofobia
10.	Problemy zdrowotne w starości i ich konsekwencje społeczne
11.	Zabezpieczenie społeczne osób starszych
12.	Aktywność i aktywizacja osób starszych
13.	Nowe i nietypowe role społeczne osób starszych
14.	Integracja pokoleń

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Szatur-Jaworska B., Błędowski P., Dziegielewska M., *Podstawy gerontologii społecznej*, Warszawa 2006.
2. Kowaleski J.T., Szukalski P. red., *Starzenie się ludności Polski: między demografią a gerontologią społeczną*, Łódź 2008
3. Piłkuła N., *Etos starości w aspekcie społecznym: gerontologia dla pracowników socjalnych*, Kraków 2011
4. Szarota Z., *Gerontologia społeczna i oświatowa: zarys problematyki*, Kraków 2004
5. Szukalski P., *Osoby sędziwe w Polsce i krajach Unii Europejskiej: przeszłość, teraźniejszość, przyszłość*, Łódź 2004
6. Woźnicka E., red., *Gerontologia: ludzie starsi jako jednostkowe siły społeczne*, Łódź 2002
7. Błędowski P., Stogowski A., Wiczorkowska-Tobis K., red., *Wyzwania współczesnej gerontologii*, Poznań 2013

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. *Gerontologia społeczna: rocznik gerontologiczny poświęcony problematyce osób starszych*, WSHE Łódź, od 2006-
2. Czerniawska O., *Drogi i bezdroża andragogiki i gerontologii: szkice i rozprawy*, Łódź 2000

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Pomoc społeczna i jej programy

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: II

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			
Projekt			16
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			24
Praca własna studenta		52	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Dostarczenie wiedzy z zakresu obowiązującego w Polsce systemu pomocy społecznej, jej struktury organizacyjnej, zasad i możliwości finansowania, rodzajów świadczeń i usług na rzecz beneficjentów.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W03	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	K_U04
U02	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku	K_U06

	polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	
U03	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U04	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami pracy socjalnej	K_U10
U05	Posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektowania strategii działań typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań	K_U11
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotów odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K02
K03	Jest gotów uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Zarys historyczny idei pomocowości na świecie i w Polsce
2.	Deprywacja społeczna a pomoc społeczna
3.	Prawa człowieka w pomocy społecznej
4.	System i struktura organizacyjna pomocy społecznej w Polsce
5.	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej w Polsce
6.	Zadania, formy i świadczenie pomocy społecznej w Polsce
7.	Beneficjent jako podmiot pomocy społecznej
8.	Instytucje pomocy społecznej w Polsce
9.	System zabezpieczenia społecznego
10.	Problemy socjalne wybranych kategorii społecznych w Polsce
11.	Realizowane programy społeczne
12.	Zasady konstruowania programów społecznych
13.	Pracownicy pomocy społecznej
14.	Pomoc społeczna w wybranych krajach Unii Europejskiej
15.	Finansowanie pomocy społecznej. Rola Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt	
1.	Prawa człowieka w pomocy społecznej
2.	System zabezpieczenia społecznego
3.	Problemy socjalne wybranych kategorii społecznych w Polsce
4.	Analiza aktualnych programów społecznych
5.	Zasady konstruowania programów społecznych

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie do egzaminu
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Głąbicka K., Europejska przestrzeń socjalna. Zarys problematyki., WSP TWP, Warszawa 2002.
2. Grewiński M., Europejski Fundusz Społeczny jako instrument integracji socjalnej Unii Europejskiej, WSP TWP, Warszawa 2001.
3. Kaźmierczak T., Łuczyńska M., *Wprowadzenie do pomocy społecznej. Wybrane zagadnienia*, Katowice 1998.
4. Kotlarska-Michalska A. (red.), *Obszary pracy socjalnej w teorii i praktyce*, Poznań 2002.
5. Krzyszkowski J., *Pomoc społeczna: szkic socjologiczny*, Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa 2008.
6. Kwaśniewski J., *Praca socjalna. Pomoc społeczna*, Katowice 1998.
7. Radwan-Pragłowski J., Frysztacki K., *Miłosierdzie i praktyka: społeczne dzieje pomocy człowiekowi*, „Śląsk” Wydawnictwo Naukowe, Katowice 2009
8. Rajkiewicz A., Supińska J., Księżopolski M. (red.), *Polityka społeczna. Materiały do studiowania*, Katowice 1998.
9. Sierpowska Iwona (red.), *Pomoc społeczna. Przepisy z wprowadzeniem*. Warszawa 2007.
10. Załuska M., Boczoń J., (red.) Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim. Warszawa 1996 BPS.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Aktualnie obowiązujące akty prawne z zakresu organizacji i realizacji pomocy społecznej

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	egzamin pisemny, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin pisemny, projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	egzamin pisemny, projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

		wymienione kompetencje			wymienione kompetencje	
--	--	---------------------------	--	--	---------------------------	--

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Trening interpersonalny

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: II

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą na temat procesów psychicznych zachodzących u innych osób, zasad prawidłowej komunikacji interpersonalnej. Kształtowanie u studentów: niezbędnych umiejętności interpersonalnych, uważnego słuchania, zadawania pytań, prowadzenia wywiadu, obserwacji, udzielania konstruktywnej informacji zwrotnej koncentracji na innych, wrażliwości interpersonalnej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Posiada zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W02	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		
U01	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	K_U08

U02	Posiada umiejętność wykorzystanie zdobytej wiedzy , z uwzględnieniem umiejętności nabytych podczas praktyki zawodowej	K_U09
U03	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami pracy socjalnej	K_U10
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotów myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K03
K03	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Modele i koncepcje komunikacji międzyludzkiej, komunikacja werbalna i niewerbalna, wybrane teorie komunikacji interpersonalnej. Bariery komunikacyjne.
2.	Aktywne słuchanie, zadawanie pytań, rodzaje pytań. Informacja zwrotna. Rola emocji w procesie komunikacji.
3.	Asertywność, konflikt interpersonalny w komunikacji.
4.	Umiejętności komunikacyjne: Parafraza, konkretyzowanie, dowartościowanie, odzwierciedlenie. Symulacje rozmów: Trudne sytuacje zawodowe.
5.	Autoprezentacja,
6.	Podstawowe zasady negocjacji. Wywieranie wpływu na innych. Sztuka perswazji.
7.	Doskonalenie umiejętności interpersonalnych, rozwój osobisty pracownika socjalnego , umiejętności i kompetencje coachingowe w pracy socjalnej .
Ćwiczenia	
1.	
2.	

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- klasyczna metoda problemowa
- analiza indywidualnego przypadku

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Nęcki Z., *Komunikacja międzyludzka*. Kraków 2006.

2. Łęcki K., Szostak A., *Komunikacja interpersonalna w pracy socjalnej*. Katowice 1999.
3. Nęcki Z., *Komunikacja niewerbalna*. Kraków 2005.
4. Castanyer O., *Jak ocenić samego siebie. Asertywność jako wyraz zdrowej samooceny*. Kraków 2002.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Argyle M., *Psychologia stosunków międzyludzkich*. Warszawa 2002.
2. Sikorski W., *Gesty zamiast słów. Psychologia i trening komunikacji niewerbalnej*. Kraków 2007.
3. Harwas – Napierała B., *Komunikacja interpersonalna w rodzinie*. Poznań 2006.
4. Cialdini R., *Wywieranie wpływu na ludzi*. GWP, Gdańsk 2006.
5. Garpiel R., Leszczyńska K., *Sztuka perswazji*, Impuls, Kraków 2004.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Diagnostyka potrzeb społecznych

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: II

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			
Projekt			8
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		76	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest nabycie przez studenta umiejętności rozpoznawania w rzeczywistości społecznej istnienia potrzeb społecznych oraz ich diagnozowania.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o metodach, narzędziach i technikach pozyskiwania danych stosowanych w naukach społecznych, pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące	K_W09
W02	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02

U03	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie i prognozowanie praktycznych skutków wybranych procesów społecznych z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi właściwych dla nauk społecznych i pracy socjalnej	K_U05
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotów odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K02
K03	Jest gotów myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K03

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Zarys potrzeb społecznych
2.	Metody diagnozy potrzeb społecznych wykorzystujące badania empiryczne: dane zastane i wytworzone (badania statystyczne i socjologiczne)
3.	Mierniki potrzeb społecznych
4.	Metody wykorzystujące scenariusze rozwoju sytuacji ekonomicznej i społecznej
5.	Monitoring potrzeb społecznych
6.	Badania przekrojowe i longitudinalne
7.	Prognozowanie potrzeb społecznych
8.	Diagnozowanie a działania zaradcze
Projekt	
1.	Praktyczne rozpoznawanie potrzeb społecznych na podstawie analizy przykładu z rzeczywistości społecznej.
2.	Analiza danych statystycznych dotyczących poziomu i jakości życia w Polsce.
3.	Analiza danych wytworzonych w badaniach socjologicznych związanych z potrzebami społecznymi
4.	Prognozowanie potrzeb społecznych na podstawie dostępnych przykładowych danych
5.	Zapoznanie się z ideą i praktyką projektowania na rzecz potrzeb społecznych
6.	Przykłady projektów społecznych w Unii Europejskiej
7.	Opracowanie przykładowego projektu społecznego na potrzeby małej społeczności lokalnej

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład z prezentacją multimedialną
- zajęcia projektowe
- dyskusja
- analiza przypadków
- analiza dokumentów urzędowych
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach

przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie się do egzaminu
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Babbie E., *Badania społeczne w praktyce*, Warszawa 2006.
2. Bedyńska S., Brzezicka A., *Statystyczny drogowskaz*, Warszawa 2007.
3. Graniewska D., *Sytuacja rodzin i polityka rodzinna w Polsce: uwarunkowania rodzinne i społeczne*, t.12, I Kongres Demograficzny w Polsce, Warszawa 2004.
4. Kotlarska-Michalska A. red., *Diagnozowanie i projektowanie w pracy socjalnej*, Poznań 1999.
5. Marzec Holka K., *Pomoc społeczna. Praca socjalna. Teoria i praktyka*, 2023.
6. Lisowski A., *Badanie potrzeb społecznych*, 1996.
7. Szatur-Jaworska B., *Diagnozowanie w polityce społecznej. Metody i problemy*, Warszawa 2014.
8. Wódz K., Pawlas-Czyż S. red., *Praca socjalna wobec nowych obszarów wykluczenia społecznego: modele teoretyczne, potrzeby praktyki*, Toruń 2008.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Wieczorkowska G., *Statystyka. Wprowadzenie do analizy danych sondażowych i eksperymentalnych*, 2004 Warszawa.
2. Wiśniewski Z., Wojda M. red., *Diagnozowanie stopnia zagrożenia długotrwałym bezrobociem: teoria i praktyka: poradnik profilowania bezrobotnych na lokalnym rynku pracy*, Warszawa 2014.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	egzamin ustny, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin ustny, projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	egzamin ustny, projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Polityka społeczna

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: II

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, ćwiczenia – zaliczeni

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			8
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			16
Praca własna studenta		68	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest dostarczenie wiadomości na temat podstawowych idei polityki społecznej, założeń i programów polityki społecznej oraz współczesnych modeli polityki społecznej i nowatorskich metod uprawiania polityki społecznej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Posiada zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk	K_W01
W02	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W01
W03	Posiada zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W04	Posiada zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01

U02	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U03	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U04	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U05	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotów odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K02
K03	Jest gotów uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Definicje polityki społecznej
2.	Historia polityki społecznej
3.	Zagadnienie wartości w polityce społecznej
4.	Style realizacji polityki społecznej
5.	Wskaźniki społeczne w polityce społecznej
6.	Modele polityki społecznej
7.	Zagadnienie spójności społecznej w polityce społecznej
8.	Obywatelska polityka społeczna
9.	Polska polityka społeczna
10.	Koncepcja państwa opiekuńczego
11.	Liberalizm a państwo socjalne
12.	Europejski model socjalny
13.	Globalizacja a polityka społeczna
14.	Współczesne nierówności społeczne
Ćwiczenia	
1.	Modele polityki społecznej w etyce protestanckiej
2.	Europejski model socjalny
3.	Globalizacja a polityka społeczna
4.	Współczesne nierówności społeczne
5.	Akty prawne w polityce społecznej
6.	Przykłady rozwiązań systemowych w polityce społecznej w Polsce
7.	Najnowsze programy w polskiej polityce społecznej
8.	Prognozowanie w polityce społecznej

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji;

praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- klasyczna metoda programowa
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie prac zaliczeniowych
- przygotowanie się do zaliczenia i egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Grewiński M., Kamiński S., *Obywatelska polityka społeczna*, Warszawa 2007
2. Grewiński M., Karwacki A. (red.), *Strategie w polityce społecznej*, Warszawa 2009
3. Grewiński M., Karwacki A., Rymasz M., *Nowa polityka społeczna - aktywizacja, wielosektorowość, współdecydowanie*, Warszawa 2010
4. Wódz K. (red.), *Nowe priorytety i tendencje w polityce społecznej: wokół integracji i aktywizacji zawodowej*, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2012.
5. Wódz K., Piątek K. (red.), *Socjologia i polityka społeczna a aktualne problemy pracy socjalnej: dylematy teorii i praktyki*, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2004.
6. Wódz K., Faliszek K. (red.), *Aktywizacja-integracja – spójność społeczna: w poszukiwaniu innowacyjnych rozwiązań w obszarze polityki społecznej i pracy socjalnej*, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2009.
7. Auleytnier J., Donecki J., *Teoretyczne problemy nauki o polityce społecznej*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 1999.
8. Firlit-Fesnak G., Szyłko-Skoczny M., *Polityka społeczna. Podręcznik akademicki*, PWN, Warszawa 2008.
9. Riessman F., Caroll D., *Nowa definicja samopomocy. Polityka i praktyka*, PARPA, Warszawa 2000.
10. Welfarestate. Wybór tekstów. Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 1997.
11. Rajkiewicz A., Supińska J., Księżpolski M., *Polityka Społeczna. Materiały do studiowania*. Biblioteka Pracownika Socjalnego. Warszawa 1996.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Fitoussi J. P., Rosanvallon P., *Czas nowych nierówności*, Znak Kraków 2000.
2. Bauman Z., *Społeczeństwo w stanie obłąkania*, Sic, Warszawa 2006
3. Kate Pickett, Richard Wilkinson, *Duch równości*, Czarna Owca, Warszawa 2011.
4. Anioł W., Bakalarczyk R., Frysztański K., Piątek K., *Nowa opiekuńczość? Zmieniająca się tożsamość polityki społecznej*, Toruń 2015.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%

Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Patologie społeczne i interwencja kryzysowa

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: II

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			
Projekt			8
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		76	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Zapoznanie studentów z pojęciem, rodzajami patologii społecznych XXI wieku oraz ich złożonymi – indywidualnymi, społecznymi uwarunkowaniami i przejawami. Dostarczenie wiedzy na temat ich skutków psychospołecznych. Dostarczenie wiedzy na temat znaczenia, zakresu interwencji kryzysowej, miejsca tego obszaru działań w pracy zawodowej pracownika socjalnego. Kształtowanie umiejętności w zakresie profilaktyki, metod zapobiegania patologiom społecznym.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W02	Posiada zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U03	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawiska interwencji kryzysowej,	K_U12

	etapów jej przebiegu i znaczenia w obszarze działań pracownika socjalnego	
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Pojęcie patologii, dewiacji, dezorganizacji, rodzaje patologii społecznych we współczesnym społeczeństwie. Problematyka patologii społ. w praktyce zawodowej pracownika socjalnego. Społeczne, kulturowe, psychologiczne czynniki ryzyka wystąpienia patologii społecznych.
2.	Zjawisko agresji, przemocy. Rodzaje i skutki przemocy fizycznej i psychicznej. Przemoc w rodzinie.
3.	Przestępczość, charakterystyka zjawiska, teorie wyjaśniające zachowania przestępcze.
4.	Społeczne, psychologiczne problemy uzależnień. Problemy alkoholowe, narkomanii.
5.	Społeczne aspekty zaburzeń seksualnych, przestępstwa na tle seksualnym, prostytutka.
6.	Zachowania autodestrukcyjne, problematyka samobójstw wśród dorosłych, dzieci i młodzieży.
7.	Programy profilaktyki problemów, patologii społecznych, ośrodki terapii i resocjalizacji.
8.	Interwencja kryzysowa, charakterystyka kryzysu, cele i zakres interwencji kryzysowej. Kompetencje pracownika socjalnego w zakresie interwencji kryzysowej
Projekt	
1.	

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład z prezentacją multimedialną
- zajęcia projektowe
- analiza studium przypadku
- dyskusje panelowe
- praca w grupach
- burza mózgów
- wizyty studyjne
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie się do kolokwium i egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Pospiszyl I. *Patologie społeczne. Resocjalizacja*. Warszawa 2008.
2. Fryszacki K. *Socjologia problemów społecznych*. Scholar 2009.
3. Wódz K., Pawlas – Czyż S. Red. *Praca socjalna wobec nowych obszarów wykluczenia społecznego*.
4. Dymek – Balcerek K. *Patologie zachowań społecznych: rzeczywistość przełomu wieków XX i XXI: narkomania, alkoholizm, samobójstwa, grupy subkulturowe, sekty*. Radom 2000.
5. Stanek K., *Praca socjalna z osobą lub rodziną z problemem przemocy*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014.

6. Kacprzak A., Kudlińska I., *Praca socjalna z osobami opuszczającymi placówki resocjalizacyjne i ich rodzinami*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014.
7. Palacz-Chrisidis A., *Praca socjalna z osobami uzależnionymi i ich rodziną*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014.
8. Dębski M., *Wybrane metody pracy z bezdomnymi*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014.
9. Podgórska-Jachnik D., *Praca socjalna z osobami bezdomnymi*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014.
10. Skowrońska A., *Praca socjalna z osobami długotrwale bezrobotnymi i członkami ich rodzin*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014.
11. Głębicka K., *Praca socjalna z uchodźcami, emigrantami w środowisku lokalnym*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Kawula S., Machel H. *Młodzież a współczesne dewiacje i patologie społeczne: diagnoza, profilaktyka, resocjalizacja*, Toruń 2006.
2. Suchańska A., Krysińska K. *Samobójstwa. Perspektywa psychologiczna*. Kraków 2003.
3. Suchańska A., Gąsiorowska T. *Osobowość a wczesny uraz relacyjny*. Kraków 2010.
4. Pospiszyl I. *Razem przeciw przemocy*. Warszawa 2010.
5. Pufnał – Struzik I. Red. *Agresja dzieci młodzieży: uwarunkowania indywidualne, rodzinne i szkolne*. Kielce 2007.
6. Jędrzejko M. *Patologie społeczne*. Pułtusk 2006.
7. Badura – Madej W., Dobrzyńska – Masterhazy A., *Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i psychoterapia*. Kraków 2003.
8. Mazur J., *Przemoc w rodzinie, teoria i rzeczywistość*, 2002
9. Urban B., *Zaburzenia w zachowaniu i przestępczość młodzieży*. Kraków 2000.
10. W. Kaczyńska, *O etyce służb społecznych*. Warszawa 1998.
11. Goffman. E. Piętno, *Rozważania o zranionej tożsamości*. GWP, Gdańsk 2005.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	egzamin pisemny, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin pisemny, projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Ochrona własności intelektualnej

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: II

Forma zaliczenia zajęć: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			2
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinary (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			6
Praca własna studenta			17
RAZEM			25
Punkty ECTS			1

CELE PRZEDMIOTU:

Przyswojenie wiedzy na temat własności intelektualnej i jej ochrony w Polsce i na świecie

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Zna i rozumie pojęcia z zakresu własności intelektualnej, w tym prawa autorskiego.	
W02	Zna relacje pomiędzy ochroną własności intelektualnej a uczciwą konkurencją, innowacyjnością i wzrostem gospodarczym.	
W03	Zna zasady ochrony własności intelektualnej.	
W04	Zna i rozumie różnice między prawami autorskimi osobistymi i prawami autorskimi majątkowymi.	
W zakresie umiejętności		
U01	Prawidłowo zdefiniować utwór oraz inne przedmioty własności intelektualnej w kategoriach prawnych i ekonomicznych.	
U02	Ocenia, które utwory nie są objęte ochroną prawnoautorską i uzasadnić, dlaczego nie.	

U03	Dobiera informacje, dane statystyczne dla analizy wpływu na gospodarkę obszaru praw własności intelektualnej.	
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Jest świadomy posiadanej wiedzy społecznej i gospodarczej roli ochrony własności intelektualnej. Dyskutuje na temat wpływu ochrony własności intelektualnej na rozwój wybranych gałęzi przemysłu.	
K02	Postępuje w sposób profesjonalny, z poszanowaniem własności intelektualnej. Potrafi tworzyć teksty naukowe i proste informacje bez naruszania prawa autorskiego.	

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Rozwój ochrony dóbr niematerialnych w ujęciu historycznym.
2.	Międzynarodowy i krajowy aspekt ochrony własności intelektualnej.
3.	Geneza i miejsce współczesnego prawa autorskiego i praw pokrewnych.
4.	Związek ochrony własności intelektualnej z polityką konkurencji, zwalczaniem bezrobocia, innowacyjnością i wzrostem gospodarczym.
5.	Przedmiot i podmioty prawa autorskiego, podstawowe definicje.
6.	Prawa osobiste twórców do chronionych utworów.
7.	Pojęcie i podstawowy katalog praw majątkowych oraz pola eksploatacji utworu. Wybrane zagadnienia dotyczące licencji.
8.	Postacie naruszenia autorskich praw osobistych i majątkowych - pojęcie plagiatu, piractwa, bazy danych. Rola organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.
9.	Pojęcie i zasady dozwolonego użytku prywatnego i publicznego z utworu. Prawa bibliotek i szkół. Prawo cytatu.
10.	Szczególna ochrona programów komputerowych, wizerunku i korespondencji.
11.	Ochrona wynalazków, znaków towarowych i wzorów przemysłowych. Wspólnotowy znak towarowy.
12.	Cywilne i karne zasady odpowiedzialności za naruszenie praw własności intelektualnej.
13.	Międzynarodowy i krajowy aspekt ochrony własności intelektualnej.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- case study

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie się do zaliczenia (kolokwium)
- praca własna z literaturą przedmiotu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Barta J., Markiewicz R., *Prawo autorskie*, wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2010.
2. Golat R., *Prawo autorskie i prawa pokrewne. Podręcznik*, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2006.
3. Szewc A., Jyż G., *Prawo własności przemysłowej*, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2003.
4. Barta J., *System prawa prywatnego. Tom XIII. Prawo autorskie. Podręcznik*, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2002.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Barta J., *Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz*, wyd. Zakamycze, Kraków 2005.
2. Karpowicz A., *Poradnik prawa autorskiego. Poradnik*, wyd. ABC, Warszawa 2005.

3. Fijałkowski T., *Prawo własności przemysłowej. Prawa autorskie i prawa pokrewne. Poradnik*, wyd. Hanka, Warszawa 2001.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Field:

Profile:

Degree: I

Subject name: Intellectual Property Protection

Academic year: 2026/2027

Language of instructions: Polish/English

Recommended semester of studies: II

Form of passing the course: lecture - credit

ECTS CREDITS AND THEIR DISTRIBUTION, TAKING INTO ACCOUNT INDIVIDUAL FORMS OF STUDENT WORK:

Type of classes / Self-study	Number of hours:		
	Full-time studies	Part-time studies	Part-time studies supported by e-learning
Lecture			
Exercises			2
Project			
Seminar			
Workshops			
Laboratory			
Student's professional internships			
Webinar (synchronous classes)			
E-learning (asynchronous classes)			6
Student's own work			17
Total			25
ECTS Credits			1

COURSE OBJECTIVES:

Acquiring knowledge about intellectual property and its protection in Poland and worldwide.

LEARNING OUTCOMES:

Learning outcomes code:	Description of intended learning outcomes:	Reference to learning outcomes for the major:
In terms of knowledge:		
W01	The student knows and understands concepts of intellectual property, including copyright.	
W02	The student knows the relationship between intellectual property protection, fair competition, innovation, and economic growth.	
W03	The student knows the rules of intellectual property protection.	
W04	The student knows and understands the differences between personal and economic copyrights.	
In terms of skills:		
U01	The student is able to correctly define a work and other intellectual property objects in legal and economic terms.	
U02	The student is able to assess which works are not covered by copyright protection and justify why not.	
U03	The student is able to select information and statistical data to analyze the impact of intellectual property rights on the economy.	

In terms of social competences:		
K01	The student is aware of his knowledge of the social and economic role of intellectual property protection.	
K02	The student acts in a professional manner, respecting intellectual property. Can create scientific texts and simple information without violating copyright law.	

CURRICULUM CONTENT:

In.	Curriculum content:
1.	Development of the protection of intangible assets from a historical perspective.
2.	International and national aspects of intellectual property protection.
3.	Origin and place of modern copyright and related rights.
4.	The relationship between intellectual property protection and competition policy, combating unemployment, innovation, and economic growth.
5.	Subject and entities of copyright—definitions.
6.	Authors' moral rights to protected works.
7.	Catalog of property rights and fields of exploitation of the work. Selected licensing issues.
8.	Forms of infringement of personal and property rights—the concept of plagiarism, piracy, database. The role of collective copyright management organizations.
9.	The concept and principles of permitted private and public use of a work. Libraries and schools have rights. The law of quotation.
10.	Special protection of computer programs, images, and correspondence.
11.	Protection of inventions, trademarks, and industrial designs. Community trademark.
12.	Civil and criminal rules of liability for infringement of intellectual property rights.
13.	International and domestic aspects of intellectual property protection.

EDUCATIONAL METHODS (to choose from: lecture, conversational lecture, classic problem-based method, didactic discussion, analysis of an individual case, project method, workshop method, seminar, brainstorming, drama techniques, solving problem tasks, use of IT support tools, situation simulations, work in groups, individual work):

- conversational lecture
- case study

INDIVIDUAL STUDENT WORK (choose from: Getting to know the subject literature and/or additional materials; Preparing final papers; preparing, implementing, and evaluating projects; Preparing for a pass and/or exam; Other forms of own work within the course, what?):

- own work with the literature on the subject
- preparing for the exam (colloquium)

PRIMARY LITERATURE:

1. Ward Matthew, *Intellectual Property And The Law. The Comprehensive Guide to Protection of Intellectual Property*, Critical Publishing Ltd, 2020.
2. *World Intellectual Property Organization*, *WIPO Intellectual Property Handbook: Policy, Law and Use*, https://platforma.ahe.lodz.pl/pluginfile.php/2147867/mod_resource/content/1/The%20Concept%20of%20Intellectual%20Property.pdf
3. Tanya Aplin, Jennifer Davis, *Intellectual Property Law: Text, Cases, and Materials*, Oxford University Press 2021.

SUPPLEMENTARY LITERATURE:

1. Kock Michael Andreas, *Intellectual Property Protection for Plant Related Innovation: Fit for Future?*, Springer Nature, 2020.
2. Kazeewa Iana, *Sui Generis Intellectual Property Protection: Comparison of EU and U.S. Regulatory Approaches*, Springer Nature, 2024.

NETOGRAPHY:

1. World Intellectual Property Organization, What is Intellectual Property?,
https://platforma.ahe.lodz.pl/pluginfile.php/2147866/mod_resource/content/1/What%20is%20Intellectual%20Property%3F.pdf
2. Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Strengthening the Position of Press Publishers and Authors and Performers in the Copyright Directive, PE 596.810- September 2017
3. Website of the WIPO, <https://www.wipo.int/about-wipo/en/>

METHODS OF VERIFICATION OF LEARNING OUTCOMES

<i>Learning outcome</i>	Method of learning outcomes verification
Knowledge	colloquium, class activity
Skills	colloquium, class activity
Competencies	colloquium, class activity

EVALUATION CRITERIA:

Learning outcome:	Grade 2	Grade 3	Grade 3,5	Grade 4	Grade 4,5	Grade 5
Knowledge	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Skills	The student does not have the skills listed.	The student has sufficiently mastered the above-mentioned skills.	The student has mastered the above-mentioned skills quite well.	The student has mastered the above-mentioned skills well.	The student has largely mastered the above-mentioned skills.	The student has mastered the above-mentioned skills very well.
Competencies	The student does not have the listed competencies.	The student has sufficiently mastered the above-mentioned competencies.	Student has mastered the above-mentioned competencies quite well.	The student has mastered the above-mentioned competencies well.	The student has largely mastered the above-mentioned competencies.	The student has mastered the above-mentioned competencies very well.

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Komunikacja i budowanie relacji

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: II

Forma zaliczenia zajęć: warsztaty - zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			2
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			6
Praca własna studenta		17	
RAZEM		25	
Punkty ECTS		1	

CELE PRZEDMIOTU:

Integracja i budowanie relacji w grupie. Zapoznanie studentów z wybranymi narzędziami skutecznej komunikacji (parafraza, komunikat ja, nazywanie uczuć, nazywanie emocji, pytania otwarte/zamknięte, informacja zwrotna). Doskonalenie umiejętności w zakresie odpowiedniego doboru stylu komunikowania się w zależności od sytuacji. Wykształcenie umiejętności efektywnego komunikowania się w procesie rozwiązywania problemów indywidualnych i grupowych. Poznanie barier w komunikacji. Nabycie umiejętności w zakresie komunikacji cyfrowej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Dysponuje wiedzą z zakresu komunikacji werbalnej i niewerbalnej, w tym zna sposoby i style komunikowania się oraz bariery komunikacyjne.	
W zakresie umiejętności		
U01	Nawiązuje i pogłębia relację z grupą.	
U02	Wybiera skuteczną dla siebie strategię komunikacji.	
U03	Stosuje wybrane narzędzia skutecznej komunikacji.	
U04	Potrafi w odpowiedni sposób do sytuacji zaprezentować swoją osobę.	
U05	Organizuje pracę w zespole.	
W zakresie kompetencji społecznych		

K01	Z szacunkiem odnosi się do poglądów innych.	
K02	Współpracuje w ramach zespołu, realizuje powierzone zadania oraz zarządza sobą w czasie.	
K03	Wykazuje otwartość na nowe idee, fakty i wyzwania.	

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Sposoby efektywnego nawiązywania kontaktu z drugą osobą.
2.	Narzędzia skutecznej komunikacji: nazywanie uczuć, stosowanie pytań otwartych, aktywne słuchanie: parafraza, odzwierciedlanie, precyzja komunikatu, komunikat „ja”.
3.	Rola komunikacji werbalnej i niewerbalnej.
4.	Bariery komunikacyjne.
5.	Rola i znaczenie emocji w procesie komunikacji i integracji.
6.	Komunikacja w sieci.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- metoda warsztatowa
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów
- techniki dramowe
- techniki aktywizujące
- praca w grupach i indywidualna
- rozwiązywanie zadań problemowych

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- kształtowanie umiejętności poznanych na zajęciach

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Barge J.K., Morreale S. P., Spitzberg B. H., *Komunikacja między ludźmi*, wyd. PWN, Warszawa 2015.
2. Jaworowicz M., Jaworowicz P., *Skuteczna komunikacja w nowoczesnej organizacji*, wyd. Difin, Warszawa 2017.
3. Kucharska M., *Komunikacja niewerbalna jako proces*, wyd. Ridero IT Solution, 2016.
4. Sujak E., *ABC psychologii komunikacji*, wyd. WAM, Kraków 2006.
5. Głodowski W., *Komunikowanie interpersonalne*, wyd. Hansa Communication, Warszawa 2006.
6. Hartley P., *Komunikacja w grupie*, wyd. Zys i S-ka, Poznań 2000.
7. Nęcki Z., *Komunikacja międzyludzka*, Wydawnictwo Profesjonalnej Szkoły Biznesu, Kraków 2006.
8. Dhawan E., *Cyfrowa mowa ciała. Jak skutecznie komunikować się w cyfrowym świecie*, wyd. Znak Literanova, Kraków 2022.
9. Wawrzak – Chodaczek M., *Komunikacja interpersonalna i masowa*, Oficyna Wyd. Impuls, Kraków 2017.
10. Krajewska A., *Kompetencje personalne i społeczne. Podręcznik*, wyd. Ekonomik, Warszawa 2021.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Acland A.F., *Doskonałe umiejętności interpersonalne. Wszystko, czego potrzebujesz, aby udało ci się za pierwszym razem*, wyd. Rebis, Warszawa 2006.
2. Leigh A., Maynard M., *Komunikacja doskonała*, wyd. Rebis, Warszawa 2001.
3. Stewart J. (red.), *Mosty zamiast murów*, wyd. PWN Warszawa 2008.

4. Bolstad R., *Komunikacja transformująca. Podręcznik metody*, wyd. METAmorfoza, Wrocław 2014.

NETOGRAFIA:

1. https://mfiles.pl/pl/index.php/Komunikacja_interpersonalna
2. <https://mcps.com.pl/wp-content/uploads/2019/06/materialy-szkoleniowe-20190528.pdf>
3. <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-fbd0e46d-827c-4d75-8b62-89d6d68c54d3>
4. <https://mcps.com.pl/wp-content/uploads/2019/06/materialy-szkoleniowe-20190528.pdf>
5. <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-fbd0e46d-827c-4d75-8b62-89d6d68c54d3>

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	aktywność na zajęciach
Umiejętności	aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Praktyki zawodowe

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: II, III, IV, V

Forma zaliczenia zajęć: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe	780		
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			
Praca własna studenta			
RAZEM		780	
Punkty ECTS		26	

CELE ZAJĘĆ:

Zdobycie wiedzy praktycznej z zakresu studiowanego kierunku oraz specjalności.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Posiada zaawansowaną wiedzę na temat funkcjonowania różnych grup społecznych i instytucji, które są przedmiotem zainteresowań i podmiotem działania pracy socjalnej.	K_W06
W02	Posiada zaawansowaną na temat specyfiki komunikowania się pomiędzy indywidualnymi jednostkami oraz wewnątrz grupy	K_W07
W03	Posiada zaawansowaną na temat zasad BHP w pracy socjalnej	K_W12
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonywać obserwacji, diagnozować i interpretować zjawiska społeczne oraz analizować ich wzajemne powiązania z obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi wskazać przyczyny i specyfikę przebiegu różnych zjawisk społecznych, będących tematem zainteresowań pracy socjalnej	K_U03
U03	Potrafi zdobywać i pogłębiać nabytą w trakcie zajęć wiedzę praktyczną	K_U04
U04	Potrafi komunikować się z profesjonalistami, używając właściwego języka,	K_U08

	terminologii, w sposób spójny i klarowny	
U05	Potrafi wykorzystać zdobytą podczas praktyk wiedzę praktyczną i doświadczenie	K_U09
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Jest gotów określić poziom swojej wiedzy i po dokonaniu jej weryfikacji ustalić wewnętrzny nawyk stałego podnoszenia kwalifikacji i kształcenia ustawicznego	K_K01

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Zapoznanie z zasadami odbywania praktyki w konkretnej placówce oraz zapoznanie z zasadami BHP. Zapoznanie z funkcjonowaniem placówki, jej strukturą, zasadami działania, personelem, beneficjentami, finansowaniem itd. Stopniowe wdrażanie w wykonywanie zadań pracownika socjalnego, zapoznanie się z różnymi przypadkami, uczestnictwo w interwencjach pracownika socjalnego, pracy biurowej i pracy w terenie. Zaznajamianie się z wymogami administracyjnymi i przepisami prawa w praktyce pracy socjalnej. Uczestnictwo we wszystkich możliwych aktywnościach i działaniach, prowadzonych przez placówkę.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- praktyki zawodowe

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie się do praktyki zawodowej

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	
Umiejętności	
Kompetencje	

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Akademia Humanistyczno
Ekonomiczna w Łodzi
Filia w Wodzisławiu Śląskim

Rok 2

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Wstęp do pedagogiki

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zdobycie wiadomości dotyczących pedagogiki jako nauki, stanowiącej teoretyczną podstawę dla pracy socjalnej. Ponadto celem jest nabycie umiejętności analizy jej związku z innymi naukami społecznymi.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Posiada zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk	K_W01
W02	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U01
U02	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	K_U04
W zakresie kompetencji społecznych		

K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
-----	---	-------

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Pedagogika jako nauka. Subdyscypliny pedagogiczne
2.	Metody zbierania danych w badaniach pedagogicznych
3.	Pedagogika a pedagogia
4.	Przednaukowy i naukowy rozwój pedagogiki
5.	Teoretyczne modele pedagogiki w ujęciu polskich badaczy - pedagogów
6.	Pedagogika jako teoria i jako ideologia
7.	Współczesne prądy pedagogiczne
Ćwiczenia	
1.	Analiza podstawowych pojęć pedagogicznych (np. wychowania, kształcenie, opieka, środowisko, wsparcie społeczne).
2.	Zastosowanie wybranych pojęć pedagogicznych (indywidualizacja, podmiotowość, efektywność kształcenia/wychowania, syndrom nieadekwatnych osiągnięć, dojrzałość/gotowość szkolna, parcjalne deficyty rozwojowe) w pracy socjalnej
3.	Koncepcja wychowania Stefana Kunowskiego przykładem wieloaspektowego ujęcia przedmiotu pedagogiki
4.	Ideologiczne systemy wychowania
5.	Autorytet pedagogiczny
6.	Aktualne problemy oświaty

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie prac zaliczeniowych
- przygotowanie się do zaliczenia i egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Kunowski S., *Podstawy współczesnej pedagogiki*, Wyd. Salezjańskie. Warszawa, 2007.
2. Kwieciński Z., Śliwerski B., *Pedagogika: podręcznik akademicki*, t.1-2, PWN, Warszawa 2003.
3. Śliwerski B. (red.), *Pedagogika, Podstawy nauk o wychowaniu*, t.1. GWP, Gdańsk 2006
4. Turowski L. (red.) (1997). *Pedagogika ogólna i subdyscypliny*, cz.1 i 2., Wyższa Szkoła Rolniczo – Pedagogiczna, Siedlce 1997.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Okoń W., Nowy Słownik Pedagogiczny, Wyd Akad. Żak, Warszawa 2007.
2. Pomykało W., *Encyklopedia pedagogiczna*, Fundacja Innowacja Warszawa 1993.
3. Pilch T., *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, Wyd. Akad. Żak Warszawa 2003. Wyd. Akad. Żak

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Metodologia badań społecznych

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z metodami badań w naukach społecznych. Przekazywana wiedza dotyczy zasad projektowania i realizacji badań w oparciu o podstawowe ujęcia i metody badawcze.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o metodach, narzędziach i technikach pozyskiwania danych stosowanych w naukach społecznych, pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące	K_W09
W zakresie umiejętności		
U01	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie i prognozowanie praktycznych skutków wybranych procesów społecznych z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi właściwych dla nauk społecznych i pracy socjalnej	K_U05
U02	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
W zakresie kompetencji społecznych		

K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
-----	---	-------

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Badania naukowe
2.	Badania społeczne
3.	Charakterystyka procesu badawczego
4.	Główne metody i techniki badawcze
5.	Narzędzia badawcze
6.	Opracowanie danych
7.	Etyka w badaniach
Ćwiczenia	
1.	Badania ilościowe i jakościowe,
2.	Pytania badawcze i hipotezy
3.	Konceptualizacja i operacjonalizacja pojęć
4.	Dobór wskaźników
5.	Przygotowanie narzędzi badawczych

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład informacyjny
- wykład problemowy
- dyskusja dydaktyczna
- praca z tekstem
- konsultacje
- objaśnienie lub wyjaśnienie z użyciem materiałów dydaktycznych

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie się do zaliczenia i egzaminu
- przygotowanie prac zaliczeniowych

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Babbie E., Badania społeczne w praktyce, PWN, Warszawa 2003
2. Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., Metody badawcze w naukach społecznych, Wyd. Zysk i S-ka, Poznań 2001
3. Gruszczyński L. A., Kwestionariusze w socjologii. Budowa narzędzi do badań surveyowych, Wyd. UŚ, Katowice 1999
4. Lutyński J., Metody badań społecznych. Wybrane zagadnienia, Łódź 1994

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Giza A., Życie jako opowieść. Analiza materiałów autobiograficznych w perspektywie socjologii wiedzy. Ossolineum. Wrocław 1991
2. Konecki K., Studia z metodologii badań jakościowych. Teoria ugruntowana, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2000
3. Maison D., Zogniskowane wywiady grupowe. Jakościowa metoda badań marketingowych., PWN, Warszawa 2001

4. Metoda biograficzna, Włodarek J., Ziolkowski M. (red.), PWN, Warszawa-Poznań 1990
5. Silverman D., Prowadzenie badań jakościowych, PWN, Warszawa 2008
6. Sulek, A., Ogród metodologii socjologicznej, Scholar, Warszawa 2002

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	egzamin pisemny, kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin pisemny, kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Metody pracy socjalnej

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			8
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		51	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zdobycie wiedzy na temat wszelkich aktualnych metod i technik pracy w praktyce pracy socjalnej oraz jej uwarunkowań czasowych, środowiskowych i jednostkowych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i narzędzi interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostki i grup społecznych	K_W11
W zakresie umiejętności		
U01	Posiada umiejętność wykorzystywania i integrowania wiedzy z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną problemów jednostkowych i grupowych	K_U02
U02	Posiada umiejętność określenia przydatności typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami pracy socjalnej	K_U10
U03	Posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektowania strategii działań	K_U11

	typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań	
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K02

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Specyfika metod pracy w pracy socjalnej
2.	Proces postępowania metodycznego w pracy socjalnej
3.	Geneza i rozwój klasycznych metod w pracy socjalnej
4.	Nowe i nowatorskie metody postępowania w pracy socjalnej
5.	Podstawy diagnozowania w pracy socjalnej
6.	Techniki i narzędzia diagnozowania w pracy socjalnej
7.	Znaczenie technik graficznych w diagnozowaniu
8.	Specyfika diagnozy indywidualnej
9.	Specyfika diagnozy grupowej (rodzinna, małej grupy społecznej, społeczności lokalnej)
10.	Metodologia i metodyka projektowania działania socjalnego
11.	Znaczenie i funkcje kontraktu w pracy socjalnej
12.	Postępowanie ewaluacyjne w pracy socjalnej
13.	Metodyka Pracy Socjalnej Skoncentrowanej na Rozwiązaniach - cechy charakterystyczne
14.	Warsztatowe metody pracy socjalnej: symulacja, drama
Ćwiczenia	
1.	Praktyczne zapoznanie się z przypadkami i metodami diagnozy indywidualnej
2.	Praktyczne zapoznanie się z przypadkami i metodami diagnozy grupowej
3.	Praktyczne zapoznanie się z narzędziami ewaluacji
4.	Praktyczne zapoznanie się z metodą warsztatową

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład z prezentacją multimedialną,
- zajęcia ćwiczeniowe – dyskusja, analiza przypadków, referat

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i lub dodatkowymi materiałami
- przygotowanie prac zaliczeniowych
- przygotowanie się do egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Szymczak W. (red.), *Współczesne wyzwania i metody pracy socjalnej*, Lublin 2009

2. Granosik M., *Profesjonalny wymiar pracy socjalnej*, Katowice 2006
3. Egan G., *Kompetentne pomaganie*, Poznań 2002
4. Geldard K., Geldard D., *Rozmowa, która pomaga*, Gdańsk 2004
5. Jarosz E., Wysocka E., *Diagnoza psychopedagogiczna*, Warszawa 2006
6. Robertis Ch., *Metodyka działania w pracy socjalnej*, Warszawa 1996
7. Robertis Ch., Pascal H., *Postępowanie metodyczne w pracy z grupami i społecznościami*, Warszawa 1997
8. Nocuń A., Szmagański J., *Podstawowe umiejętności w pracy socjalnej i ich kształcenie*, Warszawa 1995

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Ryś M., *Systemy rodzinne. Metody badań struktury rodziny pochodzenia i rodziny własnej*, Warszawa 2009

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	egzamin ustny, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Wprowadzenie do organizacji usług socjalnych

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z teoretycznymi podstawami pracy socjalnej, jej ramami instytucjonalnymi i profesjonalnym wymiarem roli zawodowej pracownika socjalnego.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	Ma zaawansowaną wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju	K_W13
W03	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych	K_W14
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U03	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z	K_U06

	wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	
U04	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Historia działań opiekuńczych i pomocowych oraz geneza pracy socjalnej.
2.	Pojęcie i modele pracy socjalnej
3.	Dziedziny pracy socjalnej
4.	Obecność pracy socjalnej w systemie polityki społecznej
5.	Wybrane uwarunkowania pracy socjalnej.
6.	Idea <i>empowerment</i> w pracy socjalnej – możliwości i ograniczenia.
7.	Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach – inspiracje, główne założenia, strategie postępowania
8.	Beneficjenci pracy socjalnej
9.	Pracownicy socjalni – sylwetka
10.	Współczesne wyzwania pracy socjalnej jako zawodu.
11.	Metodologia pracy socjalnej
12.	Podstawy prawne funkcjonowanie pracy socjalnej w Polsce
13.	Rozwiązania prawne funkcjonowania pracy socjalnej w Unii Europejskiej
Ćwiczenia	
1.	Dylematy praktyki socjalnej z wybranymi grupami społecznymi – analiza wybranych przypadków i sytuacji,
2.	Przykłady dobrych praktyk.
3.	Aksjologiczny i etyczny wymiar pracy socjalnej.
4.	Praca socjalna jako zawód – koncepcja roli zawodowej pracownika socjalnego

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie prac zaliczeniowych

- przygotowanie się do egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Krzyszkowski J. (red.), *Wybrane aspekty pracy socjalnej, Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej*, Wrocław 2012.
2. Szmagański J. (red.), *Praca socjalna wobec katastrof i klęsk żywiołowych: teoria, doświadczenia zagraniczne, krajowe ramy organizacyjno-prawne*, Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa 2014.
3. Gray M., Webb S., *Praca socjalna: teorie i metody: podręcznik akademicki*, tłum. B. Maliszewska, red. nauk. J. Szmagański, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.
4. Grewiński M., Zasada-Chorab A., *System pomocy społecznej w Polsce - wyzwania i kierunki*, Toruń 2013
5. Włodarczyk E., Cytlak I., *Człowiek wobec krytycznych sytuacji życiowych. Z teorii i praktyki pracy socjalnej*, Poznań, 2011
6. Pawlas-Czyż S. (red.), *Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych*, Toruń 2007
Szczepkowski J., *Praca socjalna- podejście skoncentrowane na rozwiązaniach*, Toruń 2010
7. Kantowicz E., *Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej*, Olsztyn 2007
8. Czarniecki P., *Praca socjalna*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2013.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Rybczyńska D., Olszak-Krzyżanowska B., *Aksjologia pracy socjalnej*, Katowice 1996
2. Frysztacki K., Sztompka P. (red.), *Polska początków XXI wieku: przemiany kulturowe i cywilizacyjne*, PAN
Warszawska Drukarnia Naukowa, Warszawa 2012.
3. Ray M., Philips J., *Praca socjalna ze starszymi ludźmi*, tł. I red. J. Szmagański, Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa 2014.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Psychologia społeczna

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem zajęć jest wprowadzenie studentów w problematykę psychologii społecznej. Zajęcia obejmują szereg zagadnień psychologii społeczno-poznawczej, psychologii stosunków międzygrupowych, teorii podejmowania decyzji, postaw, wpływu społecznego, procesów wewnątrzgrupowych, problematyki agresji i przemocy.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Posiada zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk	K_W01
W02	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń w ramach psychologii społecznej	K_W07
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06

U03	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U04	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Przedmiot, cele, metody badawcze psychologii społecznej
2.	Wpływ społeczny, socjalizacja, wychowanie, reaktancja
3.	Współczesne modele socjalizacyjne.
4.	Mechanizmy socjalizacyjno-wychowawcze; geneza zachowań prospołecznych i antyspołecznych
5.	Komunikacja interpersonalna (przejawy, typologie, funkcje, aspekt aplikacyjny)
6.	Człowiek w sytuacji stresu
7.	Praktyczne wykorzystanie prawidłowości psychologii społecznej
Ćwiczenia	
1.	Konformizm, uległość, opór w sytuacjach społecznych
2.	Atrakcyjność interpersonalna
3.	Agresja interpersonalna i przemoc
4.	Asertywność - zespół umiejętności o charakterze kompetencji osobistych
5.	Problematyka dehumanizacji w różnych sytuacjach społecznych
6.	Specyfika wsparcia psychologicznego oraz empatii

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład z prezentacją multimedialną
- dyskusja
- analiza przypadków
- referat

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie do kolokwium
- przygotowanie pracy pisemnej
- przygotowanie referatu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Crisp R., Turner R., *Psychologia społeczna*, PWN, Warszawa 2009.
2. Aronson E., Wilson T.D., Akert R.M., *Psychologia społeczna*. Serce i umysł, Zysk i S-ka, Poznań 1997.
3. Argyle M., *Psychologia stosunków międzyludzkich*. PWN, Warszawa 2001.
4. Domachowski W. *Przewodnik po psychologii społecznej*. PWN, Warszawa 2004.

5. Kenrick D.T., Neuberg S.L., Cialdini R.B., Psychologia społeczna. GWP, Gdańsk 2002.
6. Wosińska W., Psychologia życia społecznego, GWP, Gdańsk 2004.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Kossowska M., Kofta, M., Psychologia poznania społecznego. PWN, Warszawa 2009.
2. Kofta, M., Bilewicz, M., *Wobec obcych. Zagrożenia psychologiczne a stosunki międzygrupowe*, PWN, Warszawa 2012.
3. Wojciszke B., *Człowiek wśród ludzi. Zarys psychologii społecznej*, Wyd. Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2002.
4. Wojciszke, B., *Sprawczość i wspólnotowość*. GWP, Gdańsk 2010.
5. Wolińska J.M., *Agresywność młodzieży. Problem indywidualny i społeczny*, Wyd. UMCS, Lublin 2010

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Projekt socjalny

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: IV

Forma zaliczenia zajęć: projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			
Projekt			16
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			
Praca własna studenta			34
RAZEM			50
Punkty ECTS			2

CELE ZAJĘĆ:

Zajęcia obejmują wdrożenie do zrozumienia idei i celu konstruowania projektów i programów społecznych, zapoznanie się z podstawami prawnymi formułowania programów społecznych i ich wdrażania, prezentują również przykładowe rozwiązania projektowe, które miały miejsce w ciągu ostatnich kilkunastu lat. Kolejnym krokiem będzie zapoznanie się z zasadami identyfikacji i diagnozowania problemów i potrzeb społecznych oraz konstruowania na ich rzecz projektów społecznych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		
U01	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U02	Posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektowania strategii działań typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych	K_U11

	rozwiązań	
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Jest gotów uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06
K02	Jest gotów pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Różnorodność potrzeb społecznych i sposoby ich zaspokajania
2.	Projekt społeczny jako sposób zaspokajania aktualnych potrzeb społecznych
3.	Rodzaje programów i projektów społecznych
4.	Uregulowania prawne dotyczące realizacji projektów społecznych
5.	Dokumenty regulujące wdrażanie projektów
6.	Dokument Europa 2020
7.	Zasady tworzenia projektów społecznych
8.	Zapoznanie się z aktualnie realizowanymi projektami społecznymi na terenie województwa lubelskiego i w Polsce
9.	Zapoznanie się z przykładami projektów społecznych realizowanymi w ramach Unii Europejskiej
10.	Przygotowanie do stworzenia projektu społecznego
11.	Opracowywanie przykładowego projektu społecznego
12.	Omówienie, analiza i podsumowanie przygotowanego projektu społecznego

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i dodatkowymi materiałami
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Grewiński M., Zarychta J., Planowanie projektu społecznego metodą matrycy logicznej, Warszawa 2010
2. Wolska-Prylińska D., *Projekt socjalny w kształceniu i działaniu społecznym*, Katowice 2010.
3. Brandenburg H. (red.), *Projekty lokalne i regionalne - współpraca: nauka-biznes-samorząd*, Katowice 2013.
4. Bugajski M. et al., *Projekty partnerskie a zamówienia publiczne*, Łódź 2008.
5. Tkaczyński J.W., Świstak M., Sztorc E., *Projekty europejskie: praktyczne aspekty pozyskiwania i rozliczania dotacji unijnych*, Warszawa 2011.
6. Podręcznik zarządzania projektami miękkimi w kontekście Europejskiego Funduszu społecznego, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2006.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Dadel M., *Jak stworzyć dobry projekt?* Stowarzyszenie Klon-Jawor, Słupsk 2007, pdf www.poradnik.ngo.pl/projekt
2. Grewiński M., Piotrowska K., *Przykłady projektów Europejskiego Funduszu Społecznego: materiały szkoleniowe*, Konstancin -Warszawa 2003

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	kolokwium, projekt
Umiejętności	kolokwium, projekt
Kompetencje	projekt

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Superwizja w pracy socjalnej

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: IV

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			
Projekt			8
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		76	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Zapoznanie studentów z: pojęciem, funkcjami, celami, etapami procesu superwizji w pracy socjalnej, obszarami zastosowania superwizji. Kształtowanie umiejętności studentów w zaplanowaniu i przeprowadzeniu superwizji. Zdobycie wiedzy na temat znaczenia relacji interpersonalnych w superwizji. Uświadomienie znaczenia superwizji w wypracowywaniu nowych rozwiązań, zwiększenia efektywności działań w pracy socjalnej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W02	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W03	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych	KW_14
W zakresie umiejętności		
U01	Posiada rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami	K_U08

	w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	
U02	Posiada umiejętność wykorzystanie zdobytej wiedzy , z uwzględnieniem umiejętności nabytych podczas praktyki zawodowej	K_U09
U03	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami pracy socjalnej	K_U10
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Jest gotów pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Superwizja w pracy socjalnej – ujęcia definicyjne. Funkcje i rodzaje superwizji. Obszary zastosowania superwizji.
2.	Etapy przeprowadzenia sesji superwizyjnych. Trudności i zalety superwizji w pracy socjalnej. Znaczenie superwizji w pracy socjalnej.
3.	Komunikacja w superwizji, umiejętności interpersonalne. Relacje w procesie superwizji.
4.	Standardy superwizji w pracy socjalnej.
5.	Stres i wypalenie zawodowe w pracy socjalnej, metody radzenia sobie ze stresem.
Projekt	
1.	Omówienie metodyki zajęć projektowych, etapy przygotowania projektu. Projekty indywidualne i grupowe. Zastosowanie superwizji w pracy socjalnej – sesja superwizyjna, etapy. Koncepcje superwizji w pracy socjalnej. Planowanie, prezentowanie i analizowanie na forum grupy zajęciowej.
2.	Superwizja a rozwój umiejętności i kompetencji zawodowych pracownika socjalnego. Rozwój osobisty i zawodowy.
3.	Omawianie doświadczeń zdobytych podczas praktyk, w relacjach z osobami korzystającymi z pomocy społecznej
4.	Analiza dylematów etyczno-moralnych. Problematyka stresu, wypalenia zawodowego.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład z prezentacją multimedialną
- metoda projektowa
- dyskusja
- analiza przypadków
- praca zespołowa
- rozwiązywanie zadań i problemów

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i dodatkowymi materiałami
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Łuczyńska M., Olech A., *Wprowadzenie do superwizji w pracy socjalnej*. Warszawa 2013.
2. Szmagański J. (red.) *Superwizja w pracy socjalnej. Zastosowania i dylematy*. Warszawa 2010.
3. Skrzypczyk B., (red.) *Superwizja w pracy socjalnej*. Warszawa 2013.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Nęcki Z., *Komunikacja międzyludzka*. Kraków 2000.
2. Gilbert M. C., Kenneth E., *Superwizja w psychoterapii*. Gdańsk 2005.
3. Suchańska A. (red.), *Pomaganie w pracy socjalnej*. Konin 2004.
4. Szmagański J., *Stres i wypalenie zawodowe pracowników socjalnych*. Warszawa 2009.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	
Umiejętności	
Kompetencje	

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Metody terapii grupowej i socjoterapii

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: IV

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			8
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		76	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zdobycie wiedzy na temat metod stosowanych w terapii grupowej i socjoterapii. Ponadto student nabejdzie umiejętności potrzebne w pracy z grupą socjoterapeutyczną.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W02	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W zakresie umiejętności		
U01	Posiada rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	K_U08
U02	Posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektowania strategii działań typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych	K_U11

	rozwiązań	
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Jest gotów myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K03

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Zasady prowadzenia zajęć terapeutycznych
2.	Proces grupowy
3.	Role grupowe
4.	Diagnoza w procesie socjoterapeutycznym
5.	Warunki skutecznej socjoterapii
6.	Rola i umiejętności terapeuty
Ćwiczenia	
1.	Przegląd metod i technik w socjoterapii
2.	Metodyka pracy z grupą
3.	Trudności w pracy z grupą
4.	Metody oceny efektów pracy z grupą

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- wykład konwersatoryjny
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie prac zaliczeniowych
- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Bernard H.S., MacKenzie K.R., *Podstawy terapii grupowej*. GWP, Gdańsk 2000.
2. Corey M.S., Corey G., *Grupy. Zasady i techniki grupowej pomocy psychologicznej.*, Warszawa: IPZiP PTP, 1995.
3. Grudzińska E. (red.) (2015). *Socjoterapia dzieci i młodzieży. Programy zajęć*, Warszawa: Difin,
4. Geldard K., Geldard D., *Jak pracować z dziecięcymi grupami terapeutycznymi*. GPW, Gdańsk 2005.
5. Jagiela J., *Socjoterapia w szkole. Krótki poradnik psychologiczny*, Rubikon., Kraków 2007
6. Johnson D. W.(1992). *Podaj dłoń*, 1992IPZiP PT Warszawa 1992IPZiP PTP
7. Sawicka K. (red.). (1999). *Socjoterapia*. Warszawa; CMPPP MEN.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Grzesiuk L. (1987). *Spotkania, które leczą*. Warszawa: Nasza Księgarnia.
2. Strzemieczny J. (1993). *Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży*. Warszawa: PTP.

3. Karasowska A., Szulirz A. (red.) (2011) Świetlica jako środowisko terapeutyczne. Warszawa: ETOH.
4. Konieczna E. (2003). Arteterapia w teorii i praktyce. Kraków: Impuls.
5. Kottler Jeffrey A. (2003). Skuteczny terapeuta. Gdańsk: GWP.
6. Vopel K.W. (2006). Poradnik dla prowadzących grupy. Kielce Jedność.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	egzamin pisemny, kolokwium, praca pisemna
Umiejętności	egzamin pisemny, kolokwium, praca pisemna
Kompetencje	

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Mediacje i negocjacje w pracy socjalnej

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: IV

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			
Projekt			4
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta			34
RAZEM			50
Punkty ECTS			2

CELE ZAJĘĆ:

Zajęcia mają na celu ukazanie teoretycznych aspektów mediacji i negocjacji w pracy socjalnej. Ponadto, celem jest nabywanie i doskonalenie umiejętności negocjacyjnych i mediacyjnych a także zaprezentowanie możliwości ich praktycznego wykorzystania w pracy socjalnej. W trakcie zajęć studenci będą mieli okazję w praktyczny sposób zastosować procesy mediacyjno-negocjacyjnych w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	MA zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W02	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z	K_U06

	wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	
U03	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U04	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	K_U08
U05	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami pracy socjalnej	K_U10
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotów pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Mediacja w pracy socjalnej – pojęcie, geneza, cele
2.	Negocjacje w pracy socjalnej – pojęcie, zakres, zasady
3.	Prowadzenie mediacji i negocjacji
4.	Postępowanie mediacyjne
5.	Etyka w pracy mediatora i kodeks etyczny pracownika socjalnego
6.	Rodzaje mediacji
7.	Fazy procesu negocjacji
8.	Techniki negocjacji w pracy socjalnej
9.	Konflikt – dynamika konfliktów i sposoby ich rozwiązywania
Projekt	
1.	

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja
- burza mózgów

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie prac zaliczeniowych

- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Bargiel-Matusiewicz K., *Negocjacje i mediacje*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2007.
2. Kalisz A., Zienkiewicz A., *Polubowne rozwiązywanie konfliktów w pomocy społecznej: komunikacja, psychologia konfliktów, negocjacje i mediacje socjalne*, Oficyna Wydawnicza "Humanitas", Sosnowiec 2015.
3. Podobas I., *Mediacje i negocjacje w pracy socjalnej*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014.
4. [Rynkowska D.](#), [Artymiak M.](#), *Mediacje w pracy socjalnej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2014.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Tuszno S., Wojtkowiak M., *Mediacje i negocjacje jako formy rozwiązywania konfliktu*, Wszechnica Świętokrzyska, Kielce 2004.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Akademia Humanistyczno
Ekonomiczna w Łodzi
Filia w Wodzisławiu Śląskim

Rok 3

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Podstawy prawa

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		84	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z dorobkiem kultury prawnej. Kurs koncentruje się na ukazaniu spójności europejskiej tradycji prawnej, na którą składają się doświadczenia wielu cywilizacji, kultur regionalnych i narodowych. Ma na celu również wskazywanie miejsca polskiej kultury prawnej w szerszej perspektywie europejskiej. Zajęcia mają na celu praktycznie zaprezentowanie głównych zagadnień prawnych, przedstawienie podstawowych procesów związanych z tworzeniem, stosowaniem oraz obowiązywaniem prawa, jak również praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy np. w kontekście analizy tekstów aktów prawnych. Poznanie terminologii, pojęć oraz specyfiki języka prawnego i prawniczego ze szczególnym uwzględnieniem prawa handlowego oraz regulacji prawa pracy.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Posiada zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę na temat prawa obowiązującego w różnych strukturach i instytucjach społecznych oraz zachodzących w nich historycznie uwarunkowanych transformacjach	K_W08
W02	Zna i rozumie zaawansowane pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności i prawa autorskiego	K_W10
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi wykorzystać wiedzę na temat przydatności typowych procedur prawnych w pracy socjalnej oraz dobrych praktyk tworzenia zrzębów ustaleń legislacyjnych	K_U10

	w pracy socjalnej	
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Jest gotowy odpowiednio określać priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K02
K02	Jest przekonany o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Pojęcie kultury prawnej: Wizje prawa, Prawo jako zjawisko społeczne, Prawo jako zjawisko polityczne. Wieloznaczność terminu „prawo”, Funkcje prawa
2.	Prawo jako przedmiot badań naukowych, Podstawowe problemy nauk prawnych, Płaszczyzny badawcze w prawoznawstwie, Naukowość prawoznawstwa
3.	Norma postępowania, Obowiązkiwanie normy, Normy prawne. Rodzaje norm prawnych
4.	Język prawa i język prawniczy, Charakterystyka języka tekstów prawnych,
5.	Akty normatywne, Pojęcie aktu normatywnego, Budowa aktu normatywnego
6.	Pojęcie obowiązywania, Wejście aktu normatywnego w życie, Eliminowanie aktów normatywnych z systemu, Terytorialny i podmiotowy aspekt obowiązywania prawa
7.	Znajomość prawa, Ogłoszenie aktu normatywnego, Dzienniki urzędowe, Inne formy przekazywania informacji o prawie, <i>Ignorantia iuris nocet</i>
8.	Wykładnia przepisów prawnych, Pojęcie wykładni, Zadania wykładni, Fazy wykładni, Rodzaje dyrektyw wykładni, Wnioskowania prawnicze
9.	Stosowanie prawa, Pojęcie stosowania prawa, Etapy stosowania prawa, Typy stosowania prawa, Zakres swobody podejmowania decyzji, Ustalanie faktów
10.	System prawa, Pojęcie systemu prawa, Systemy <i>civil law</i> i <i>common law</i> , Prawo krajowe, prawo międzynarodowe, prawo Unii Europejskiej, Formalne cechy systemu prawa (zupełność i spójność), Podzbiory w systemie prawa. Gałęzie prawa
11.	Podmioty prawa, Pojęcie podmiotu prawa, Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych, Osoby prawne
12.	Ogólna charakterystyka stosunku pracy: Nawiązanie stosunku pracy
13.	Charakterystyka zatrudnienia na podstawie stosunku pracy (podstawa prawna kodeks pracy), Zatrudnienie na podstawie stosunku cywilnoprawnego (podstawa prawna kodeks cywilny)
14.	Rozwiązanie stosunku pracy: Wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy
15.	Czas pracy, urlopy pracownicze w tym zwolnienia od pracy związane z rodzicielstwem, Odpowiedzialność w stosunkach pracy

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład problemowy
- wykład konwersatoryjny
- prelekcja
- prezentacja

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie się do egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. S. Grodziski, *Z dziejów staropolskie kultury prawnej*, UNIVERSITAS, Kraków 2004,
2. K. Sójka-Zielińska, *Historia prawa*, Warszawa 2011.
3. S. Wronkowska, *Podstawowe pojęcia prawa i prawoznawstwa*, Poznań 2005

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. J. Ciszewski (red.) *Prawo handlowe*, wyd. 2, Warszawa 2011.
2. J. Olszewski, *Prawo gospodarcze. Kompendium*. Warszawa 2009.
3. T. Liszcz, *Prawo pracy*, Warszawa 2012;
4. L. Florek, T. Zieliński, *Prawo pracy*, Warszawa 2009;
5. K. Jaśkowski, *Kodeks pracy. Komentarz*, Warszawa 2011;
6. R. Styczyński, *Leksykon kadrowego*, Warszawa 2012
7. S. Maciejewski, *Prawo pracy. Poradnik praktyczny z wzorami pism i umów*, Lublin. 2008;

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	egzamin pisemny, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin pisemny, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Pedagogika resocjalizacyjna

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			12
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		51	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Zaznajomienie studentów z terminologią i podstawami teoretycznymi pedagogiki resocjalizacyjnej. Zapoznanie studentów z formami oddziaływań resocjalizacyjnych w środowisku otwartym i zamkniętym.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W02	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń, także w języku obcym	K_W07
W03	Ma zaawansowaną wiedzę o metodach, narzędziach i technikach pozyskiwania danych stosowanych w naukach społecznych, pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące	K_W09
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej	K_U02

	oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	
U03	Potrafi analizować zjawiska społeczne.	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Teoretyczny kontekst pedagogiki resocjalizacyjnej .Pojęcie i przedmiot pedagogiki resocjalizacyjnej
2.	Nauki pomocnicze pedagogice resocjalizacyjnej -psychologia ogólna, psychologia społeczna, psychiatria i psychopatologia, socjologia i socjotechnika, patologia społeczna, kryminologia, prawo, penitencjarystyka oraz historia doktryn penitencjarnych.
3.	Nieprzystosowanie społeczne dzieci i młodzieży. Uwarunkowania nieprzystosowania społecznego dzieci i młodzieży. Psychospołeczne konsekwencje nieprzystosowania społecznego dzieci i młodzieży
4.	Systemy pedagogiki resocjalizacyjnej – celkowy, progresywny, republik młodzieżowych, wioski dziecięce.
5.	Znaczenie relacji wychowawczych w pracy wychowawczej. Odmiany zależności w relacjach wychowawca-wychowanek
6.	Resocjalizacja i profilaktyka w środowisku otwartym i zamkniętym
7.	Diagnoza w resocjalizacji

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- analiza indywidualnego przypadku,
- dyskusja dydaktyczna
- klasyczna metoda problemowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie pracy zaliczeniowej

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Pytka L., *Pedagogika resocjalizacyjna. Wybrane zagadnienia teoretyczne diagnostyczne metodyczne*, Warszawa 2008.
2. Urban B., Stanik J., *Resocjalizacja* Tom I, II. Warszawa 2007

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Bocheńska-Włostowska K., Kuskowski M., *Zraniony duch i zagrożone ciało. Resocjalizacja XXI wieku w perspektywie interdyscyplinarnej*, Kraków 2017.
2. Muskała M., *Odstąpienie od przestępczości w teorii i praktyce resocjalizacyjnej*, Poznań 2016

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
-------------------	--

Wiedza	kolokwium, aktywność na zajęciach
Umiejętności	aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Podstawy prawa rodzinnego

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			12
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		51	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu podstaw prawnych w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego. Zdobywanie przez studentów umiejętności w zakresie podstawowym interpretowania aktów prawnych. Rozwinięcie zainteresowań związanych ze stosowaniem przepisów rodzinnego i opiekuńczego.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W02	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń, także w języku obcym	K_W07
W03	Ma zaawansowaną wiedzę o metodach, narzędziach i technikach pozyskiwania danych stosowanych w naukach społecznych, pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące	K_W09
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01

U02	Potrafi wykorzystywać i integrować podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U03	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Pochodzenie dziecka, prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci- obowiązek alimentacyjny. Sytuacja prawna dziecka rozwiedzionych rodziców. Sytuacja prawna małoletnich rodziców.
2.	Władza rodzicielska i jej modyfikacje. Wgląd i ingerencja Sądu w sytuację opiekuńczo wychowawczą małoletniego. Rola kuratora sądowego.
3.	Opieka nad małoletnim- ustanowienie, sprawowanie opieki, nadzór nad sprawowaniem opieki. Opieka nad ubezwłasnowolnionym całkowicie. Kuratela. Różnice pomiędzy opieką a kuratelą.
4.	Przemoc w rodzinie- pomoc ofiarom przemocy domowej.
5.	Alkoholizm i inne uzależnienia w aspekcie rodziny.
6.	Pomoc społeczna jako element umożliwiający przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych człowieka. Rola Asystenta Rodziny.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- analiza indywidualnego przypadku,
- dyskusja dydaktyczna
- klasyczna metoda problemowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie pracy zaliczeniowej

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. T. Smoczyński, M. Andrzejewski, *Prawo rodzinne i opiekuńcze* 2022r. (wydanie 11)
2. Konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989r., Dz.U. 1991, Nr 120, poz. 526
3. Ustawa o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. Dz.U. 2005 nr 180 poz. 1493 z późn.zm.
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 1982 Nr 35 poz. 230z późn zm.)

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego. Dz.U. 1994 Nr 111 poz. 535 z późn.zm.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
-------------------	--

Wiedza	kolokwium, aktywność na zajęciach
Umiejętności	aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Metody terapii zajęciowej

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			4
Praca własna studenta		42	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Zapoznanie studentów z terminologią przedmiotu. Wzbogacenie wiedzy studentów o możliwości zastosowania metod terapii zajęciowej w pracy z osobami potrzebującymi pomocy terapeutycznej i wsparcia. Kształtowanie umiejętności terapeutycznych oraz umiejętności diagnostycznych studentów. Rozwijanie kreatywności studentów. Rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego, umiejętności wiązania teorii z praktyką oraz zdolności pogłębionych analiz czynników rozwojowych, przyczyn, patomechanizmów i skutków zaburzeń rozwoju. Ukazanie wielorakich możliwości stymulacji i wspomagania rozwoju, poprzez różnorodne środki ekspresji (techniki plastyczne, muzykoterapia, choreoterapia, teatroterapia, praca z tekstem literackim i poetyckim, filmoterapia, socjoterapia, dramoterapia, biblioterapia, bajkoterapia, relaksacja, gry i zabawy grupowe, Play Therapy, Sandplay Therapy i in.).
--

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Student ma zaawansowaną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie i właściwie interpretuje pojęcia normy i patologii, zna typologię i klasyfikację zaburzeń rozwoju, zna podstawowe objawy dysfunkcjonalności opisane w DSM V i ICD 10.	K_W04
W02	Zna zaawansowane pojęcia diagnostyczne, najważniejsze narzędzia diagnostyczne. Dysponuje wiedzą o roli diagnozowania w procesie terapeutycznym. Ma wiedzę o zależnościach w ujęciu systemowym. Posiada	K_W09

	arkusze wywiadu, obserwacji i wiele innych narzędzi oceny rozwoju i zachowania klienta.	
W03	Student dysponuje zaawansowaną wiedzą na temat terapii, metod i technik terapii zajęciowej. Zna zasady terapii i kryteria oceny efektów. Zna różnice między terapią zajęciową a arteterapią oraz socjoterapią. Student wzbogaca swoją metodyczną wiedzę zawodową.	K_W11
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi opracowywać programy terapii, właściwie dobierać środki interwencji stosownie do potrzeb, stanu zdrowia, zainteresowań klienta, umiejętnie realizuje zajęcia terapeutyczne, potrafi stworzyć własne arkusze ewaluacji i dokonać rzetelnej ewaluacji efektów terapii.	K_U11
U02	Ma rozwinięte umiejętności komunikacyjne, terapeutyczne, potrafi zastosować precyzyjnie etykiety diagnostyczne, w celu dobrania najważniejszych metod terapeutycznych. Potrafi wykorzystać techniki werbalne i niewerbalne w procesie diagnostyczno-terapeutycznym klienta i jego środowiska wychowawczego. Ma umiejętność nawiązywania i podtrzymywania kontaktu terapeutycznego z podopiecznym, jego rodziną, środowiskiem.	K_U08
U03	Potrafi ocenić proponowane programy terapeutyczne, dobrać cele i ćwiczenia terapeutyczne dla różnych typów instytucji, form pracy indywidualnej i grupowej, różnych odbiorców.	K_U10
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Student wykazuje aktywność, wytrwale i z zaangażowaniem uczestniczy w realizacji zespołowych i indywidualnych działań przygotowujących do zawodu.	K_K03
K02	Student tworzy projekt społeczny, z wykorzystaniem poznanych metod terapeutycznych.	K_K05
K03	Student rozwija kompetencje określone kodeksem etycznym, przestrzega zasad etycznych, tajemnicy zawodowej, prezentuje wysoki poziom kultury osobistej i językowej.	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Terminologia podstawowa: terapia zajęciowa, cele i zadania terapii zajęciowej w różnych okresach życia człowieka. Przypomnienie wiedzy z zakresu diagnostyki psychopedagogicznej.
2.	Typologia zaburzeń podopiecznych w różnych okresach wiekowych. Podział ze względu na sfery rozwoju.
3.	Kompetencje terapeuty zajęciowego. Specyfika pracy w różnych ośrodkach terapeutycznych. Miejsce i funkcje terapii zajęciowej w procesie rehabilitacji i aktywizacji podopiecznych.
4.	Planowanie i organizowanie terapii: plan, scenariusz. Sposoby opracowania programów terapeutycznych. Ocena efektów terapii.
5.	Metody i techniki terapii zajęciowej – klasyfikacje, cele i efekty.
6.	Techniki z wykorzystaniem sztuki – podstawy arteterapii, proponowane techniki.
7.	Rozwiązania z zakresu socjoterapii i treningów społecznych.
8.	Przykładowe programy terapeutyczne dla odbiorców w różnych grupach wiekowych. Proponowane w literaturze sposoby kształtowania funkcji rozwojowych dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Wypracowanie grupowego projektu terapeutycznego.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- studia przypadków

- filmy edukacyjne

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie pracy zaliczeniowej
- refleksja nad zadanymi fragmentami filmowymi

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Bac A. (red.), *Terapia zajęciowa*, Warszawa 2022.
2. Janus E. (red.), *Terapia zajęciowa osób z niepełnosprawnością intelektualną*. Warszawa 2018.
3. Janus E., Bac A., Kulis A., Smrokowska-Reichman A., *Terapia zajęciowa w geriatricz*. Warszawa 2022.
4. Malchiody C., *Arteterapia*. Gdańsk 2014.
5. Milanowska K., *Techniki terapii zajęciowej*. Warszawa 1987

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Bleszyński J. (red.), *Alternatywne i wspomagające metody komunikacji*. Kraków 2008.
2. Kaduson H., Schaefer Ch., *Zabawa w psychoterapii*. Gdańsk 2002.
3. Kozaczuk L., *Terapia zajęciowa w domach pomocy społecznej*. Katowice 1999.
4. Nordoff P., Robbins C., *Terapia muzyką w pracy z osobami z niepełnosprawnością*. Kraków 2013.
5. Sawicka K. (red.) *Socjoterapia*. Warszawa 1999.
6. Szafraniec G., *Malowanie palcami – analiza diagnostyczna*. Katowice 2012.

NETOGRAFIA:

1. Arteterapia.pl
2. <https://play-therapy.pl/>
3. <http://teatroterapia.lublin.pl/>
4. <https://www.terapiazajeciowa.com/>

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	praca pisemna, zadania domowe, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował	Dość dobrze opanował	Dobrze opanował	W znacznym stopniu opanował	Bardzo dobrze opanował

		wymienione kompetencje	wymienione kompetencje	wymienione kompetencje	wymienione kompetencje	wymienione kompetencje
--	--	---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Ekonomia i finanse publiczne

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			
Projekt			16
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			20
Praca własna studenta		35	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest poznanie przez studenta teoretycznych podstaw działań ekonomicznych i roli państwa i sektora publicznego w gospodarce. Zrozumienie procesów i mechanizmów funkcjonowania gospodarki publicznej oraz zarządzania publicznego. Nabycie umiejętności interpretowania występujących w tym zakresie we współczesnej gospodarce rynkowej, a zwłaszcza w gospodarce podlegającej transformacji ustrojowej, umiejętności analiz polityk publicznych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Posiada zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk	K_W01
W02	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz normach, regulach i zachodzących między nimi relacjach	K_W06
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
W zakresie kompetencji społecznych		

K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
-----	---	-------

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Rola państwa we współczesnej gospodarce rynkowej.
2.	Efektywność ekonomiczna i sprawiedliwość społeczna
3.	Teoria dóbr publicznych i sektor publiczny
4.	Teoria i praktyka efektów zewnętrznych, modele zarządzania publicznego
5.	Sektor publiczny we współczesnej gospodarce: jego zakres i funkcje, przedsiębiorstwa publiczne
6.	Sektor trzeci we współczesnej gospodarce i główne problemy jego funkcjonowania
Ćwiczenia	
1.	Rynek papierów wartościowych: pojęcie papierów wartościowych, rodzaje papierów wartościowych, akcje, obligacje,
2.	Istota i struktura rynku finansowego, uczestnicy rynku kapitałowego, rynek papierów wartościowych – segmenty rynku papierów wartościowych,
3.	Giełda – zasady organizacji i funkcjonowania giełd papierów wartościowych.
4.	Fundusze inwestycyjne: pojęcie i cel funduszu inwestycyjnego,
5.	Fundusze inwestycyjne: pojęcie i cel funduszu inwestycyjnego,
6.	Kryteria wyboru funduszu inwestycyjnego,
7.	Fundusze powiernicze działające w Polsce

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- dyskusja dydaktyczna
- klasyczna metoda problemowa
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie pracy zaliczeniowej
- przygotowanie do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Stiglitz J., Ekonomia sektora publicznego, Warszawa 2004
2. Ziółkowska W., Finanse publiczne: teoria i zastosowanie, Poznań 2000

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Hausner J., Zarządzanie publiczne, Warszawa 2008
2. Kleer J., red., Sektor publiczny w Polsce i na świecie, Warszawa 2005
3. Kosikowski C., Finanse publiczne, komentarz, Warszawa 2008
4. Karlikowska M., Ustawa o finansach publicznych: komentarz, Warszawa 2010

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	Kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	Kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	Kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest ułatwienie studentowi zrozumienia roli i funkcji organizacji pozarządowych w społeczeństwie obywatelskim oraz możliwości współpracy instytucji pomocy społecznej z sektorem pozarządowym.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W zakresie umiejętności		
U01	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U02	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami pracy socjalnej	K_U10
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje	K_K01

	samooceny własnych kompetencji i doskonalą umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	
K02	Jest gotów uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Społeczeństwo obywatelskie - teorie i definicje
2.	Organizacje pozarządowe - kwestie terminologiczne
3.	Istota i zadania organizacji pozarządowych w społeczeństwie obywatelskim
4.	Prawne i organizacyjne ramy działania sektora pozarządowego.
5.	Klasyfikacja organizacji pozarządowych
6.	Organizacje pozarządowe jako partner instytucjonalnej pomocy społecznej.
7.	Wolontariat w organizacjach pozarządowych.
8.	Organizacje pozarządowe w Polsce i na świecie.
9.	Warunki animowania i rozwoju organizacji pozarządowych w różnych typach społeczeństw
10.	Współdziałanie organizacji pozarządowych z administracją publiczną i innymi podmiotami życia publicznego.
11.	Praktyczny wymiar działalności organizacji pozarządowych

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie pracy zaliczeniowej

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Dąbrowska J., red., *Od trzeciego sektora do ekonomii społecznej: wyniki badań ekonomii społecznej w Polsce*, Warszawa 2008
2. Załuska M., Boczoń J., red., *Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim*, Katowice 1998
3. Kromolicka B., red., *Praca socjalna w organizacjach pozarządowych*, Toruń 2005.
4. Kurlito M. H., *Organizacje pozarządowe w działalności pożytku publicznego*, Warszawa 2008
5. Piestrak M., red., *Organizacje pozarządowe in praxis: obraz polskiego sektora NGO*, Lublin 2014
6. Juros A., red., *Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim, wyzwanie dla środowisk akademickich*, Lublin 2002

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Kracher A., Morawski R., red., *Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim*, Racibórz 2007
2. Janoś-Kresło M., *Organizacje pozarządowe na rynku usług społecznych w Polsce*, Warszawa 2013

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Pedagogika rodziny

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: VI

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			8
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			16
Praca własna studenta		118	
RAZEM		150	
Punkty ECTS		6	

CELE ZAJĘĆ:

Przedmiot ma na celu przybliżyć wiedzę o obiektywnych i subiektywnych aspektach rodziny jako grupy, wspólnoty i instytucji wychowawczej, jej funkcjach, strukturze oraz związkach z mikro- i makrostrukturą społeczną ujmowaną w kontekście społeczeństwa globalnego.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W02	Posiada zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W03	Posiada zaawansowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje	K_K01

	samooceny własnych kompetencji i doskonaleni umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	
--	---	--

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Wychowanie w rodzinie jako przedmiot pedagogicznej refleksji
2.	Funkcje rodziny i jej struktura, typologie rodzin
3.	Postawy rodzicielskie i style wychowania w rodzinie
4.	Prawo rodziny do wychowania w nauczaniu Kościoła.
5.	Realizacja funkcji wychowawczej (przekaz wiary w rodzinie, rodzina pierwszą szkołą miłości, wychowanie do wolności, wychowanie patriotyczne).
6.	Wpływ dezintegracji współczesnej rodziny na jednostkę
7.	Rodzina zastępcza jako środowisko opieki i wychowania
8.	Zaburzenia życia rodzinnego
Ćwiczenia	
1.	Zagadnienia wstępne o wartości rodziny.
2.	Uwarunkowania funkcji wychowawczej rodziny (atmosfera rodzinna, struktura rodziny, kultura środowiska rodzinnego, rodzice jako osoby znaczące, dziecko a proces wychowania).
3.	Zaspokajanie potrzeb dziecka w rodzinie
4.	Komunikacja interpersonalna w rodzinie – bariery i możliwości ich usuwania
5.	Znęcanie się nad dzieckiem w rodzinie – uwarunkowania przemocy

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- dyskusja dydaktyczna
- klasyczna metoda problemowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Adamski F., *Rodzina. Wymiar społeczno-kulturowy*. Kraków 2002.
2. Bieleń R., *W służbie rodziny*. Warszawa 2000.
3. Chymuk M., Topa D. (red.), *Edukacja prorodzinna*. Kraków 2000.
4. Cudak H., Marzec H. (red.), *Współczesna rodzina polska. Jej wymiar aksjologiczny i funkcjonowanie*. Piotrków Trybunalski 2001
5. Kawula S., Brągiel J., Janke A., *Pedagogika rodziny*, Toruń 1998.
6. Tysza Z. (red.), *Współczesne rodziny polskie-stan i kierunek przemian*, Poznań 2001.
7. Wilk J. *Pedagogika rodziny. Zagadnienia wybrane*. Lublin 2002
8. Żebrowski J., *Rodzina polska na przełomie wieków*, Gdańsk 2001.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Kukołowicz T. red., *Z badań nad rodziną*. Lublin 1984.

2. Skreczko A., *Przygotowanie do życia w rodzinie*, w: R. Horodeński, E. Ozorowski (red.), *Rodzina. Etyka*. Ekonomia. Białystok 2005.
3. Ruszkowska M., *Rodzina zastępcza jako środowisko opiekuńczo-wychowawcze*, CRZL Warszawa 2013,
4. Kwak A., *Rodzina i jej przemiany*, Warszawa 1994.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Andragogika

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: VI

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			8
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			16
Praca własna studenta		68	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z etapami rozwoju praktyki i teorii edukacji dorosłych w ich kontekstach historycznych, społecznych i ekonomicznych, poznanie najważniejszych metod i technik badań andragogicznych i specyfiki ich stosowania. Ponadto student poznaje prawidłowości rozwoju człowieka dorosłego, typowe cechy procesów uczenia się ludzi dorosłych wraz z ich psychospołecznymi uwarunkowaniami. Ważnym celem przedmiotu jest również nabycie przekonania o niezbędności edukacji dorosłych dla funkcjonowania jednostek we współczesnym świecie.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	W zaawansowanym stopniu zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności w obszarze pracy socjalnej,	K_W03
W02	ma zaawansowaną wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju	K_W13
W zakresie umiejętności		
U01	potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		

K01	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
-----	---	-------

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Andragogika jako dyscyplina naukowa
2.	Dorosłość jako kategoria andragogiczna
3.	Tradycje edukacji dorosłych
4.	Potrzeby, możliwości, i organizacja wychowania człowieka dorosłego
5.	Kształcenie ustawiczne
6.	Osoby starsze jako podmiot działań edukacyjnych
7.	Edukacja dorosłych w różnych krajach. Międzynarodowa współpraca w zakresie edukacji dorosłych
Ćwiczenia	
1.	Wychowanie dorosłych - możliwości i ograniczenia
2.	Człowiek dorosły jako istota rozwijająca się. Koncepcje rozwoju człowieka dorosłego
3.	Swoistość procesu uczenia się dorosłych. Style uczenia się dorosłych
4.	Dydaktyka dorosłych
5.	Formy kształcenia dorosłych takie jak: kursy, uczelnie wszechnicowe, e-learning i ich specyfika
6.	Problematyka alfabetyzacji osób dorosłych
7.	Nauczyciele i działacze edukacji dorosłych

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- dyskusja dydaktyczna
- analiza indywidualnego przypadku

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie się do kolokwium
- przygotowanie prac zaliczeniowych
- przygotowanie do dyskusji

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Fabiś A., Cyboran B. (red.), *Dorosły w procesie kształcenia*, Wyższa szkoła Administracji Bielsko-Biała Zakopane 2009.
2. Jankowski D., Przyszczykowski K., Skrzypczak J., *Podstawy edukacji dorosłych*, Wyd. Naukowe UAM, Poznań 2003.
3. Knowles M., Holton III E., Swanson R. A., *Edukacja dorosłych*, PWN, Warszawa 2009.
4. Matlakiewicz A., Solarczyk-Szwec H., *Dorośli uczą się inaczej. Andragogiczne podstawy kształcenia ustawicznego*, Wyd. CKU, Toruń 2009.
5. Wujek T. (red.), *Wprowadzenie do andragogiki*, Instytut Technologii Eksploatacji, Warszawa 1996.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Czasopisma: Edukacja Dorosłych, Edukacja Ustawiczna Dorosłych, Rocznik Andragogiczny
2. Turoś L. (1999). Andragogika ogólna. Warszawa: Wyd. Żak.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Teorie i praktyka poradnictwa

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: VI

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			
Projekt			8
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			16
Praca własna studenta		93	
RAZEM		125	
Punkty ECTS		5	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z głównymi problemami z obszaru poradnictwa. Przekazywana wiedza obejmuje teoretyczne i praktyczne podstawy działalności poradniczej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	W zaawansowanym stopniu zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności w obszarze pracy socjalnej,	K_W03
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U03	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
W zakresie kompetencji społecznych		

K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Podstawy teoretyczne i najważniejsze pojęcia z zakresu poradnictwa i poradoznawstwa
2.	Główne kierunki badań nad poradnictwem w ujęciu humanistycznym
3.	Główne kierunki badań nad poradnictwem w ujęciu społeczno-ekonomicznym
4.	Metody i formy pomocy doradczej
5.	Złożoność i wieloaspektowość praktyki poradniczej
6.	Kierunki badań nad poradnictwem
7.	Poradnictwo jako działanie społeczne
8.	Poradnictwo jako interakcja międzyosobowa
9.	Poradnictwo jako działalność zorganizowana
10.	Poradnictwo jako forma pomocy społecznej
11.	Zmiana sytuacji społecznej doradcy
12.	Scenariusze działań współczesnych doradców
13.	Przykłady rozwiązywania sytuacji problemowych
Projekt	
1.	Wprowadzenie do prowadzenia praktyki poradniczej
2.	Podstawowe informacje o planowaniu działań doradczych
3.	Praca nad scenariuszem działań doradczych
4.	Prezentowanie projektów

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- klasyczna metoda problemowa
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Corey G., *Teoria i praktyka poradnictwa i terapii*, Poznań 2005.
2. Goldenberg H., Goldenberg I., *Terapia rodzin*, Kraków 2006.
3. Kargulowa A., *O teorii i praktyce poradnictwa* Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007
4. Kukla D., Duda W., Czerw – Bajer M., *Osoby niepełnosprawne w systemie edukacji i poradnictwa*

zawodowego, Warszawa 2011

5. Mrozek M., *ABC doradcy zawodowego. Praca z klientem dorosłym*, Warszawa 2009
6. Murgatroyd S., *Poradnictwo i pomoc*, Poznań 2000.
7. Paszkowska – Rogacz A., *Warsztat pracy europejskiego doradcy kariery zawodowej*, Warszawa 2002
8. Pisula D., *ABC doradcy zawodowego. Rozmowa doradcza*, Warszawa, 2010
9. Sołtysińska G., *ABC doradcy zawodowego. Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych. Materiały dla szkolnego doradcy zawodowego*, Warszawa, 2010
10. Stierlin H. i in., *Pierwszy wywiad z rodziną*, GWP, Gdańsk 1999.
11. Sujak E., *Poradnictwo małżeńskie i rodzinne*, Katowice 1995

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; Dz.U. z 2008 r. Nr 69 poz. 415 z późn. zm.
2. Beisert M., *Rozwód. Proces radzenia sobie z kryzysem*, Poznań 2000.
3. Bielecki J., Dziedzic A., Łuciak M., *Metody i narzędzia stosowane w Polsce przez doradców zawodowych w sektorze edukacji. Materiały poseminaryjne*, Warszawa 2010

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	egzamin ustny, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin ustny, projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	egzamin ustny, projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Rehabilitacja osób niepełnosprawnych

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: VI

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			8
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Cele przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu rehabilitacji osoby niepełnosprawnej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Posiada zaawansowaną wiedzę w zakresie pojęć, funkcji i zasad rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością oraz wiedzę dotyczącą funkcjonowania systemu rehabilitacji zawodowej i społecznej w Polsce	K_W04
W02	W zaawansowanym stopniu zna instrumenty i narzędzia wsparcia dla osób z niepełnosprawnością. Nabywa wiedzę w zakresie predyspozycji i ograniczeń do wykonywania określonych zawodów przez osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności.	K_W09
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi pomóc w doborze i przystosowaniu stanowiska pracy stosownie do rodzaju ograniczeń wynikających z niepełnosprawności danej osoby oraz dobrać odpowiednie wsparcie dla osoby rehabilitowanej w ramach aktualnego systemu rehabilitacji zawodowej i społecznej	K_U11
U02	Potrafi udzielać pomocy osobie rehabilitowanej w kontaktach z pracodawcą oraz	K_U08

	wspierania pracodawcy w przystosowaniu stanowiska pracy. Potrafi skutecznie znaleźć lub zorganizować grupę wsparcia dla danej osoby z niepełnosprawnością	
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Jest gotowy skutecznie komunikować się z osobą z niepełnosprawnością i jej obecnym lub przyszłym pracodawcą	K_K03
K02	Jest gotowy stosować zdobytą wiedzę do wspierania rozwoju i funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością, angażuje się w plan działań rehabilitacyjnych	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Charakterystyka pojęć, funkcji i zasad rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnością (rozwiązania prawne i organizacyjne wspierające aktywność zawodową osób z niepełnosprawnością - wszystkie rodzaje i stopnie niepełnosprawności w Polsce).
2.	Charakterystyka instytucji z sektora publicznego, prywatnego i NGO realizujących zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej.
3.	Zatrudnienie wspomagane – rola i możliwość wsparcia trenera pracy.
4.	Przystosowanie i wyposażenie stanowiska pracy (ramowe wytyczne w zakresie projektowania obiektów, pomieszczeń oraz przystosowania stanowisk pracy do rodzaju ograniczeń wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności).
5.	Metody prowadzenia dialogu (przygotowanie do rozmowy) z pracodawcami i osobami niepełnosprawnymi, najczęstsze problemy i sposoby ich rozwiązywania
6.	Komunikacja z osobą niepełnosprawną, potencjalnym pracodawcą, otoczeniem osób niepełnosprawnych w celu usprawnienia rehabilitacji zawodowej

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- praca w grupach
- dyskusja
- prezentacja multimedialna wybranych zagadnień
- analiza i interpretacja tekstów źródłowych i ustaw

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie prac zaliczeniowych

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Czech C., *Działalność ośrodków doradztwa zawodowego i wspieranie osób niepełnosprawnych szansą na zatrudnienie i udział w otwartym rynku pracy*, [w:] *Osoba z niepełnosprawnością - opieka, terapia, wsparcie*, Baczała D. (red.) i wsp., Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2009.
2. Kobus-Ostrowski D., *Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością. Aspekty ekonomiczne i społeczne*. Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego. Łódź 2018.
3. Majewski T., *Poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy dla osób niepełnosprawnych. Poradnik dla urzędów pracy*. Wydawca: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, Warszawa 2011
4. Paluszkiwicz M., Bielak-Jomaa E., Włodarczyk M. i in., *Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych*, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2015.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Ustawa/rozporządzenie w przedmiocie Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. Dz.U.z 1997 r., Nr 123, poz. 776, z późn. zmianami.
2. Pichalski R.: Podstawy rehabilitacji zdrowotnej, zawodowej i Strona 67 z 96 społecznej. Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Warszawa 2002

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Bezrobocie

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: VI

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			8
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z pojęciem bezrobocia, skalą i specyfiką tego zjawiska odnoszące się do problematyki rynku pracy w Polsce i w wymiarze globalnym. Dodatkowo, student nabywa wiedzę z zakresu pozyskiwania danych statystycznych, ich analizy i interpretacji

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Student ma zaawansowaną wiedzę w zakresie zjawiska bezrobocia - definiuje jego podstawowe kategorie oraz ustala związki i zależności między nimi.	K_W04
W02	Student ma zaawansowaną wiedzę na temat przyczyn bezrobocia, jego oddziaływania na politykę społeczną państwa.	K_W09
W03	Student posiada znajomość sposobu organizacji i działania instytucji rynku pracy	K_W09
W zakresie umiejętności		
U01	Student potrafi diagnozować, analizować i dyskutować na temat bezrobocia i rynku pracy.	K_U11
U02	Student potrafi znaleźć i dokonać interpretacji statystyk obrazujących stan rynku pracy	K_U08
U03	Student w sposób umiejętny dobiera narzędzia pracy z osobą bezrobotną.	K_U08

W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K03
K02	Jest gotów odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K05
K03	Jest gotów uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K03

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Bezrobocie – aspekty pojęciowe
2.	Typy bezrobocia i ich identyfikacja
3.	Skala i specyfika bezrobocia
4.	Konsekwencje pozostawania bez zatrudnienia
5.	Polityka państwa wobec bezrobocia
6.	Charakterystyka osób bezrobotnych i ich rodzin
7.	Diagnozowanie i analizowanie bezrobocia

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- analiza indywidualnego przypadku
- rozwiązywanie zadań problemowych

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- przygotowanie prac zaliczeniowych
- realizacja i ewaluacja projektów

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Góral Z., *Bezrobocie i polityka zatrudnienia*, Wolters Kluwer 2012
2. Kwiatkowski E., *Bezrobocie podstawy teoretyczne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2001
3. Kirenko J., Duda M., *Bezrobocie. Jakość życia. Uwarunkowania*, Wydawnictwo UMCS 2019
4. Flaszyńska E., *Bezrobocie, bezrobotny, praca socjalna*, Difin 2018

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Wentura-Dudek B., *Skuteczność aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu*, Difin 2017
2. Retowski S., *Bezrobocie i odpowiedzialność*, Scholar 2012
3. Szewczyk T., *Bezrobocie widziane oczami dziecka - praca badawcza*, Psychoskok, 2020
4. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku, Dz.U.2004, Nr 99, poz.101 z późn. zm.

NETOGRAFIA:

1. <https://www.gov.pl/web/rodzina>
2. <https://wupkatowice.praca.gov.pl/>

3. <https://www.gov.pl/web/rodzina/rynek-pracy>
4. <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy>

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Wolontariat w pracy socjalnej

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: VI

Forma zaliczenia zajęć: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			
Projekt			16
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			16
Praca własna studenta		68	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Przekazanie wiedzy z zakresu funkcjonowania instytucji oraz wolontariatu w obszarach pracy socjalnej, wyrobienie umiejętności rozwiązywania potrzeb pracy. Wolontariat w wybranych środowiskach, wyrobienie umiejętności do porozumiewania się teoretycznego, praktycznego w obszarze III sektora.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Student posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu terminologii dotyczącej pracy wolontaryjnie.	K_W04
W02	Student ma zaawansowaną wiedzę na temat różnych form wolontariatu w obszarze działalności społecznych.	K_W09
W03	Student zna zaawansowane zagadnienia związane z działalnością wolontaryjną, znacznie i środowisko w których te działanie jest pożądane.	K_W09
W zakresie umiejętności		
U01	Student potrafi wymienić i zdefiniować obszary działań wolontaryjnych.	K_U11
U02	Student potrafi zidentyfikować co to jest wolontariat i umiejętnie dobrać działania wobec klienta	K_U08
W zakresie kompetencji społecznych		

K01	Student wykazuje odpowiedzialność i troskę o zdrowie swoje i innych	K_K03
K02	Student umiejętnie współpracuje z innymi w zespole zarówno w roli członka jak i lidera zespołu	K_K05
K03	Student jest zorientowany na zagrożenia działalności wolontaryjnie, zarówno po stronie wolontariusza jak i klienta	K_K03

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Współczesne modele i definicje wolontariatu
2.	Przestrzeń funkcjonowania III sektora oraz instytucji
3.	Zasady tworzenia programów, ich realizacja oraz tworzenie sprawozdań

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- analiza tekstów
- dyskusja
- gra dydaktyczna
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i dodatkowymi materiałami
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
2. Kromolicka B., *Praca socjalna w organizacjach pozarządowych*, Toruń 2005
3. Bartoszewski J., Król K., *Współczesne wyzwania pracy socjalnej*, Toruń 2006
4. Pawlas- Czyż S. *Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych*, Toruń 2007

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	projekt
Umiejętności	aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności

		wymienione umiejętności			wymienione umiejętności	
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Lokalne strategie rozwiązywania problemów

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: VI

Forma zaliczenia zajęć: projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			
Projekt			16
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			16
Praca własna studenta		68	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

--

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o metodach, narzędziach i technikach pozyskiwania danych stosowanych w naukach społecznych, pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące	K_W09
W02	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U03	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie i prognozowanie praktycznych skutków wybranych procesów społecznych z wykorzystaniem	K_U05

	standardowych metod i narzędzi właściwych dla nauk społecznych i pracy socjalnej	
U04	Potrafi analizować proponowane rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektować strategie działań typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań	K_U11
U05	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Jest gotowy odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K02
K02	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Indywidualne, społeczne i strukturalne przyczyny problemów społecznych.
2.	Modele polityki społecznej i ich przełożenie na sposoby zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych
3.	Diagnoza potrzeb i problemów w polityce społecznej. Diagnozowanie warunków środowiska lokalnego pod kątem rozwiązywania problemów społecznych
4.	Identyfikacja i badanie charakteru uczestnictwa interesariuszy instytucjonalnych i indywidualnych w rozwiązywaniu problemów społecznych.
5.	Polityka społeczna i partnerstwa lokalne: synergia w obszarze rozwiązywania problemów społecznych
6.	Projekty, programy i strategie na drodze rozwiązywania problemów społecznych
7.	Lokalne strategie rozwiązywania problemów społecznych – krytyczna analiza wybranych przykładów

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- analiza tekstów
- dyskusja
- gra dydaktyczna
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i dodatkowymi materiałami
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Boryczko M., Dunajska A., Marek S., *Praca socjalna w środowisku lokalnym*, Warszawa 2020.
2. Bąbska M., Rymśa M., *Organizowanie społeczności lokalnej – metodyka pracy środowiskowej*, Warszawa 2014
3. Kaźmierczak T., *Organizowanie społeczności lokalnej: aplikacje, wdrażanie, przyszłość*, Warszawa 2014
4. Grewiński M., Karwacki A., *Strategie w polityce społecznej*, MCPO, Warszawa 2010,
5. Kotlarska-Michalska A., *Zasady budowy strategii rozwiązywania problemów społecznych* (w:) K. Marzec-Holka (red.) Pomoc społeczna. Praca socjalna. Teoria i praktyka, Bydgoszcz 2003
6. Szatur-Jaworska B., *Diagnozowanie w polityce społecznej. Metody i problemy*, Warszawa 2014,
7. Przywojska J., *Rewitalizacja miast. Aspekt społeczny*, Łódź 2016.
8. Grzywna P., Lustig J., Mitrega M., Stępień-Lampa N., Zasępa B., *Polityka społeczna. Rozważania o teorii i praktyce*, Katowice 2017

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Rynek pracy i bezrobocie

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: VI

Forma zaliczenia zajęć: wykład – egzamin

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem problemu bezrobocia. Przekazywana wiedza dotyczy specyfiki siły roboczej i narzędzi polityki rynku pracy.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi wykorzystywać i integrować podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U03	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U04	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku	K_U06

	polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Podstawowe definicje: ludność aktywna zawodowo, pracujący, bezrobotni, bierni zawodowo
2.	Indeksy rynku pracy, stopa zatrudnienia, stopa bezrobocia i inne
3.	Przyczyny i oblicza bezrobocia
4.	Usługi prowadzone przez państwo na rynku pracy
5.	Instytucje rynku pracy
6.	Przepływ siły roboczej w Europie i w ujęciu globalnym
7.	Aktywność ekonomiczna Polaków
8.	Uelastycznienie rynku pracy
9.	Problemy dyskryminacji
10.	Zatrudnienie socjalne
11.	Prognozowanie popytu na pracę
12.	Rynek pracy okiem pracodawcy

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie prac zaliczeniowych
- przygotowania do egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Budnikowski T., *Bezrobocie wyzwaniem współczesności*, Instytut Zachodni, Poznań 2009
2. Głąbicka K., *Wybrane elementy rynku pracy*, WSP TWP, Warszawa 2001
3. Grewński M., Malinowski K., *Europejski Fundusz Socjalny i rynek pracy w Unii Europejskiej*, Warszawa 1999
4. T. Kaźmierczak, M. Rymsza, *Kapitał społeczny. Ekonomia społeczna*, (red.), ISP, Warszawa 2007
5. Kryńska E., Kwiatkowski E., *Podstawy wiedzy o rynku pracy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013
6. Milewski R. (red.): *Elementarne zagadnienia ekonomii*, Wyd. PWN, Warszawa 2008
7. Prognoza zatrudnienia w Polsce według grup zawodów do 2020 roku, red. E. Kwiatkowski i B. Suchecki, Warszawa 2013
8. Stroińska E., *Elastyczne formy zatrudnienia : telepraca, zarządzanie pracą zdalną*, Poltext, Warszawa 2012

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Kozek W., *Rynek pracy: perspektywa instytucjonalna*, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2013
2. Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej, GUS, Warszawa (różne lata)

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	egzamin ustny, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Seminarium dyplomowe

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V, VI

Forma zaliczenia zajęć: seminarium – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			
Projekt			
Seminarium			20
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			20
Praca własna studenta		85	
RAZEM		125	
Punkty ECTS		5	

CELE ZAJĘĆ:

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi zasadami pisania samodzielnej pracy naukowej. Student zapozna się z metodyką pracy magisterskiej, która obejmuje następujące zagadnienia: struktura, cel i plan pracy, zasady sporządzania bibliografii i przypisów, dobór literatury. Ponadto, celem seminarium jest także ukazanie sposobów skutecznej prezentacji.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę na temat kierunków rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumieć ich uwarunkowania historyczne i kulturowe	K_W02
W02	Ma zaawansowaną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumieć istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności oraz normy i patologii	K_W04
W03	Ma zaawansowaną wiedzę na temat więzi społecznych i rządzących nimi prawidłowościami	K_W05
W04	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz sposobów ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych	K_W11
W05	Ma zaawansowaną wiedzę na temat zasad BHP w pracy socjalnej	K_W12

W06	Ma zaawansowaną wiedzę temat zasad i norm etycznych w pracy socjalnej	K_W14
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonywać obserwacji, diagnozować i interpretować zjawiska społeczne oraz analizować ich wzajemne powiązania z obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi wskazać przyczyny i specyfikę przebiegu różnych zjawisk społecznych, będących tematem zainteresowań pracy socjalnej	K_U03
U03	Posiada umiejętności badawcze, pozwalające na analizowanie i diagnozowanie zjawisk i procesów społecznych z wykorzystaniem dostępnej metodologii badawczej właściwej dla pracy socjalnej	K_U05
U04	Potrafi używać właściwego języka specjalistycznego, posługiwać się nomenklaturą używaną na płaszczyźnie pracy socjalnej	K_U08
U05	Posiada umiejętność analizowania dostępnych rozwiązań problemu i wyboru właściwego, projektowania strategii działań właściwych dla skutecznego rozwiązywania problemu	K_U11
U06	Potrafi obserwować i analizować zjawiska społeczne	K_U12
U07	Potrafi prawidłowo posługiwać się normami i zasadami etycznymi, niezbędnymi w pracy socjalnej	K_U13
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Jest gotowy zachowywać się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikować i rozstrzygać dylematy związane z zawodem pracownika socjalnego	K_K04
K02	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowywaniu projektów społecznych z zakresu pracy socjalnej	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
1.	Cel pracy, temat a tytuł pracy licencjackiej
2.	Metody poszukiwania materiałów źródłowych. Zasady doboru literatury
3.	Bibliografia, cytaty i sposoby cytowania, bibliografia, cytaty i sposoby cytowania
4.	Przypisy i ich rodzaje
5.	Sztuka prezentacji – jak zaprezentować się podczas obrony pracy magisterskiej
6.	Prezentacja schematu pracy
7.	Prezentacja napisanych rozdziałów w grupie, dyskusja i omówienie, wskazanie błędów i elementów wymagających poprawek

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- prelekcja
- prezentacja
- dyskusja dydaktyczna

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie do dyskusji
- przygotowanie pracy pisemnej

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Boć J., Jak pisać pracę magisterską, Wrocław 2009.

2. Ładoński W., Urban S., Jak napisać dobrą pracę magisterską, Wrocław 1994
3. Węglińska M., Jak pisać pracę magisterską? Poradnik dla studentów, Kraków 2007.
4. Wojcik K., Piszę akademicką pracę dyplomową- licencjacką, magisterską, doktorską, Warszawa 2012.
5. Zenderowski R., Technika pisanie prac magisterskich, Warszawa 2005.
6. Eco U., Jak napisać pracę dyplomową? Poradnik dla humanistów, Warszawa 2016
7. Dawidziuk S., Pisanie pracy dyplomowej: licencjackiej, inżynierskiej, magisterskiej: poradnik, Warszawa 2007

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Zenderowski R., Praca magisterska. Jak pisać i obronić. Wskazówki metodologiczne, Warszawa 2004.
2. Stuart C., Sztuka przemawiania i prezentacji, Warszawa 2002.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Specjalność: Asystent rodziny

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Asystent rodziny

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			4
Projekt			12
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			16
Praca własna studenta		43	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest przygotowanie uczestników do pracy socjalnej w sposób szczególnie bezpośredniej pracy z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Studenci zostaną przygotowani do samodzielnego planowania i doboru adekwatnych metod i technik pracy z rodziną a także wyposażeni w specjalistyczną wiedzę z zakresu pracy z rodziną. Przedmiot przyczyni się do rozwoju predyspozycji osobistych i kompetencji zawodowych asystenta rodziny niezbędnych do rozwiązywania różnych problemów społecznych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W02	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W03	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		

U01	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U02	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	K_U08
U03	Potrafi analizować proponowane rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektowania strategii działań typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań	K_U11
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K02
K03	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Ćwiczenia	
1.	RODZINA JAKO ŚRODOWISKO OPIEKUŃCZE I WYCHOWAWCZE: a) Definicja rodziny, jej struktura, funkcje oraz potrzeby i problemy. b) Przemiany funkcji współczesnej rodziny. c) Podstawowe teorie rodziny. d) Rodzina jako otwarty system psychospołeczny. e) Proces socjalizacji w rodzinie. f) Komunikacja w rodzinie. g) Postawy rodzicielskie i ich wpływ na osobowość i zachowanie dzieci. h) Błędy wychowawcze rodziców i ich konsekwencje dla rozwoju dzieci. i) Czynniki ryzyka dysfunkcji jednostki i rodziny. Postmodernizm a zmiany i funkcjonowanie współczesnych rodzin polskich.
2.	PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA RODZINY ORAZ WYBRANE ZAGADNIENIA PRAWA RODZINNEGO, OPIEKUŃCZEGO I POSTĘPOWANIA W SPRAWACH NIELETNICH: a) Formy władzy rodzicielskiej. b) Ingerencja sądu we władzę rodzicielską. c) Piecza zastępcza. d) Kontakty rodziców i osób bliskich z dzieckiem. e) Postępowanie w sprawach nieletnich.
3.	ZADANIA I FUNKCJE ASYSTENTA RODZINY: a) Definicja asystentury rodziny b) Rola i zadania asystenta rodziny c) Warunki pracy asystenta rodziny d) Etapy udzielania wsparcia asystenta rodziny e) Dokumentacja pracy asystenta rodziny f) Zakres obowiązków i obszar działań asystenta rodziny g) Katalog usług asystenta rodziny h) Etyka pracy asystenta rodziny i) Współpraca asystenta z rodzinami oraz służbami wspierającymi rodzinę

	j) Interwencja w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny k) Kwalifikacje, motywacje i predyspozycje do wykonywania zawodu asystenta rodziny
4.	OBSZARY PRACY ASYSTENTA Z RODZINĄ: a) Charakterystyka problemów rodziny b) Analiza potrzeb i problemów rodziny c) Doskonalenie umiejętności opiekuńczych i wychowawczych w tym umiejętności radzenia w sytuacjach stwarzających trudności wychowawcze oraz w wypełnianiu ról społecznych d) Organizowanie wspomagania rozwoju dziecka z problemami emocjonalnymi i zaburzeniami zachowania e) Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży f) Pomoc w funkcjonowaniu rodziny w środowisku lokalnym g) Elementy ekonomii i organizacji gospodarstwa domowego h) Zjawisko niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży
5.	Instytucje i organizacje świadczące wsparcie w procesie wychowania a) Poradnictwo rodzinne i wychowawcze b) Przykłady instytucji wspierających rodzinę (rola i zadania)
Projekt	
1.	DIAGNOZOWANIE ŚRODOWISKA RODZINNEGO a) Diagnostyka środowiska wychowawczego wg S.Kawuli. b) Analiza czynników ekonomiczno-społecznych, c) Analiza czynników kulturalnych d) Analiza czynników psychospołecznych e) Diagnozowanie problemów w rodzinie. f) Metody, techniki i przykładowe narzędzia diagnostyczne środowiska opiekuńczo-wychowawczego.
2.	WYBRANE METODY PRACY ASYSTENTA W RODZINIE WIELOPROBLEMOWEJ a) Trening umiejętności wychowawczych b) Założenia programu Szkoły dla Rodziców i Wychowawców c) Nagradzanie i Karanie d) Konferencja Grupy Rodzinnej e) Mediacje f) Interwencja kryzysowa w rodzinie wieloproblemowej g) Modele pracy socjalno-wychowawczej z elementami terapii
3.	METODY I TECHNIKI PROJEKTOWANIA SOCJALNEGO W RODZINIE a) Jak przygotować, zrealizować i ocenić projekt socjalny? b) Jaka dokumentacja powinna powstać z zaplanowanych, realizowanych i ocenianych działań?
4.	METODYKA DORADZTWA WYCHOWAWCZEGO a) Analiza trudności wychowawczych, b) Diagnoza potrzeb podopiecznego, c) Wzmocnienie umiejętności wychowawczych rodziców
5.	SPORZĄDZANIE DOKUMENTACJI ASYSTENTA RODZINY
6.	ANALIZA PRZYPADKÓW RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM ASYSTENTA RODZINY

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- analiza indywidualnego przypadku
- metoda projektowa
- rozwiązywanie zadań problemowych

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów

komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i dodatkowymi materiałami
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie się do zaliczenia

ARTYKUŁY:

1. Ciczowska-Giedziu M., *Pracownicy socjalni o asystentach rodziny raz jeszcze*, [w:] *Praca Socjalna*, 2012, nr 1, s. 47-58
2. Kowalczyk B., *Modele pracy asystenta rodziny i współpracy z pracownikiem socjalnym* [w:] *Praca Socjalna*, 2012, nr 4, s. 3-15
3. Krajewska B., *Asystenci rodziny w nowym systemie wsparcia*, [w:] *Praca Socjalna*, 2012, nr 2, s. 102-113
4. Mazur A., *Formy pracy z rodziną dysfunkcyjną*, [w:] J.Zimny (red.), *Rodzina w oczach społeczeństwa*, Stalowa Wola 2013, s. 343-360.
5. Nowak I., *Asystentura rodziny z perspektywy praktyka*, [W:] *Praca Socjalna*, 2012, nr 4, s. 107-120

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Górak A., *Nowatorskie instrumenty w pracy z klientami pomocy społecznej : asystent rodziny, trener pracy, klub integracji społecznej, asystent osoby niepełnosprawnej*, Wrocław 2011
2. Janowska Joanna (oprac.), *Poradnik asystenta rodziny*, Kraków 2013
3. Krasiejko I., *Zawód asystenta rodziny w procesie profesjonalizacji : wstęp do teorii i praktyki nowej profesji społecznej*, Toruń 2013.
4. Krasiejko I., *Metodyka działania asystenta rodziny : Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach w pracy socjalnej*, Katowice 2010
5. Krasiejko I., *Metodyka działania asystenta rodziny : różne modele pracy socjalnej i terapeutycznej z rodziną*, Wyd. 2 zm. i uaktual. - Katowice 2012.
6. Krasiejko I., *Praca socjalna w praktyce asystenta rodziny : przykład Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach*, Katowice 2011
7. Szpunar M. (red.), *Asystentura rodziny : nowatorska metoda pomocy społecznej w Polsce*, Gdynia 2011
8. Szpunar M., *Asystent rodziny - współczesna forma pomocy rodzinie*, Łódź 2014
9. Świdarska M., *Asystent rodziny - współczesna forma pomocy rodzinie*, Łódź 2013
10. Żukiewicz A., (red.), *Asystent rodzinny : nowy zawód i nowa usługa w systemie wspierania rodzin : od opieki i pomocy do wsparcia = Family assistant : new profession and new service in the family support system : from care and aid to suport*, Kraków 2011

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Borucka A., Ostaszewski K., *Rodzinne czynniki ryzyka a zachowania ryzykowne i zdrowie psychiczne gimnazjalistów z Warszawy*, [w:] *Profilaktyka w grupach ryzyka. Diagnoza*, red. M. Deptuła, PARPA, Warszawa 2009, s. 7-27.
2. Bradshaw R., *Zrozumieć rodzinę*, GWP, Gdańsk 1996.
3. Field D., *Osobowości rodzinne*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Warszawa 1996.
4. Gaś Z.B., *Techniki diagnozy systemu rodzinnego oparte na „Modelu Circumplex” D., H. Olsona*, [w:] *Psychologia Wychowawcza stosowana. Wybrane zagadnienia*, red. Z.B. Gaś, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 1995
5. Kawula S., *Kształty rodziny współczesnej: szkice familiologiczne*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2006.
6. Płopa M., *Więzi w małżeństwie i rodzinie. Metody badań*, Kraków 2005.
7. Poraj G., Rostowski J., *Zagrożenia życia rodzinnego*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2003.
8. Ryś M., *Systemy rodzinne*, CMPPP, Warszawa 2001.
9. Sakowska J., *Szkoła dla Rodziców i Wychowawców*, ORE, Warszawa 2010.
10. Sitarczyk M., *Międzypokoleniowa transmisja postaw wychowawczych ojców*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2002.
11. Sitarczyk M., *Środowiskowe determinanty postaw rodzicielskich ojców*, [w:] *Z badań nad integracją małżeństwa i rodziny*, red. M. Ziemska, CPBP, Warszawa 1990, s. 171-179.

12. Sitarczyk M., Waniewski A., *Empatia a zadowolenie z małżeństwa*. „Małżeństwo i Rodzina” 1(2002) nr 3.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Pomoc instytucjonalna dla jednostki i rodziny

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z instytucjonalnymi formami wsparcia jednostki i rodziny. W ramach wykładów uzyska wiedzę strukturze systemu pomocy społecznej i polityki społecznej w Polsce i w wybranych krajach. W ramach ćwiczeń uzyska praktyczną orientację w funkcjonowaniu struktur lokalnego systemu pomocy społecznej oraz ich przemianach. W rezultacie student pozna główne struktury instytucjonalne oraz ich rozwój i przemiany. Będzie zdolny do umiejętnego kierowania pracą z klientem w zakresie poszukiwania odpowiednich dla niego form wsparcia. Pozwoli mu to także rozumieć decyzje i działania doświadczane w roli zawodowej jako członka społeczności oraz aktywnego uczestnika instytucji pomocy społecznej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz normach, regułach i zachodzących między nimi relacjach	K_W06
W03	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08

W04	Ma zaawansowaną wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach z obszaru pracy socjalnej i pomocy społecznej	K_W12
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U02	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U03	Potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązywania konkretnego zadania z zakresu pracy socjalnej	K_U13
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Instytucjonalna struktura pomocy społecznej na poziomie gminy, powiatu i województwa
2.	Przegląd wybranych kategorii podatnych na i zagrożonych wykluczeniem społecznym
3.	Instytucje wsparcia dziecka
4.	Instytucje wsparcia seniora
5.	Instytucjonalne i organizacyjne formy wsparcia rodziny: interwencja kryzysowa, socjoterapia.
6.	Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu
7.	Nowe role społeczne dla pracy socjalnej z jednostką i rodziną
8.	Organizacje pozarządowe jako istotny element lokalnego systemu wsparcia jednostki i rodziny
Ćwiczenia	
1.	Strategia rozwiązywania jako podstawowy dokument wyznaczający kierunki zmian na poziomie lokalnym
2.	Potrzeby i możliwości zaspokojenia na podstawie analizy rocznych sprawozdań wybranych instytucji pomocy społecznej
3.	Lokalne instytucje wsparcia dziecka na podstawie analizy zasobów internetowych wybranych instytucji
4.	Domy Pomocy Społecznej
5.	Instytucje i organizacje pomocy dla osób starszych
6.	Struktury ekonomii społecznej
7.	Instytucje i organizacje pomocy rodzinie
8.	Współpraca samorządów z organizacjami pozarządowymi

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- analiza przypadków
- rozwiązywanie zadań problemowych

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie prac zaliczeniowych
- przygotowanie do dyskusji

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Czapiński J., Panek T. (red.), *Diagnoza społeczna 2015. Warunki i jakość życia Polaków*, raport, 2015;
2. Durka G. (red.), *Współczesna rzeczywistość w wybranych problemach społecznych*, Kraków 2010
3. Kantowicz E., Olubiński A. (red), *Działanie społeczne w pracy socjalnej na progu XXI wieku.*, Toruń 2003
4. Lalak D., Pilch T. (red), *Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej*, Warszawa, 1999
5. Kołaczowski B., Ratajczak M., *Pomoc społeczna. Wybrane instytucje pomocy rodzinie i dziecku*, Warszawa 2013
6. Maciejko W., *Instytucje pomocy społecznej*, Warszawa, 2009
7. Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Brągiel J., Badora S. [red.], *Formy opieki, wychowania i wsparcia w zreformowanym systemie pomocy społecznej*, Opole 2005.
2. Czarniecka S., R. Majer, M. Mirowska (red.), *Rodzina w lokalnym systemie pomocy społecznej*, Częstochowa 2008
3. Krasiejko I., *Praca socjalna w praktyce asystenta rodziny. Przykład Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach*, Katowice 2013
4. Ustawa o pomocy społecznej

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Elementy terapii zajęciowej z rodziną

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			
Projekt			4
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		51	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Dostarczenie wiedzy na temat terapii zajęciowej, ujęć definicyjnych, podejść w pracy socjalnej, jej form, roli terapii zajęciowej z rodziną w obszarze konkretnych działań pracowników socjalnych. Przygotowanie wstępne studentów do zastosowania terapii zajęciowej w pracy z rodziną, do identyfikacji problemów rodziny. Kształtowanie umiejętności terapeutycznych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	W zaawansowanym stopniu zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne, stanowiące teoretyczne podstawy działań w obszarze pracy socjalnej	K_W03
W02	Ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W03	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń, zasad komunikowania w obszarze terapii zajęciowej.	K_W07
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej	K_U02

	, wiedzy na temat terapii zajęciowej, potrafi zastosować określone techniki terapii zajęciowej w konkretnych sytuacjach problemowych rodziny.	
U02	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	K_U04
U03	Potrafi analizować proponowane rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektowania strategii działań podczas pracy terapeutycznej z rodziną.	K_U11
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, podczas działań terapii zajęciowej z rodziną, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga pojawiające się dylematy.	K_K04
K02	Jest gotowy pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Terapia zajęciowa- ujęcia definicyjne, cele, rola terapii zajęciowej z rodziną w pracy socjalnej, modele terapii w praktyce. Terapia zajęciowa w ujęciu holistycznym.
2.	Budowa relacji z rodziną w terapii zajęciowej. Określenie specyfiki i identyfikacja problemów rodziny wymagających interwencji terapii zajęciowej.
3.	Formułowanie celów terapeutycznych, poszczególnych etapów w procesie terapii. Dopasowanie przebiegu terapii do potrzeb rodziny, członków pozostających na określonych etapach życia.
4.	Metody terapii zajęciowej w pracy indywidualnej i grupowej. Specyfika terapii zajęciowej z dziećmi, młodzieżą, osobami starszymi, niepełnosprawnymi.
5.	Pracownik socjalny w roli terapeuty zajęciowego pracującego z rodziną, postawa, umiejętności interpersonalne, prawidłowa komunikacja, zasady etyczne.
6.	Organizacja pracy, dokumentacja
7.	Terapia zajęciowa w domach pomocy społecznej
Projekt	
1.	Metodyka zajęć projektowych, etapy przygotowania projektu. Projekty indywidualne i grupowe. Formy terapii zajęciowej z rodziną, modele. Określenie celów, planowanie działań.
2.	Identyfikacja problemów rodziny. Określenie potrzeb klienta w procesie terapii zajęciowej. Dopasowanie programu terapii do tych potrzeb.
3.	Metody terapii zajęciowej w pracy indywidualnej i grupowej. Budowanie relacji z rodziną.
4.	Terapia zajęciowa z osobami niepełnosprawnymi – niepełnosprawność fizyczna i intelektualna.
5.	Terapia zajęciowa z osobami starszymi, identyfikacja potrzeb, cel i forma zajęć terapeutycznych, aktywizujących
6.	Pracownik socjalny w roli terapeuty zajęciowego, zadania realizowany środowiskach społecznych wymagających wsparcia

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- metoda projektowa
- rozwiązywanie zadań problemowych

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- przygotowanie prac zaliczeniowych
- realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Milanowska K., *Techniki terapii zajęciowej*. Warszawa 1987.
2. Baum E., *Terapia zajęciowa*,. 2010
3. Bac A., *Terapia zajęciowa*.
4. Kadusan H., Schaefer. *Techniki terapeutyczne, zabawa w psychoterapii*. Gdańsk 2002.
5. Piszczek M., *Terapia zabawą, terapia przez sztukę*. Warszawa 2002.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Konieczna E., *Arterapia w teorii i praktyce*. Kraków 2003.
2. Szulc A., *Sztuka i terapia*. Warszawa 1993.
3. Franczyk A., Krajewska K., *Zabawy i ćwiczenie na cały rok*. Kraków 2005.
4. Kozaczuk L., *Terapia zajęciowa w domach pomocy społecznej*. Warszawa 1999.
5. Olechnowicz H., *Dziecko własnym terapeutą: jak wspomagać strategie autoterapeutyczne dzieci z dysfunkcjami więzi osobistych*. Warszawa 2006.
6. Siek S., *Techniki relaksacyjne*. Warszawa 2006.
7. Kaczyńska W., *O etyce służb społecznych*. Warszawa 1998.
8. Żukiewicz A., Red. *Nowy zawód i nowa usługa w systemie wspierania rodzin. Od opieki i pomocy do wsparcia*. Kraków 2011.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Patologie życia rodzinnego

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: IV

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest dostarczenie informacji na temat uwarunkowań występowania różnorodnych przejawów patologii i zaburzeń w środowisku rodzinnym, klasyfikacji tychże zachowań i stanów patologicznych oraz możliwości prowadzenia działań profilaktycznych i zaradczych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W02	Ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W03	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk	K_U02

	będących przyczyna trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	
U03	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Rodzina – wspólnota i środowisko rozwoju pokoleń
2.	Kryzys małżeństwa i rodziny – kontekst kulturowy, aksjologiczny, społeczno – ekonomiczny i zdrowotny
3.	Obszary zagrożeń i wykluczenia – ujęcie makrospołeczne
4.	Funkcjonowanie rodzin niewydolnych wychowawczo
5.	Rodzinne konsekwencje uzależnień
6.	Przemoc i agresja w rodzinie
7.	Dysfunkcja domu – bezdomność dorosłych i dzieci (dzieci ulicy)
8.	Obszary i instytucje wsparcia rodziny
Ćwiczenia	
1.	Patologie życia rodzinnego – perspektywa dziecka . Analiza przypadków
2.	Niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży
3.	Przestępstwa dzieci i młodzieży
4.	Bezpośrednie i odległe konsekwencje alkoholizmu w rodzinie w życiu dziecka (FAS, DDA)
5.	Doświadczenie rozvodu rodziców – dziś i jutro (DDRR)
6.	Konsekwencje sieroctwa i odrzucenia (dzieci z rodzin rozbitych i dysfunkcyjnych)
7.	Rodzeństwo – zysk czy strata : jedynactwo i wielodzietność
8.	Ratowanie dziecka w rodzinie– asystent rodziny i Konferencja Grupy Rodzinnej
9.	Spółeczeństwo – przyjaciel czy zagrożenie dzieci i młodzieży. Instytucje powołane do ochrony rodziny w Polsce

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład z prezentacją multimedialną
- zajęcia projektowe – dyskusja
- analiza przypadków

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Warzywoda-Kruszyńska W. (red.), *Bieda dzieci, zaniedbanie, wykluczenie społeczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2012.

2. Ruszkowska M., Winiarski M. (red.), *Praca socjalna z dziećmi, młodzieżą i rodziną*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014.
3. Muszyński W., Sikora E. (red.), *Małżeństwo i rodzina w ponowoczesności. Szanse – zagrożenia – patologie*, Toruń 2008
4. Kartowicz E., Olubiński A. (red.), *Działanie społeczne w pracy socjalnej na progu XXI wieku*, Toruń 2003
5. Miś L., *Problemy społeczne*, Kraków 2007
6. Pospiszyl I., *Patologie społeczne*, Warszawa 2008
7. Jarosz M. (red.), *Patologia życia rodzinnego*, Warszawa 1990

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Narodowy Plan Działań na Rzecz Dzieci 2004-2012 „Polska dla Dzieci”
2. Brągiel J., *Zrozumieć dziecko skrzywdzone*, Opole 1996
3. Szmigielska B., *Całe życie w Sieci*, Kraków 2008
4. Przeperski J., *Konferencja Grupy Rodzinnej w teorii i praktyce pracy socjalnej z rodziną*, Toruń 2015
5. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn. Część II – raport z badania profesjonalistów, grudzień 2010.
6. Kucińska M., *Gdzie się podziało moje dzieciństwo* (O Dorosłych Dzieciach Alkoholików), Wydawnictwo Charaktery, Kielce 2006
7. Polskie zasoby instytucjonalne i osobowe w obszarze profilaktyki i terapii uzależnień behawioralnych w tym hazardu, RAPORT z badań, LUBLIN 2011
8. Polok G., *Rozwinąć skrzydła*, Katowice 2014, e-book dostępny na stronie
9. Frysztański K., Nóżka M., Smagacz-Poziemska M. (red.), *Dzieci ulicy: procesy marginalizacji i automarginalizacji nieletnich*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2011.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Diagnostyka rodziny

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: IV

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			
Projekt			12
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			20
Praca własna studenta		60	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Przekazanie wiedzy z zakresu istoty i roli diagnostyki rodziny w pracy socjalnej, ujęcia definicyjne, cele, techniki i ich interpretacja. Wskazanie na rolę diagnostyki w rozwiązywaniu problemów rodziny: opiekuńczych, wychowawczych, społecznych. Kształtowanie u studentów umiejętności w dokonywaniu diagnostyki, w procesie rozwiązywania tych problemów. Kształtowanie postaw etycznych studentów, wrażliwości społecznej wobec podmiotowości rodziny.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W02	Ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi w rodzinie oraz ich zaburzeniach wynikających z dysfunkcjonalności rodziny, problemów jej towarzyszących, poznaje istotę i znaczenie ich diagnostyki.	K_W05
W03	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej	K_U02

	oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	
U02	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U03	Posiada umiejętności diagnostyczne, posługuje się metodami i narzędziami diagnozy rodziny.	K_U05
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Teoretyczne podstawy oceny rodziny. Diagnoza rodziny – ujęcie definicyjne. Podejście diagnostyczne we współczesnych teoriach pracy socjalnej. Klasyczne definicje diagnozy. Ocena środowiska rodzinnego pod kątem opiekuńczym, wychowawczym, społecznym w działaniach pracownika socjalnego. Podmiotowość rodziny w działaniach socjalnych.
2.	Systemowe i ekologiczne podejście do diagnozy rodziny. Diagnoza stylów wychowania, komunikacyjnych, struktury społecznej.
3.	Metody i techniki diagnozowania rodziny: Metody obiektywne, subiektywne, projektowe. Narzędzia pracy socjalnej, diagnoza psychopedagogiczna, metody graficzne.
4.	Umiejętności diagnostyczne w pracy socjalnej, kształtowanie kompetencji psychospołecznych, umiejętności interpersonalnych w kontaktach ze środowiskiem rodzinnym.
5.	Problemy etyczne w diagnozie rodziny
6.	Cykl życia rodzinnego. Kryzysy rozwojowe i sytuacyjne w przebiegu życia rodziny. Terapie rodzinne
7.	Rodzina w okresie intensywnych przeobrażeń i zmian społecznych.
8.	Przeobrażenia w funkcjach, strukturze współczesnej rodziny. Rola diagnozy jej problemów.
Projekt	
1.	Wprowadzenie w metodykę, cel zajęć projektowych. Projekty indywidualne i grupowe. Diagnoza środowiska rodzinnego pod kątem opiekuńczym, wychowawczym, społecznym. Diagnoza stylów wychowania, komunikacyjnych.
2.	Dobór odpowiednich metod i narzędzi diagnozy rodziny – znaczenie w rozwiązywaniu specyficznych problemów rodziny
3.	Diagnoza przemocy w rodzinie. Podstawowe symptomy, czynniki ryzyka. Metody interwencji
4.	Systemowy model diagnozy. Zbieranie informacji o rodzinie, wywiady. Metody do badania stosunków rodzinnych.
5.	Testy do badania relacji rodzinnych – TAT, CAT, wywiady z użyciem genogramu
6.	Umiejętności diagnostyczne, psychospołeczne, interpersonalne, postawa etyczna pracownika socjalnego w procesie diagnozy rodziny,

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda projektowa

- rozwiązywanie zadań problemowych

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i dodatkowymi materiałami
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. De Barbaro B., *Wprowadzenie do systemowego rozumienia rodziny*. Kraków 1999.
2. Jarosz E., Wysocka E., *Diagnoza psychopedagogiczna. Podstawowe problemy i rozwiązania*.
3. Braun – Gałkowska M., *Metody badania systemu rodzinnego*. Lublin 1991.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Marzec – Holka K., *Pomoc społeczna. Praca socjalna. Teoria i praktyka*. T.I, II. Bydgoszcz 2003.
2. Paluchowski W., *Diagnoza psychologiczna. Proces – narzędzia – standardy*. Warszawa 2007.
3. Stierlin H., Rucker – Embden J., Wietzel N., Wirsching M., *Pierwszy wywiad z rodziną*. Gdańsk 1999.
4. Goldberg H., *Terapia rodzin*. Kraków 2006.
5. Szlendak T., *Socjologia rodziny*. Warszawa 2010.
6. Płopa M., *Psychologia rodziny. Teoria i badania*. Warszawa 2006.
7. Tyszcza Z., *System metodologiczny wieloaspektowej integralnej analizy życia rodzinnego*. Poznań 2001.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Przemiany struktury i funkcji rodziny współczesnej

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: IV

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			4
Projekt			4
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest dostarczenie informacji na temat uwarunkowań i istoty przemian współczesnego małżeństwa i rodziny, transformacji struktury i funkcji związanych z przemianami systemowymi w Polsce.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	W zaawansowanym stopniu zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności w obszarze pracy socjalnej,	K_W03
W02	Ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W03	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz normach, regułach i zachodzących między nimi relacjach	K_W06
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U02	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku	K_U06

	polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	
U03	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U04	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Ćwiczenia	
1.	Znaczenie rodziny dla jednostki i społeczeństwa
2.	Fazy życia rodziny
3.	Przemiany struktury rodziny
4.	Funkcje rodziny wczoraj i dziś
5.	Przemiany wartości i stylu życia rodzin współczesnych
6.	Zmiany pozycji dziecka w rodzinie
7.	Rodzina w globalnej i wirtualnej wiosce. Migracje i eurosieroctwo. Ryzyka uzależnień
8.	Alternatywne formy małżeńsko-rodzinne życia
Projekt	
1.	Rodzina z dzieckiem autystycznym
2.	Rodzina z chorym na chorobę Alzheimera
3.	Rodzina uboga z dzieckiem niepełnosprawnym
4.	Rodzina w żałobie po śmierci małego dziecka
5.	Małżeństwo z trudnościami prokreacyjnymi
6.	Rodzina samotnego dziecka
	Rodzina nastolatki z anoreksją
	Nastoletnie macierzyństwo

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- burza mózgów
- dyskusja dydaktyczna
- metoda projektowa
- rozwiązywanie zadań problemowych

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów
- zapoznanie się z literaturą przedmiotu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Szlendak T., *Socjologia rodziny. Ewolucja, historia, zróżnicowanie*. PWN. Warszawa 2010.
2. Kwak A., *Rodzina w dobie przemian. Małżeństwo i ko-habitacja*. WA ŻAK. Warszawa 2005.
3. Janicka I., Liberska H., *Psychologia rodziny*, Warszawa 2014
4. Trawkowska D. (red.), *Pomoc społeczna wobec rodzin. Interdyscyplinarne rozważania o publicznej trosce o dziecko i rodzinę*, Toruń 2011
5. Warzywoda-Kruszyńska W., Szukalski P. (red.), *Rodzina w zmieniającym się społeczeństwie polskim*, Łódź 2004
6. Kantowicz E., Olubiński A. (red.), *Działanie społeczne w pracy socjalnej na progu XXI wieku*, Toruń 2003

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Lisowska E., Gąsior K., Linowski K. (red.), *Dziadkowie, rodzice, dzieci: transmisja międzypokoleniowa*, Kielce 2007
2. Muszyński W., Sikora E. (red.), *Małżeństwo i rodzina w ponowoczesności. Szanse – zagrożenia – patologie*, Toruń 2008
3. Polityka prorodzinna w wybranych krajach Unii Europejskiej. Przegląd stosowanych rozwiązań, marzec 2012,
4. Przeperski J., *Konferencja Grupy Rodzinnej w teorii i praktyce pracy socjalnej z rodziną*, Toruń 2015
5. Trusz S., M. Kwiecień, *Spółeczne piętno eurosieroctwa*, Warszawa 2012
6. Grotowska-Leder J. (red.), *Wybrane współczesne problemy społeczne i ich rozwiązywanie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Organizowanie sieci wsparcia społecznego dla rodziny

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			4
Projekt			8
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		51	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Zapoznanie studentów z problematyką wsparcia społecznego w pracy socjalnej z rodziną. Najważniejsze koncepcje wsparcia społecznego, zdefiniowanie, główne cele. Rodzaje placówek, instytucji wspierających rodzinę w jej sytuacjach problemowych. Kształtowanie u studentów umiejętności konkretnych działań wspierających. Rozumienie i identyfikacja potrzeb i oczekiwań rodziny. Dostarczenie wiedzy na temat podmiotów udzielających wsparcia rodzinie.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz normach, regułach i zachodzących między nimi relacjach	K_W06
W02	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W03	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		

U01	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie i prognozowanie praktycznych skutków wybranych procesów społecznych z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi właściwych dla nauk społecznych i pracy socjalnej	K_U05
U02	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	K_U08
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Jest gotowy myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K03
K02	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Ćwiczenia	
1.	Wsparcie społeczne w pracy socjalnej. Zasady, cele i znaczenie wsparcia społecznego rodziny. Najważniejsze podmioty i instytucje wspierające rodzinę. Ośrodki wsparcia jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Podmiotowość jednostki w procesie wsparcia społecznego.
2.	Umiejętności w identyfikowaniu problemów, potrzeb, oczekiwań rodziny wymagającej wsparcia społecznego. Umiejętności i kompetencje pracownika socjalnego w organizacji konkretnych działań wspierających rodzinę. Diagnoza aktualnego stanu rodziny.
3.	Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie – cele i funkcje, placówki opiekuńczo – wychowawcze, placówki wsparcia dziennego, placówki socjalizacyjne, środowiskowe domy samopomocy, placówki socjalizacyjne
4.	Rodzinne poradnictwo socjalne, metody i formy wspierania rodziny. Rodzaje i zakres świadczeń rodzinnych. Zasiłki, zapomogi, zaliczki alimentacyjne itp.
5.	Marketing usług socjalnych, działań wspierających rodzinę w obszarach zróżnicowanych jej problemów .
Projekt	
1.	Omówienie metodyki zajęć projektowych, etapy przygotowania projektu, projekty indywidualne i grupowe. Projekty działań obejmujących wsparcie społeczne rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu.
2.	Wsparcie społeczne rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym. Wsparcie dla rodzin z dorosłymi osobami niepełnosprawnymi – fizycznie i intelektualnie.
3.	Wsparcie społeczne dla rodzin niepełnych, matek samotnie wychowujących dzieci.
4.	Wsparcie społeczne dla rodzin z problemami niewydolności opiekuńczej, wychowawczej, z problemami uzależnień.
5.	Wsparcie społeczne dla rodzin z osobami starymi, przewlekle chorymi. Formy działań wspierających, cele i zakres.
6.	Uregulowania prawne w zakresie wsparcia społecznego rodziny

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- zajęcia grupowe
- analiza przypadków
- dyskusje
- wizyty studyjne
- burza mózgów, indywidualne

- metoda projektowa

RACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i dodatkowymi materiałami
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Bragiel J., Badora S. (red.), *Formy opieki i wsparcia w zreformowanym systemie pomocy społecznej*. Opole 2005.
2. Gruca – Miąsik (red.), *Pomoc, opieka, wsparcie dziecka i rodziny*. Kraków 2006.
3. Beczała D., Bleszyńska J., Zaorska M., *Osoba z niepełnosprawnością – opieka, terapia, wsparcie*. Toruń 2006

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Jałocha W. (red.), *Wybrane aspekty sytuacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin*. Kielce 2006.
2. Kaińska U, *Zarys metodyki pracy opiekuńczo- wychowawczej w rodzinnych i instytucjonalnych formach wychowania*. Katowice 2002.
3. Drabik – Podgórna V., (red.), *Poradnictwo między etyką a techniką*, 2007.
4. Frieske K., Poławski P., *Opieka i kontrola: instytucje wobec problemów społecznych*, Katowice 1999.
5. Wódz K., Pawlas- Czyż S., *Praca socjalna wobec nowych obszarów wykluczenia społecznego*. Toruń 2008.
6. Wódz K., Faliszek K., (red.), *Aktywizacja, integracja, spójność społeczna*. Toruń 2009.
7. Harwas – Napierała B., (red.), *Rodzina jako wartość w rozwoju człowieka*. Poznań 2009.
8. Jundził E. (red.), *Potrzeby psychiczne dzieci i młodzieży: diagnoza – zaspokojenie*. Gdańsk 1998.
9. Zahorska M. (red.), *Małe dziecko w systemie opieki społecznej i edukacji*. Warszawa 2004.
10. Kawczyńska – Butrym Z., *Wyzwana rodziny: zdrowie, choroba, niepełnosprawność, starość*. Lublin 2008.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Komunikacja w rodzinie

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			
Projekt			12
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			16
Praca własna studenta		68	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest dostarczenie wiedzy na temat komunikacji i dialogu w rodzinie, jej uwarunkowań, zaburzeń oraz stanu normy, znaczenia komunikacji dla rozwiązywania problemów wewnętrznych i ustosunkowania się do problemów zewnętrznych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	Ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W03	Ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W04	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W05	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11

W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U02	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U03	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U04	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	K_U08
U05	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06
K03	Jest gotowy pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Zagadnienie komunikacji i komunikowania się
2.	Dialog czy monolog
3.	Rozmowa w rodzinie- komunikacja werbalna
4.	Porozumienie w rodzinie
5.	Partnerzy w rozmowie
6.	Komunikacja niewerbalna
7.	Utrudnienia w komunikacji
8.	Patologia komunikacji
Projekt	
1.	Prezentacja zasad przygotowania projektu dotyczącego komunikowania się w rodzinie
2.	Przykłady projektów społecznych z zakresu komunikacji interpersonalnej
3.	Przygotowanie projektu na temat komunikacji
4.	Omówienie i podsumowanie projektu

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- dyskusja dydaktyczna
- klasyczna metoda problemowa

- burza mózgów
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie prac zaliczeniowych
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Grotowska-Leder J. (red.), *Wybrane współczesne problemy społeczne i ich rozwiązywanie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011.
2. Harwas – Napierała B., *Komunikacja interpersonalna w rodzinie*. Poznań 2006.
3. Łęcki K., Szostak A., *Komunikacja interpersonalna w pracy socjalnej*. Katowice 1999.
4. Nęcki Z., *Komunikacja międzyludzka*. Kraków 2006.
5. Nęcki Z., *Komunikacja niewerbalna*. Kraków 2005.
6. Śnieżyński M., *Dialog w rodzinie: studium teoretyczno-empiryczne*, Kraków 2014
7. Mitręga A., Jagoszewska I. (red.), *Komunikacja jako narzędzie (po)rozumienia we wspólnotach społecznych*, Toruń 2012

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Wolska A. (red.), *Wybrane problemy komunikowania się i komunikacji w zjawiskach patologii społecznej*, Szczecin 2002
2. Kostek-Nita B., Raś D., *Kontakty z ludźmi „innymi” jako problem wychowania, opieki i resocjalizacji*, Katowice 2007
3. Kwiatkowska G., Markiewicz K., *Komunikowanie się: nowe wyzwania*, Lublin 2010

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Elementy psychoterapii i socjoterapii

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Przedmiot ma na celu przedstawienie krótkiego rysu historycznego psychoterapii jako metody leczenia zaburzeń psychicznych oraz podstawowych informacji na temat socjoterapii. Ponadto studenci będą mogli zapoznać się z najważniejszymi kategoriami pojęciowymi używanymi przez przedstawicieli wybranych kierunków psychoterapii i podstawowymi technikami pracy terapeutycznej z podopiecznymi.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W03	ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W zakresie umiejętności		
U01	ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami	K_U08

	w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	
U02	potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami pracy socjalnej	K_U10
U03	Potrafi analizować proponowane rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektować strategie działań typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań	K_U11
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04
K02	Jest gotowy pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Definicje psychoterapii. Psychoterapia a socjoterapia.
2.	Psychoanaliza i psychoterapia analityczna.
3.	Pochodne psychoanalizy (psychoterapia jungowska, adlerowska i neopsychoanalizyczna).
4.	Początki terapii behawioralnej.
5.	Terapia behawioralna.
6.	Psychoterapia humanistyczna.
7.	Psychoterapia egzystencjalna .
8.	Terapia rodzinna: początki myślenia systemowego.
9.	Terapia rodzinna: szkoły strukturalna i strategiczna.
10.	Formy i przykłady stosowania socjoterapii.
Ćwiczenia	
1.	Poziomy pracy socjoterapeutycznej, praca socjoterapeutyczna w grupie.
2.	Diagnoza grupy. Diagnoza potrzeb dziecka. Problemy dzieci a wiek rozwojowy.
3.	Program pracy z grupą.
4.	Zaplanowanie doświadczeń korygujących z uwzględnieniem środowiska , w którym funkcjonuje człowiek
5.	Konstruowanie scenariuszy socjoterapeutycznych.
6.	Formy pracy z grupą z wykorzystaniem elementów socjoterapii. Trening Umiejętności Społecznych, Bajkoterapia, Psychodrama, Muzykoterapia, Trening Zastępowania Agresji.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład z prezentacją multimedialną
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach

przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- przygotowanie prac zaliczeniowych
- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Aleksandrowicz J. W., *Psychoterapia*, PZWL, Warszawa 2003
2. Bernard H., Mackenzi K. (red.), *Podstawy terapii grupowej*, GWP, Gdańsk 2000.
3. Czabała J. (2006) *Czynniki leczące w psychoterapii*, PWN, Warszawa 2006.
4. Grzesiuk L. (red.) (1998). *Psychoterapia*. Warszawa: PWN
5. Kratochvil S. (2003). *Psychoterapia*. Warszawa: PWN
6. Siek S. (1985). *Autopsychoterapia*. Warszawa: ATK
7. Sawicka K. (red.) (1999). *Socjoterapia*. Warszawa: MEN.
8. Vopel K. V. (1999). *Poradnik dla prowadzących grupy*. Kielce: Wydawnictwo „Jedność”

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Czerska B. (2004). *Zanim pojawi się agresja. Wstępna diagnoza i wczesna interwencja*, [w:] *Powstrzymać agresję u progu szkoły*, red. J. Danilewska. Kraków: Wydawnictwo. UJ.
2. Kozłowska A. (1996). *Jak pomagać dziecku z zaburzeniami życia uczuciowego*, Warszawa: Wydawnictwo. „Żak”.
3. Lewicka-Zelent A., Korona K. (2015). *Dziecko a rozwód. Bajki dla dzieci rozwodzących się rodziców*. Warszawa: Engram Difin SA.
4. Siepczyńska, D *Praca w świetlicy z elementami socjoterapii dla uczniów szkoły podstawowej : (program, plan zajęć, przykłady .Korepetytor, 2005*

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	kolokwium, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Specjalność: Organizacja społeczności lokalnej i usług społecznych

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Usługi społeczne w zarządzaniu politykami publicznymi

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			4
Projekt			12
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			16
Praca własna studenta		43	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Zapoznanie studentów z podstawową terminologią dotyczącą realizacji usług publicznych i ich miejsca w systemie społecznym i polityce społecznej realizowanej na szczeblu lokalnym, regionalnym oraz krajowym, wykształcenie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej poprzez analizę aktywności wybranych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie realizowanych usług społecznych, nabycie umiejętności tworzenia projektów o charakterze usług społecznych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W03	Ma zaawansowaną wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach z obszaru pracy socjalnej i pomocy społecznej	K_W12
W04	Ma zaawansowaną wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju	K_W13
W zakresie umiejętności		

U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U03	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U04	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	K_U04
U05	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U06	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U07	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	K_U08
U08	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K02
K03	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06
K04	Jest gotowy pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Ćwiczenia	
1.	Podstawy teorii usług, ich specyfika i klasyfikacja
2.	Współczesny sektor usług oraz ich rola w gospodarce rynkowej i polityce publicznej
3.	Pojęcie i specyfika usług publicznych. Klasyfikacja, cechy charakterystyczne i zakres usług publicznych.
4.	Podstawy prawne realizacji usług publicznych. Usługi publiczne a usługi społeczne.
5.	Charakterystyka usług społecznych: oświata, wychowanie, ochrona zdrowia, kultura, opieka społeczna i pomoc społeczna, kultura fizyczna, rekreacja, mieszkalnictwo, bezpieczeństwo publiczne: służby
6.	Działania samorządu terytorialnego w świadczeniu usług społecznych
Projekt	
1.	Przykłady aktualnych projektów z zakresu usług społecznych realizowanych w Polsce i w Unii Europejskiej
2.	Przygotowanie do opracowania projektu usługi społecznej
3.	Opracowanie projektu usługi społecznej

4.	Analiza, omówienie i podsumowanie przygotowanego projektu
-----------	--

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- metoda projektowa
- dyskusja dydaktyczna
- klasyczna metoda problemowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektu
- przygotowanie do zaliczenia przedmiotu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Evers A., Heinze R., Olk Th., *Podręcznik usług społecznych - przykład Niemiec*, Warszawa 2013
2. Grewiński M., Karwacki A., *Pluralizm i międzysektorowa współpraca w realizacji usług społecznych*, Warszawa 2010
3. Grewiński M., Więckowska B., *Przeobrażenia sfery usług w systemie zabezpieczenia społecznego w Polsce*, Warszawa 2011
4. Grewiński M., Skrzypczak B., *Środowiskowe usługi społeczne: nowa perspektywa polityki i pedagogiki społecznej*, Warszawa 2011
5. Bonikowska M., Grewiński M. (red.), *Usługi społeczne odpowiedzialnego biznesu*, Warszawa 2011.
6. Denek E., *Usługi społeczne w gospodarce samorządu terytorialnego w Polsce*, Poznań 2003.
7. Iwankiewicz-Rak B., Panasiuk A., Rogoziński K. (red.), *Usługi w Polsce 2012*, Szczecin 2012.
8. Kożuch B., *Zarządzanie usługami publicznymi*, Kraków 2008.
9. Wojciechowski E., *Zarządzanie w samorządzie terytorialnym*, wyd. Difin, Warszawa 2003.
10. Przywojska J., *Nowe zarządzanie i governance w pracy socjalnej*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Janoś-Kresło M., *Usługi społeczne procesie przemian systemowych w Polsce*, Warszawa 2002.
2. Auleytnier J., *Instytucje polityki społecznej. Podmioty i fundusze*, Warszawa 1996.
3. Zalewski A. (red.), *Nowe zarządzanie publiczne w polskim samorządzie terytorialnym*, Warszawa 2007.
4. Grewiński M., Lizut J., *Pomoc społeczna jako realizator efektywnych usług socjalnych*, Toruń 2013

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%

Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Społeczność lokalna i jej organizacje

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia - zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z podejściem środowiskowym w pracy socjalnej. Przekazywana wiedza dotyczy specyfiki społeczności lokalnych, zasad dialogu i współdziałania lokalnych partnerów.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz normach, regułach i zachodzących między nimi relacjach	K_W06
W02	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U02	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03

U03	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	K_U03
U04	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U05	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U06	Ma umiejętności językowe w zakresie pracy socjalnej, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	K_U14
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K02
K03	Jest gotowy myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K03
K04	Jest gotowy pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Socjologiczne rozumienie społeczności lokalnej
2.	Społeczność lokalna jako źródło zmian
3.	Środowisko zamieszkania jako teren działalności socjalnej – ogólne zasady organizacji pracy w środowisku zamieszkania.
4.	Modele metod pracy w środowisku zamieszkania
5.	Główne zasady organizacji społeczności lokalnej- przegląd kluczowych koncepcji i metod
6.	Diagnozowanie problemów społeczności lokalnej
7.	Współdziałanie partnerów społecznych
8.	Liderzy lokalni oraz techniki pracy ze społecznością, motywowanie do działania
9.	Organizator społeczności lokalnej: role, zadania, kompetencje
10.	Organizowanie społeczności lokalnej jako usługa społeczna – wymiar instytucjonalny
11.	Prawne aspekty organizowania społeczności lokalnych
Ćwiczenia	
1.	Sposoby organizacji społeczności lokalnej
2.	Kapitał społeczny jako czynnik rozwoju społeczności lokalnych
3.	Proces pracy socjalnej ze społecznością lokalną.
4.	Tworzenie lokalnych warunków zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnych
5.	Partnerstwo i dialog dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych
6.	Rola organizacji pozarządowych w funkcjonowaniu społeczności lokalnej
7.	Podstawowe działania organizatora społeczności lokalnej

8.	Lokalne zbiorowe działanie a budowa sieci wzajemnego wsparcia
9.	Prawne bariery i wyzwania pracy środowiskowej

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie z literaturą przedmiotu
- przygotowanie do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Dudkiewicz M., *Oblicza zmiany lokalnej. Studia przypadku*, ISP, Warszawa 2013
2. Grewiński M., Krzyszkowski J. red., *Współczesne tendencje w pomocy społecznej i pracy socjalnej*. MCPS Warszawa 2011
3. Kaźmierczak T. (red.), *Organizator społeczności lokalnej – refleksyjny praktyk*, ISP i CAL, Warszawa 2014
4. Kaźmierczak T. (red.), *Zmiana w społeczności lokalnej. Szkice o kapitale społecznym w praktyce społecznej i nie tylko*, Warszawa 2007
5. Pilch T., *Metoda organizowania środowiska* w: T. Plich, I. Lepalczyk, *Pedagogika społeczna*, Warszawa 1993
6. Twelvetrees A., *Pracując ze społecznością*, ISP, Warszawa 2014.
7. Wódz J., Wódz K., *Lokalny kapitał społeczno-kulturowy i lokalni liderzy zmian*, [w:] M.S. Szczepański [red.] *Kapitał społeczno-kulturowy a rozwój lokalny i regionalny*, Tychy 2000
8. Wódz K., *Praca socjalna w środowisku zamieszkania*, Biblioteka Pracownika Socjalnego, Wydawnictwo Naukowe „Śląsk” „Katowice 1998
9. Bąkiewicz M., Grewiński M. (red.), *System lokalnej pomocy społecznej: wybrane aspekty instytucjonalne i praktyczne*, Warszawa 2010

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Lewenstein B., Schindler J., Skrzypiec R., *Partycypacja społeczna i aktywizacja w rozwiązywaniu problemów społecznych*, Wyd. UW, Warszawa 2010
2. Jarczyk M. (red.), *Aktywna społeczność lokalna*, Lubelski Ośrodek Samopomocy, Lublin 2002

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
--------------------------	-------------------	-------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------

Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Polityka samorządu i zarządzanie

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			
Projekt			4
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		51	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest dostarczenie wiedzy na temat zasad, okoliczności i możliwości prowadzenia polityki oraz zarządzania partycypacyjnego poprzez samorząd terytorialny w społeczności lokalnej. Student nabywa wiedzy i umiejętności w zakresie przygotowywania projektów pozwalających na wdrażanie metod zarządzania partycypacyjnego w praktyce administracyjnej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz normach, regułach i zachodzących między nimi relacjach	K_W06
W02	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W03	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych	K_W14
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi wykorzystywać i integrować podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i	K_U02

	zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	
U02	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	K_U04
U03	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U04	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U05	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	K_U08
U06	Potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę, z uwzględnieniem umiejętności nabytych podczas praktyki zawodowej	K_U09
U07	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami pracy socjalnej	K_U10
U08	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
U09	Ma umiejętności językowe w zakresie pracy socjalnej, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	K_U14
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K02
K03	Jest gotowy myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K03
K04	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04
K05	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06
K06	Jest gotowy pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Zasady funkcjonowania i postawy prawne samorządów terytorialnych
2.	Partycypacja publiczna jako zasada państwa demokratycznego i możliwości realizacji praw obywatelskich
3.	Partycypacja publiczna we współczesnych koncepcjach zarządzania w sektorze publicznym.
4.	Zarządzanie partycypacyjne w sektorze prywatnym i publicznym – podobieństwa i różnice.
5.	Partycypacyjne instrumenty zarządzania w sektorze publicznym
6.	Specyfika elektronicznych instrumentów partycypacyjnych w zarządzaniu w sektorze publicznym.

7.	Polityki publiczne
8.	Polityka samorządu - ustalenia terminologiczne i klasyfikacja
9.	Zarządzanie partycypacyjne w działalności samorządów terytorialnych w Polsce
10.	Przykłady zarządzania partycypacyjnego na świecie i w Unii Europejskiej
Projekt	
1.	Zapoznanie z ideą i zasadami tworzenia projektów pozwalających na zastosowanie metod zarządzania partycypacyjnego w teoretyczne, przykładowej jednostce samorządu terytorialnego
2.	Przygotowanie do tworzenia projektu, zebranie niezbędnych informacji i danych
3.	Praktyczne tworzenie projektu w czasie zajęć dydaktycznych w grupach studenckich
4.	Omówienie i analiza przygotowanych projektów

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- klasyczna metoda problemowa
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektu
- zapoznanie się z literaturą przedmiotu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Bartoszewicz A., red., *Od diagnozy do strategii: partycypacyjne planowanie usług publicznych w samorządach lokalnych*, Warszawa 2014
2. Jańczuk L., *Samodzielność jednostek samorządu terytorialnego jako podmiotów administracji publicznej w Polsce*, Lublin 2013
3. Kozłowski S., *Upodmiotowienie samorządu lokalnego w okresie transformacji systemowej w Polsce*, Warszawa 2015
4. Mendel T., *Zarządzanie partycypacyjne w teorii i praktyce*, Poznań 1987
5. Sługocki W., red., *Polityka regionalna w Polsce jako przestrzeń aktywności samorządu terytorialnego: praca zbiorowa*, Warszawa 2009
6. Sulowski S., red., *Polityka na szczeblu samorządu terytorialnego*, Warszawa 2011

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Grzybowski A., *Polityka społeczna samorządu terytorialnego, poradnik praktyczny*, Warszawa 2002
2. Kurzyński P. J., *Vademecum samorządowca i polityka czyli zasada subsydiarności w funkcjonowaniu samorządu gospodarczego*, Wrocław 2006

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Aktywna integracja społeczna

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: IV

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenie – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z zasadami wprowadzania i realizowania aktywnej integracji społecznej jako nowej formuły w funkcjonowaniu pomocy społecznej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	W stopniu zaawansowanym zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności w obszarze pracy socjalnej,	K_W03
W03	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz normach, regułach i zachodzących między nimi relacjach	K_W06
W04	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W09

W05	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi wykorzystywać i integrować podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U03	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U04	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	K_U04
U05	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie i prognozowanie praktycznych skutków wybranych procesów społecznych z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi właściwych dla nauk społecznych i pracy socjalnej	K_U05
U06	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U07	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U08	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	K_U08
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K02
K03	Jest gotowy myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K03

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Ustalenia terminologiczne: pojęcia i definicje
2.	Podstawy legislacyjne związane z wprowadzaniem aktywnej integracji
3.	Instrumenty aktywnej integracji
4.	Aktywna integracja jako narzędzie pomocy społecznej
5.	Działania na rzecz aktywnej integracji
6.	Beneficjent w aktywnej integracji
7.	Aktywna integracja a włączenia społeczne
Ćwiczenia	
1.	Praktyka aktywnej integracji

2.	Przykłady działań z zakresu aktywnej integracji w środowisku lokalnym
3.	Nowatorskie działania z zakresu aktywnej integracji w Polsce i Unii Europejskiej
4.	Przykłady programów na rzecz aktywnej integracji i włączenia społecznego
5.	Aktywna integracja grup szczególnego ryzyka

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie prac zaliczeniowych

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Rajewska-Nikonowicz E. (et al.), *Aktywna integracja jako narzędzie w polityce społecznej. Raport z badań*, Białystok 2012
2. Nowacki G., *Integracja społeczna: między teorią a praktyką*, Białystok 2008
3. Głębicka K. (red.), *Integracja społeczna z perspektywy członkostwa Polski w Unii Europejskiej*, Radom 2008
4. Firlić-Fesnak G., Jaroszevska E., Oberloskamp H. (red.), *Integracja społeczna jako wyzwanie dla polityki społecznej i pracy socjalnej*, Warszawa 2012
5. Kurzynowski A., *Wskaźniki społeczne w polityce społecznej. Historia, teoria i zastosowanie w praktyce*, Warszawa 2011 2003

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Krajowy Program Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji, MPiPS, Warszawa 2013
2. Wódcz K., Faliszek K. (red.), *Aktywizacja-integracja – spójność społeczna: w poszukiwaniu innowacyjnych rozwiązań w obszarze polityki społecznej i pracy socjalnej*, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2009.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%

Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Projektowanie innowacji społecznych

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: IV

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			
Projekt			12
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			20
Praca własna studenta		60	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z procesem powstawania innowacji społecznych . Przekazywana wiedza dotyczy specyfiki innowacyjności społecznej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	Ma zaawansowaną wiedzę o metodach, narzędziach i technikach pozyskiwania danych stosowanych w naukach społecznych, pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące	K_W09
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U03	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie i prognozowanie praktycznych skutków wybranych procesów społecznych z wykorzystaniem	K_U05

	standardowych metod i narzędzi właściwych dla nauk społecznych i pracy socjalnej	
U04	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U05	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U06	Posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektowania strategii działań typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań	K_U11
U07	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
U08	Prawidłowo posługuje się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regulami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu pracy socjalnej	K_U13
U09	Ma umiejętności językowe w zakresie pracy socjalnej, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	K_U14
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K03
K03	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04
K04	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Idea innowacji
2.	Pojęcia innowacji społecznych
3.	Kształtowanie się koncepcji innowacji społecznych
4.	Innowacje społeczne w teorii nauk ekonomicznych
5.	Innowacje społeczne w teorii socjologicznej
6.	Nowe koncepcje innowacji
7.	Determinanty rozwoju innowacji społecznych
8.	Proces tworzenia innowacji społecznych
9.	Stymulowanie rozwoju innowacji społecznych
10.	Innowacje społeczne sprzyjające inkluzji społecznej
11.	Praktyczne aspekty innowacji społecznych
12.	Innowacje społeczne w strategii „Europa 2020”
Projekt	
1.	Wprowadzenie do projektowania

2.	Wstępne etapy przygotowania projektu innowacji społecznej
3.	Zasadniczy etap przygotowania projektu innowacji społecznej
4.	Końcowy etap przygotowania innowacji społecznej
5.	Podsumowanie i omówienie projektów

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- klasyczna metoda problemowa
- metoda projektowa
- burza mózgów

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie do zaliczenia i egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Grewiński M., Karwacki A., *Innowacyjna polityka społeczna*, Warszawa 2015
2. Deschamps J.Ph. , *Liderzy innowacyjności*, Wolters Kluwer Business , Warszawa 2010
3. Golińska-Pieszyńska M., *Polityka wiedzy a współczesne procesy innowacyjne*. Wyd. SCHOLAR, Warszawa 2009
4. Płowiec U., *Innowacyjna Polska w Europie 2020*, (red.), PWE, Warszawa 2010
5. Kwiatkowski S., *Spółeczeństwo innowacyjne*, PWN, Warszawa 1990
6. Niedzielski P., Rychlik K., *Innowacje i kreatywność*, Wyd. USz, Szczecin 2005
7. Prahalad C. K.; Krishnan, *Nowa era innowacji*. Wydawnictwa Profesjonalne PWN. Warszawa 2010
8. Wyrwa J., *Innowacje społeczne w teorii i praktyce*, , PWE, Warszawa 2015

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Dolińska M., *Innowacje w gospodarce opartej na wiedzy*, Wyd. Ekonomiczne, Warszawa 2010
2. T. Geodecki, Ł. Mamica ,*Polityka innowacyjna*, PWE, Warszawa 2014

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%

Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Animacja i organizowanie społeczności lokalnej

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: IV

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			4
Projekt			4
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest przekazanie wiedzy studentom na temat animowania aktywności zbiorowej w społeczności lokalnej oraz celowości, zasad i metod organizowania jej w funkcjonalny organizm samorządowy.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	Ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W03	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W04	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03

U02	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie i prognozowanie praktycznych skutków wybranych procesów społecznych z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi właściwych dla nauk społecznych i pracy socjalnej	K_U05
U03	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U04	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U05	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	K_U08
U06	Posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektowania strategii działań typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań	K_U11
U07	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
U08	Prawidłowo posługuje się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu pracy socjalnej	K_U13
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04
K03	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06
K04	Jest gotowy pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Ćwiczenia	
1.	Spółeczność lokalna - teorie, terminologia, klasyfikacja
2.	Prawne podstawy działalności społeczności lokalnych
3.	Spółeczności lokalne jako podmiot życia społecznego w jednostkach administracyjnych państwa
4.	Funkcje i zadania społeczności lokalnych
5.	Organizacja i struktura społeczności lokalnych
6.	Zasady animowania społeczności lokalnych
7.	Zasady organizowania społeczności lokalnych - usługa społeczna
Projekt	
1.	Zasady aktywizowania społeczności lokalnej do samopomocy i korzystania z dostępnych środków publicznych
2.	Zasady tworzenia usługi publicznej „organizowanie społeczności lokalnej”

3.	Prezentacja przykładowych, aktualnych projektów z zakresu animowania i organizowania społeczności lokalnych - krajowych i zagranicznych
4.	Przygotowywanie projektu
5.	Omówienie, analiza i podsumowanie przygotowanych projektów

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- metoda projektowa
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektu
- zapoznanie się z literaturą przedmiotu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Bąbska B., *Grupy obywatelskie*, Warszawa 2000
2. Wódz K., Kowalczyk B. (red.), *Organizowanie społeczności: modele i strategie działania*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014.
3. Chaskin RJ, Brown P., Videll A., *Budowanie potencjału społeczności lokalnej* [w:] T. Kaźmierczak (red.) *Zmiana w społeczności lokalnej. Szkice o kapitale społecznym w praktyce społecznej i nie tylko*, Warszawa 2007
4. De Robertis C., Pascal H., *Postępowanie metodyczne w pracy socjalnej z grupami i społecznościami*, Katowice 1999
5. Głąbicka U., *Polityka społeczna w Unii Europejskiej. Aspekty aksjologiczne i empiryczne*, Warszawa 2001
6. Kaźmierczak T., (red.) *Organizowanie społeczności lokalnej: aplikacje, wdrażania, przyszłość*, Warszawa 2014
7. Kaźmierczak T., *Organizator społeczności lokalnej-refleksja praktyk*, Warszawa 2014
8. Krzyszkowski J., *Organizacja publicznego systemu pomocy społecznej w Polsce*, (w:) *Praca socjalna w Polsce*, Katowice 1999
9. Mendel M., *Edukacja społeczna. Partnerstwo rodziny, szkoły i gminy w perspektywie amerykańskiej*, Toruń 2000
10. Szypczak B., *Metoda animacji społecznej-zasadnicze aspekty praktyki edukacyjnej* (w:) Theiss W., Skrzypczak B., *Edukacja i animacja społeczna w środowisku lokalnym*, Warszawa 2006
11. Wódz K., *Praca socjalna w środowisku zamieszkania*, Katowice 1998
12. Geletta K., Grewiński M., *Usługi społeczne na rzecz osób niepełnosprawnych: doświadczenia międzynarodowe*, Warszawa 2014

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Matyjewicz M., *Animacja kulturalna. W poszukiwaniu obszarów współczesnego wychowania*, Olsztyn 2010
2. Łopato J., *Pomoc społeczna wobec potrzeb ludzi starszych*, Warszawa 1991.
3. Ponikowski B., Zarzeczny J. (red.), *Uwarunkowania współczesnej polityki społecznej*, Wrocław 2002.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach

Kompetencje	kolowkium, projekt, aktywność na zajęciach
-------------	--

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Marketing społeczny i terytorialny w polityce społecznej

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			4
Projekt			8
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		51	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zaznajomienie z problematyką komunikowania marketingowego w polityce społecznej, przekazanie wiedzy i umiejętności z zakresu działań marketingowych i komunikacyjnych oraz ich zastosowania w rozwiązywaniu problemów społecznych. Ponadto studenci zdobędą wiedzę jak można kształtować pozytywny wizerunek instytucji polityki społecznej oraz przećwiczą warsztat pracy specjalisty ds. komunikacji społecznej instytucji użyteczności publicznej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W02	ma zaawansowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W03	ma zaawansowaną wiedzę o metodach, narzędziach i technikach pozyskiwania danych stosowanych w naukach społecznych, pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące	K_W09
W zakresie umiejętności		
U01	potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01

U02	potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U03	potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Jest gotowy myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K03
K02	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Ćwiczenia	
1.	Wprowadzenie do marketingu społecznego i terytorialnego w polityce społecznej.
2.	Współczesne kierunki rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, uwarunkowania historyczne i kulturowe. Rodzaje więzi społecznych. Wybrane struktury i instytucje społeczne- zachodzące w nich zmiany i ich historyczna ewolucja
3.	Zasady komunikacji i perswazji. Obrona przed manipulacją.
4.	Metody i techniki marketingu społecznego. Język przekazów marketingowych.
5.	Badania w marketingu społecznym. Pomiar efektywności. Wykorzystanie metod i technik badań socjologicznych w marketingu społecznym. Badania ilościowe i jakościowe. Wykorzystanie badań w planowaniu kampanii społecznych.
6.	Plan marketingowy. Zasady opracowania skutecznego planu marketingowego. Planowanie kampanii społecznej – formułowanie celu, określanie narzędzi i technik, pomiar efektów.
7.	Współczesny wizerunek instytucji pomocy społecznej: - instytucje pomocy społecznej a media - relacje publiczne z mediami - potrzeby PR w pomocy społecznej - definicje i kluczowe pojęcia PR - wizerunek a tożsamość organizacji - PR w zarządzaniu instytucjami pomocowymi - promocja działań instytucji pomocy społecznej
Projekt	
1.	Etyka w marketingu społecznym; Marketing mix w marketingu społecznym; orientacja na klienta w instytucji użyteczności publicznej.
2.	Budowanie marki w marketingu społecznym. Budowanie marki, elementy marki, tożsamość, wizerunek i reputacja organizacji (miejsca), system identyfikacji wizualnej organizacji (miejsca).
3.	Marketing w lokalnej polityce społecznej. Marketing terytorialny. Budowanie wizerunku miasta, samorządu, jednostki (instytucji) samorządowej.
4.	Skuteczna komunikacja z otoczeniem: - budowanie strategii PR (program rozwijania relacji publicznych) - tworzenie tożsamości wizualnej (funkcje i podstawowe elementy wizerunku instytucji pomocowej) - wewnętrzne PR, metody motywowania i integrowania pracowników poprzez komunikację wewnętrzną - kreowanie wizerunku zewnętrznego (przygotowanie eventów i działań medialnych, tworzenie partnerstw) - obsługa prezydencka i reprezentacyjna VIP-ów (wybrane zagadnienia)
5.	Prezentacje wybranych kampanii społecznych wypracowanych w trakcie zajęć w grupach warsztatowych. Zaliczenie.

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji;

praca w grupach; praca indywidualna):

- interaktywne techniki nauczania,
- prezentacje multimedialne,
- studium przypadku,
- metoda projektowa
- dyskusja dydaktyczna

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie projektu;
- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Kotler P., Lee N., *Marketing w sektorze publicznym. Mapa drogowa wyższej użyteczności*. Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, WSPiZ im. Leona Koźmńskiego, Warszawa 2008.
2. Limański A., Drabik I., *Marketing w organizacjach non-profit*. Difin, Warszawa 2007.
3. Kotler Ph., Kartajaya H., *Marketing 3.0. Dobry produkt? Zadowolony klient? Spełniony człowiek!*, MT Biznes Ltd., Warszawa 2010.
4. Czubala A., *Rola konsumentów w realizacji koncepcji społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw*, „Konsumpcja i Rozwój” 2011, nr 1.
5. Kotler Ph., Armstrong G., Saunders J., Wong V., *Marketing: podręcznik europejski*, PWE, Warszawa 2002.
6. K. Andresen, *Marketing Robin Hooda. Wykorzystywanie metod marketingowych sektora komercyjnego przez organizacje non-profit*, MT Biznes Ltd, Warszawa 2007
7. M. Szyszka *Kształtowanie wizerunku instytucji pomocy społecznej w mediach*, IRSS, Warszawa 2012
8. W. Budzyński, *PR- strategia i nowe techniki kreowania wizerunku*, Warszawa 2008

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. D. Maison, P. Wasilewski (red.), *Propaganda dobrych serc czyli rzecz o reklamie społecznej*, Agencja Wasilewski, Warszawa 2002, Rozdziały: D. Maison, N. Maliszewski, Co to jest reklama społeczna (ss. 9-41);
2. D. Maison, N. Maliszewski, *Cause Related Marketing – Marketing zaangażowany społecznie* (ss. 120-128).
3. N. Maliszewski, *Koń trojański w reklamie społecznej*, Medical Tribune Polska, Warszawa 2007, Rozdział 4. Strategia „centralnego ataku” w reklamie społecznej (ss. 88-95).
4. J. Bralczyk, *Język na sprzedaż czyli o tym, jak język służy reklamie i jak reklama używa języka*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004, Rozdział 2. Gatunek: reklama (ss. 9-16), Rozdział 5. Jaki ma być komunikat reklamowy (ss. 36-46), Rozdział 8. Słowa (60-76).
5. B. Rysz Kowalczyk, *Polityka społeczna gmin i powiatów*, Rozdział: Ł. Łotocki, Marketing w lokalnej polityce społecznej

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, projekt
Umiejętności	kolokwium, projekt
Kompetencje	projekt

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
--------------------------	-------------------	-------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------

Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Komunikacja społeczna i mediacje

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			
Projekt			12
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			16
Praca własna studenta		68	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu komunikacji społecznej i mediacji. Przekazywana wiedza dotyczy teoretycznych i praktycznych podstaw prowadzenia mediacji.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowości	K_W05
W02	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi wykorzystywać i integrować podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U03	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03

U04	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	K_U04
U05	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U06	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U07	Posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektowania strategii działań typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań	K_U11
U08	Potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu pracy socjalnej	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Istota komunikacji społecznej
2.	Komunikacja a społeczeństwo
3.	Teorie komunikacji społecznej
4.	Funkcje komunikacji społecznej
5.	Aspekt oddziaływania komunikacji społecznej na postawy
6.	Podstawy „języka” mediacji
7.	Cele i funkcje mediacji
8.	Zakres zastosowania mediacji
Projekt	
1.	Wprowadzenie do projektowania działań mediacyjnych
2.	Praca nad scenariuszem mediacji
3.	Prezentowanie prac
4.	Podsumowania i omówienie zajęć

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- metoda projektowa
- dyskusja dydaktyczna

- burza mózgów

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. E. Griffin, *Podstawy komunikacji społecznej*, Gdańsk 2003
2. B. Dobek-Ostrowska, *Podstawy komunikowania społecznego*, Wrocław 1999
3. Folta M., *Negocjowanie i mediacja w życiu*, Wydawca FOLTA, Wrocław 2003
4. Skarb mediatora. Wybór tekstów, Fundacja „Partners” Polska, Warszawa 2006
5. Thompson P., *Sposoby komunikacji interpersonalnej. Spraw, by cię słuchano i odnieś sukces*, wyd. Zys i S-ka, Poznań 1998

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Ury W. L., *Dochodząc do zgody*, Biblioteka Moderatora, Taszów 2006
2. Podobas I., *Mediacje i negocjacje w pracy socjalnej*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Przedsiębiorczość w działaniach i usługach społecznych

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z zasadami przedsiębiorczości w szeroko pojętym sektorze polityki społecznej i pracy socjalnej, a szczególnie w projektowaniu i realizacji działań i usług społecznych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	W stopniu zaawansowanym zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności w obszarze pracy socjalnej,	K_W03
W03	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk	K_U03

	społecznych typowych dla pracy socjalnej	
U03	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie i prognozowanie praktycznych skutków wybranych procesów społecznych z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi właściwych dla nauk społecznych i pracy socjalnej	K_U05
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Jest gotowy myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K03
K02	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Podstawowa nomenklatura i terminologia
2.	Teorie przedsiębiorczości
3.	Usługi jako szczególny obszar funkcjonowania przedsiębiorczości
4.	Uwarunkowania przedsiębiorczości w usługach
5.	Mała skala działań jako istota przedsiębiorczości w usługach
6.	Udział firm usługowych w realizacji potrzeb społecznych
7.	Znaczenie innowacyjności w rozwoju przedsiębiorczości
8.	Przedsiębiorczość w realizacji usług społecznych
Ćwiczenia	
1.	Potrzeba społeczna jako czynnik warunkujący rozwój usług społecznych
2.	Marketing usług społecznych
3.	Przedsiębiorstwa użyteczności publicznej
4.	Przedsiębiorczość społeczna
5.	Przedsiębiorczość a korzyści społeczne - przykłady dobrych praktyk

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład z prezentacją multimedialną,
- wykład konwersatoryjny,
- zajęcia ćwiczeniowe – dyskusja,
- analiza przypadków,
- praca z materiałem źródłowym

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu
- przygotowanie prac zaliczeniowych
- przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Grontkowska A., Wicki L., *Przedsiębiorczość*, Warszawa 1999
2. Frąckiewicz A., Grewiński M. (red.), *Przedsiębiorczość w Polsce: bariery i perspektywy rozwoju*, Warszawa 2012
3. Weiss E., *Zarządzanie a przedsiębiorczość*, Wałbrzych 2003
4. Rogoda B., *Przedsiębiorczość i innowacje*, Kraków 2005
5. Krzyżanowska M., *Marketing usług organizacji niekomercyjnych*, Warszawa 2000
6. Kulawik J., Jankowski B., *Świadczenie usług w Unii Europejskiej*, Warszawa 2010
7. Witek J. (red.), *Przedsiębiorczość szansą rozwoju regionu w: Polityka wsparcia i kreowania przedsiębiorczości*, T.1, Szczecin 2012
8. Witek J. (red.), *Przedsiębiorczość szansą rozwoju regionu w: Kształtowanie przedsiębiorczości*, T2, Szczecin 2012

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Pacut A., *Przedsiębiorczość społeczna w Polsce - problemy i wyzwania*, „Zarządzanie publiczne” Nr 4/2010
2. Altkorn J. (red.), *Zarządzanie i przedsiębiorczość: studia polskich przypadków*, t.I i t.II, Kraków 1996 i 1997
3. Grotowska-Leder J., Rokicka E. (red.), *Przemiany społeczne w Polsce i ich konsekwencje : perspektywa socjologiczna*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2015.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Specjalność: System wsparcia dla osoby starszej i niepełnosprawnej

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Niepełnosprawność, rehabilitacja i rewalidacja

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			4
Projekt			12
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			16
Praca własna studenta		43	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest przede wszystkim uzyskanie przez studenta wiedzy na temat specyfiki, przyczyn i konsekwencji niepełnosprawności oraz sposobów przezwycięzania ograniczeń z nią związanych, społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, możliwości rehabilitacji i rewalidacji.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	W zaawansowanym stopniu zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności w obszarze pracy socjalnej	K_W03
W03	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz normach, regułach i zachodzących między nimi relacjach	K_W06
W04	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08

W05	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi wykorzystywać i integrować podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U02	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U03	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U04	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami pracy socjalnej	K_U10
U05	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04
K03	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Ćwiczenia	
1.	Terminologia i problemy definicyjne związane z kalectwem i niepełnosprawnością
2.	Prawodawstwo polskie i europejskie dotyczące niepełnosprawności
3.	Kategoryzacja i rodzaje niepełnosprawności oraz ograniczeń
4.	Problemy osób z niepełnosprawnością
5.	Rehabilitacja, jej specyfika, zadania i ograniczenia
6.	Rewalidacja, jej specyfika, zadania i ograniczenia
7.	Instytucjonalna pomoc osobom z niepełnosprawnością
Projekt	
1.	Idea i zasady tworzenia projektów wspierających osoby niepełnosprawne w środowiskach lokalnych
2.	Procedura tworzenia grup wsparcia i samopomocowych dla osób niepełnosprawnych oraz reintegracji społecznej
3.	Zasady tworzenia sieci współpracy z podmiotami działającymi w środowisku lokalnym, współpracy z specjalistami, z innych instytucji, tworzenia zespołów interdyscyplinarnych
4.	Prezentacja wybranych projektów społecznych na rzecz osób niepełnosprawnych
5.	Przygotowanie do konstruowania przykładowego projektu na rzecz zapobiegania marginalizacji osób niepełnosprawnych i włączenia społecznego
6.	Konstruowanie projektu
7.	Omówienie i analiza przygotowanych projektów

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów

komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- prezentacja multimedialna
- prelekcja, dyskusja
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie do kolokwium
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie do dyskusji

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Kawczyńska-Butrym Z., *Wyzwania rodziny : zdrowie, choroba, niepełnosprawność, starość*, Lublin 2008.
2. Remigiusz J. Kijak, red., *Niepełnosprawność - w zwierniku dorosłości*, Kraków 2012.
3. Borowska-Beszta B., *Niepełnosprawność w kontekstach kulturowych i teoretycznych*, Kraków 2012.
4. Tarkowski Z., Jastrzębowska G. red., *Człowiek wobec ograniczeń : niepełnosprawność, komunikowanie, diagnoza, terapia*, Warszawa 2002.
5. Janocha W. red., *Niepełnosprawność : wybrane aspekty sytuacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin* Kielce 2006.
6. Karwat I.D. red., *Niepełnosprawność i rehabilitacja osób dorosłych jako problem medyczny i społeczny w Polsce*. T. 1, Lublin 2002.
7. Kamiński T., Czarnocki A., Pol D. J. red., *Niepełnosprawność*, Warszawa 2003.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Niepełnosprawność i Rehabilitacja : kwartalnik Instytutu Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa : IRSS, od 2001.
2. Niepełnosprawność : półrocznik naukowy, Sopot : Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, od 2009-
3. *Edukacja osób niepełnosprawnych. Czasopismo naukowe: Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego*, 2010.
4. Bleszyńska K., *Niepełnosprawność a struktura identyfikacji społecznych*, Warszawa 2001.
5. Kobierska-Dowejko A., red., *Niepełnosprawność : przewodnik po prawie*, Wyd. 2, zaktualizowane, stan prawny: październik 2014 r. Olsztyn : Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych, 2014.
6. Praca i Rehabilitacja Niepełnosprawnych: rehabilitacja, prawo, finanse, zarządzanie, technika, Krajowa Izba Gospodarczo-Rehabilitacyjna, Warszawa 2009
7. Barczyński A., *Społeczne korzyści zatrudniania osób niepełnosprawnych*, Warszawa 2008
8. Mikulski J., *Rehabilitacja osób niepełnosprawnych jako służba społeczna TKW*, Warszawa 2004

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%

Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Aktywność zawodowa osób starszych i niepełnosprawnych

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest dostarczenie informacji na temat różnorodnych aspektów aktywności zawodowej osób w wieku starszym, zarówno zbliżających się do wieku emerytalnego, jak i przebywających na emeryturze a jednocześnie prowadzących działalność zawodową.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W03	ma zaawansowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W zakresie umiejętności		
U01	potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk	K_U02

	będących przyczyna trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	
U03	potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U04	posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U05	posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U06	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04
K03	Jest gotowy pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Starość, jako problem jednostkowy i zbiorowy
2.	Niepełnosprawność i problemy osób niepełnosprawnych
3.	Znaczenie pracy w życiu ludzkim
4.	Polityka aktywnej integracji
5.	Aktywność zawodowa w różnych fazach życia
6.	Bariery w funkcjonowaniu osób starszych, osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym i pozazawodowym
7.	Instrumenty rynku pracy i działalność PFRON na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Polsce
8.	Zatrudnienie socjalne jako instrument działań na rzecz wzmocnienia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Projekt	
1.	Temat wiodący: Szanse i ograniczenia na rynku pracy wybranych kategorii społecznych. Analiza przypadków
2.	Problemy i wsparcie osób z niepełnosprawnością ruchową
3.	Problemy i wsparcie osób z niepełnosprawnością intelektualną
4.	Problemy i wsparcie osób z niepełnosprawnością sensoryczną
5.	Problemy i wsparcie osób z defektami psychomotorycznymi
6.	Problemy i wsparcie osób przewlekle chorych
7.	Problemy i wsparcie osób niedostosowanych społecznie
8.	Problemy i wsparcie osób z obniżoną sprawnością komunikowania
9.	Problemy i wsparcie osób z obniżoną sprawnością funkcjonowania społecznego

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład klasyczny
- wykład z prezentacją multimedialną,
- zajęcia ćwiczeniowe – dyskusja, analiza materiałów źródłowych, ustaw

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie projektu,
- przygotowanie się do dyskusji
- przygotowanie pracy pisemnej

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Lalak D., Pilch T. (red.), *Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej*, Warszawa, 1999r.
2. Steuden S., Marczuk M. (red.), *Starzenie się a satysfakcja z życia*, Lublin 2006
3. Synak B., (red.), *Ludzie starzy w warunkach transformacji ustrojowej*, Gdańsk 2000
4. *Długofalowa Polityka Senioralna w Polsce na lata 2014-2020 w zarysie*, MIPS 2013

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Brągiel J., Badora S. (red.), *Formy opieki, wychowania i wsparcia w zreformowanym systemie pomocy społecznej*, Opole 2005r.
2. Fabiś A., (red.) *Aktywność społeczna, kulturalna i oświatowa seniorów*, Bielsko-Biała 2007
3. *Sytuacja społeczno-bytowa osób niepełnosprawnych zamieszkałych w województwie lubelskim*, Obserwatorium Integracji Społecznej, Lublin 2013
4. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych. Uchwała Sejmu RP z dnia 1 sierpnia 1997 r. (M.P. nr 50, poz. 475)
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.

NETOGRAFIA:

1. [https://das.mpips.gov.pl/source/Długofalowa Polityka Senioralna w Polsce na lata 2014-2020 w zarysie.pdf](https://das.mpips.gov.pl/source/Długofalowa%20Polityka%20Senioralna%20w%20Polsce%20na%20lata%202014-2020%20w%20zarysie.pdf)

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował	Dość dobrze opanował	Dobrze opanował	W znacznym stopniu opanował	Bardzo dobrze opanował

		wymienione kompetencje	wymienione kompetencje	wymienione kompetencje	wymienione kompetencje	wymienione kompetencje
--	--	---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Społeczne funkcjonowanie osób starszych i niepełnosprawnych

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: III

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			
Projekt			4
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		51	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest uzyskanie przez studenta wiedzy na temat funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w nowoczesnym społeczeństwie w zmieniających się warunkach gospodarczo-ekonomicznych, społecznych i kulturowych, ograniczeń i problemów związanych z wiekiem starszym i niepełnosprawnością w warunkach nowoczesności, a także możliwości rozwoju i samodoskonalenia.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	W stopniu zaawansowanym zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności w obszarze pracy socjalnej,	K_W03
W02	Ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W03	Ma zaawansowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01

U02	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U03	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U04	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U05	Posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektowania strategii działań typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań	K_U11
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04
K03	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Miejsce i rola człowieka starszego i niepełnosprawnego w społeczeństwie tradycyjnym i nowoczesnym
2.	Role i funkcje społeczne osób starszych i niepełnosprawnych w rodzinie współczesnej
3.	Praca zawodowa osób starszych i niepełnosprawnych
4.	Wypoczynek i rekreacja osób starszych i niepełnosprawnych
5.	Stereotypy starości i starzenia się
6.	Stereotypy niepełnosprawności
7.	Marginalizacja, dyskryminacja i agresja wobec osób starszych
8.	Marginalizacja, dyskryminacja i agresja wobec osób z niepełnosprawnością
9.	Możliwości rozwoju, kreatywności indywidualnej osób starszych i z niepełnosprawnością
10.	Osoby starsze i niepełnosprawne jako uczestnicy życia publicznego
Projekt	
1.	Idea i zasady tworzenia projektów wspierających integrację środowiskową seniorów i osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałających marginalizacji społecznej i dyskryminacji
2.	Procedura tworzenia grup inicjatywnych z seniorów i niepełnosprawnych
3.	Zasady tworzenia systemu współpracy z instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych
4.	Prezentacja wybranych projektów społecznych na rzecz włączania społecznego osób starszych i niepełnosprawnych,
5.	Przygotowanie do konstruowania przykładowego projektu na rzecz włączenia społecznego i wykorzystania potencjału oraz kapitału społecznego osób starszych i niepełnosprawnych
6.	Konstruowanie projektu
7.	Omówienie i analiza przygotowanych projektów

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja

dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- metoda projektowa
- dyskusja dydaktyczna

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie się do zaliczenia
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie referatu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Rutkowiak J., Krause A., red., *Obszary społecznej marginalizacji - niepełnosprawność*, Olsztyn 2009.
2. Paszkowicz M. A., *Wybrane aspekty funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami*, Zielona Góra 2009
3. Orłowska B., Prufer P. red., *Przełamywanie barier psychologicznych, społecznych i emocjonalnych w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych w społeczeństwie*, Gorzów Wielkopolski 2011.
4. Szarota Z. red., *Starość zależna: opieka i pomoc społeczna : perspektywa gerontologii społecznej*, Kraków , 2011.
5. Woźnicka E. red., *Gerontologia: ludzie starsi jako jednostkowe siły społeczne*, Łódź 2002.
6. Komorska M. red., *Seniorzy dla młodości - młodość dla seniorów : seniorzy i młodzi we wspólnej przestrzeni społecznej*, Lublin 2012.
7. Nóżka M., Smagacz-Poziemska M. red., *Starzenie się : problemat społeczno-socjalny i praktyka działań*, Kraków 2014.
8. Frąckiewicz L. red., *Polska a Europa: procesy demograficzne u progu XXI wieku: proces starzenia się ludności Polski i jego społeczne konsekwencje*, Katowice 2002.
9. Makuch M., Moroń D. red., *Osoby starsze w społeczeństwie: społeczeństwo wobec osób starszych*, Wrocław 2011.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. *Niepełnosprawność - nowe spojrzenie : publikacja pokonferencyjna : materiały z Międzynarodowej Konferencji nt. "Węzłowe zagadnienia wdrażania Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych oraz Europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010-2020/* [red. merytoryczna Krystyna Mrugalska ; tł. z jęz. ang.: Anna Rozborska, Tomasz Korybski]. Międzynarodowa Konferencja nt. Węzłowe Zagadnienia Wdrażania Konwencji Narodów Zjednoczonych o Prawach Osób Niepełnosprawnych oraz Europejskiej Strategii w Sprawie Niepełnosprawności 2010-2020 (2011 Warszawa), Warszawa: Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych, 2012.
2. Czerniawska O., *Drogi i bezdroża andragogiki i gerontologii : szkice i rozprawy*, Łódź 2000.
3. Synak B. red., *Ludzie starzy w warunkach transformacji ustrojowej*, Gdańsk 2000.
4. Maliszewska-Nienartowicz J., *Dyskryminacja ze względu na religię, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną: dyrektywa 2000/78 i orzecznictwo TS UE*, Warszawa 2013.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Wsparcie społeczne i środowiskowe

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: IV

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest dostarczenie wiedzy na temat uwarunkowań, okoliczności i realizacji wsparcia społecznego udzielanego w środowisku wspólnot lokalnych przez ich członków.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	Ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W03	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W04	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01

U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U03	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U04	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	K_U04
U05	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U06	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U07	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	K_U08
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K02
K03	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04
K04	Jest gotowy pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Istota wsparcia społecznego i środowiskowego
2.	Formalne podstawy
3.	Instytucjonalne formy wsparcia dzieci i młodzieży
4.	Instytucjonalne formy wsparcia rodziny
5.	Znaczenie grup samopomocowych i organizacji pozarządowych
6.	Rola asystenta rodziny w systemie wsparcia
7.	Socjoterapia jako narzędzie wsparcia jednostki i rodziny
8.	Indywidualny kapitał społeczny jako rezultat efektywnego wsparcia
Ćwiczenia	
1.	Realny obraz wsparcia społecznego wybranych kategorii zagrożonych wykluczeniem społecznym. Analiza przypadków z wykorzystaniem zasobów internetowych
2.	Wsparcie społeczne i środowiskowe z powodu ubóstwa
3.	Wsparcie społeczne i środowiskowe osób bezdomnych
4.	Wsparcie społeczne i środowiskowe osób uzależnionych

5.	Wsparcie społeczne i środowiskowe dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo
6.	Wsparcie społeczne i środowiskowe rodziny
7.	Wsparcie społeczne i środowiskowe ofiar przemocy
8.	Wsparcie społeczne i środowiskowe osób niepełnosprawnych
9.	Wsparcie społeczne i środowiskowe osób starszych np. z chorobą Alzheimera

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- dyskusja dydaktyczna
- analiza indywidualnego przypadku

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie do kolokwium
- zapoznanie z literaturą przedmiotu
- przygotowanie referatu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Grotowska-Leder J. (red.), *Sieci wsparcia społecznego jako przejaw integracji i dezintegracji społecznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2008.
2. Sęk H., Cieślak R. (red.), *Wsparcie społeczne, stres i zdrowie*, Warszawa 2004
3. Kawula S., *Spirala życzliwości: od wsparcia do samodzielności*, Auxilium Sociale 1/1997
4. Palak Z., Bartkiewicz Z. (red.), *Wsparcie społeczne w rehabilitacji i resocjalizacji*, Lublin 2004
5. Leszczyńska-Rejchert A., *Człowiek starszy i jego wspomaganie – w stronę pedagogiki starości*, Olsztyn 2006
6. Kirenko J., *Wsparcie społeczne osób z niepełnosprawnością*, Ryki 2002

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Krasiejko I., *Praca socjalna w praktyce asystenta rodziny. Przykład Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach*, Katowice 2013
2. *Wsparcie dziecka i rodziny w świetle obowiązujących przepisów*, ROPS Lublin 2013
3. Kowalewski M., Nowak A., Thurow R., *Czy kultura może wzmacniać spójność społeczną? Studium przypadku: szczecińskie podmioty kultury wobec problemów społecznych*, Szczecin 2011
4. Księżpolski M., Rysz-Kowalczyk M., Żołędziowski C. (red.), *Polityka społeczna w kryzysie*, Warszawa 2009
5. Szarffenberg R., Żołędziowski C., Theis M. (red.), *Ubóstwo i wykluczenie społeczne. Perspektywa poznawcza*, Warszawa 2010
6. Grotowska-Leder J., Rokicka E. (red.), *Przemiany społeczne w Polsce i ich konsekwencje : perspektywa socjologiczna*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2015

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Aktywność i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: IV

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			8
Ćwiczenia			
Projekt			12
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			20
Praca własna studenta		60	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest nabycie wiedzy na temat roli aktywności życiowej na różnych płaszczyznach w wieku starszym oraz w sytuacji niepełnosprawności, specyfiki aktywności w wieku starszym i sytuacji niepełnosprawności oraz jej nieodzowności dla skutecznego funkcjonowania indywidualnego i społecznego.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	W zaawansowanym stopniu zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności w obszarze pracy socjalnej,	K_W03
W02	Ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W03	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W04	Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08

W05	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U03	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U04	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U05	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U06	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	K_U08
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K03
K03	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04
K04	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Zjawisko aktywności i bierności w życiu organizmu biologicznego
2.	Rola aktywności jako naturalnej potrzeby organizmu ludzkiego
3.	Rodzaje aktywności osobniczej i społecznej
4.	Aktywność osób starszych i niepełnosprawnych w życiu codziennym
5.	Aktywność społeczna osób starszych i niepełnosprawnych
6.	Aktywność zawodowa osób starszych i niepełnosprawnych
7.	Aktywność na płaszczyźnie zainteresowań i hobby osób starszych i niepełnosprawnych
8.	Aktywność sportowa i rekreacyjna osób starszych i niepełnosprawnych
9.	Aktywność intelektualna i artystyczna osób starszych i niepełnosprawnych
10.	Aktywność związana z ochroną zdrowia oraz podejmowaniem leczenia i rehabilitacji
Projekt	
1.	Idea i zasady tworzenia projektów wspierających aktywność osobniczą i społeczną seniorów i osób

	niepełnosprawnych
2.	Procedura tworzenia grup inicjatywnych z osób starszych i niepełnosprawnych
3.	Zasady tworzenia systemu współpracy z instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych
4.	Prezentacja wybranych projektów społecznych na rzecz aktywizowania i włączania społecznego osób starszych i niepełnosprawnych, wykorzystujących kapitał społeczny beneficjentów
5.	Przygotowanie do konstruowania przykładowego projektu na rzecz włączenia społecznego i wykorzystania potencjału oraz kapitału społecznego osób starszych i niepełnosprawnych
6.	Konstruowanie projektu
7.	Omówienie i analiza przygotowanych projektów

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny
- dyskusja dydaktyczna
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie z literaturą
- realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie pracy zaliczeniowej

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Trafialek E., *Starzenie się i starość : wybór tekstów z gerontologii społecznej*, Kielce 2006
2. Szarota Z. red., *Aktywizacja, rozwój, integracja : ku niezależnej starości*, Kraków 2011.
3. Synak B. red., *Ludzie starzy w warunkach transformacji ustrojowej*, Gdańsk 2000.
4. Nóżka M., Smagacz-Poziemska M. red., *Starzenie się : problemat społeczno-socjalny i praktyka działań*, Kraków 2014.
5. Wnuk-Olenicz M. red., *Problemy i szanse rozwoju osób starszych w społeczeństwie polskim*, Toruń 2015.
6. Seredyńska D. red., *Uczestnictwo społeczne w średniej i późnej dorosłości*, Bydgoszcz 2012.
7. Konieczna-Woźniak R., *Uniwersytety Trzeciego Wieku w Polsce : profilaktyczne aspekty edukacji seniorów*, Poznań 2001.
8. Strmiska-Mietlińska A., *Zatrudnienie, niezdolność do pracy, niepełnosprawność*, Warszawa 2015.
9. Tarkowski Z., Jastrzębowska G., *Człowiek wobec ograniczeń : niepełnosprawność, komunikowanie, diagnoza, terapia*, Warszawa 2002.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Kijak R. red., *Niepełnosprawność - w zwierciadle dorosłości*, Kraków 2012.
2. *Niepełnosprawność i Rehabilitacja w: Kwartalnik Instytutu Rozwoju Służb Społecznych*, Warszawa IRSS, 2001.
3. *Edukacja osób niepełnosprawnych*. Czasopismo Gdańsk, Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, 2010.
4. Zaorska Z., *Dodać życia do lat : materiały metodyczne ułatwiające organizację różnych form aktywności wśród osób starszych oraz w grupach wielopokoleniowych*, Lublin 1999.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
--------------------------	---

Wiedza	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Biopsychiczne i społeczne wymiary starzenia się i starości

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: IV

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			4
Projekt			4
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest dostarczenie studentom wiedzy na temat biologicznych, psychologicznych i społecznych wymiarów procesu starzenia się i starości, powiązanych wzajemnie w całość. Przedmiot prezentuje historyczne i współczesne ujęcia teoretyczne zagadnienia oraz wyniki najnowszych ustaleń empirycznych, dokonywanych przez badaczy zajmujących się geriatrią, gerontologią i geragogiką.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	W zaawansowanym stopniu zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności w obszarze pracy socjalnej	K_W03
W02	Ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	K_U04
U02	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku	K_U06

	polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	
U03	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U04	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Ćwiczenia	
1.	Starość i starzenie się - ustalenia terminologiczne
2.	Teorie starzenia się
3.	Starzenie się na płaszczyźnie biologicznej
4.	Starzenie się na płaszczyźnie psychologicznej
5.	Starzenie się na płaszczyźnie społecznej
6.	Starość jako etap w życiu
7.	Miejsce, role i funkcje ludzi starszych we współczesnym społeczeństwie
Projekt	
1.	Potrzeba tworzenia projektów na rzecz ludzi starszych
2.	Zasady tworzenia projektów na rzecz seniorów i przy ich współudziale
3.	Przykłady projektów seniorskich w Polsce i na świecie
4.	Przygotowanie do tworzenia projektu
5.	Opracowywanie projektu na rzecz osób starszych
6.	Omówienie, analiza i podsumowanie projektu

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- prelekcja, dyskusja,
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie się do kolokwium
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie do dyskusji

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Baranowska A., Kościńska E., Wasilewska-Ostrowska K., *Społeczny wymiar życia i aktywności osób starszych*, Toruń 2013

2. Szukalski P. (red.), *Starzenie się ludności a solidarność międzypokoleniowa*, Łódź 2014
3. Kowaleski J.T., Szukalski P., red., *Starzenie się ludności Polski: między demografią a gerontologią społeczną*, Łódź 2008
4. Kowaleski J.T., Szukalski P., red., *Starość i starzenie się jako doświadczenie jednostek i zbiorowości ludzkich*, Łódź 2006
5. Kędra E., red., *Starzenie się jako zjawisko biologiczne i społeczne*, Legnica 2011
6. Trafialek E., *Starzenie się i starość: wybór tekstów z gerontologii społecznej*, Kielce 2006
7. Mucha J., Krzyżowski Ł., *Ku socjologii starości: starzenie się w biegu życia jednostki*, Kraków 2011
8. Plich M., *Różnorodność spojrzenia na starość i starzenie się ludności*, Łódź 2015

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Chabior A., Fabiś A., Wawrzyniak J., *Starzenie się i starość w perspektywie pracy socjalnej*, Warszawa 2014

NETOGRAFIA:

1. Aktualnie dostępne opisy projektów socjalnych na stronach internetowych

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Tworzenie środowiskowej sieci wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: ćwiczenia – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			
Ćwiczenia			4
Projekt			8
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			12
Praca własna studenta		51	
RAZEM		75	
Punkty ECTS		3	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest przybliżenie wiedzy na temat konieczności, zasad i metod tworzenia sieci wsparcia społecznego w najbliższym środowisku osób potrzebujących, w tym starszych i niepełnosprawnych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	Ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W03	Ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W04	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	K_W07
W05	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11
W zakresie umiejętności		

U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U03	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U04	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	K_U08
U05	Posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektowania strategii działań typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań	K_U11
U06	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06
K03	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Ćwiczenia	
1.	Wsparcie społeczne - ustalenia terminologiczne
2.	Historia idei wzajemnej pomocy - „czynów miłosierdzia”
3.	Teorie wsparcia społecznego
4.	Tworzenie sieci wsparcia społecznego
5.	Formy wsparcia społecznego
6.	Wsparcie społeczne dla osób starszych i ich rodzin, bliskich, opiekunów
7.	Wsparcie społeczne dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin, bliskich i opiekunów
Projekt	
1.	Sposoby i metody udzielania wsparcia w grupach pierwotnych i wtórnych
2.	Przykłady działań samopomocowych i aktywności sieci wsparcia w Polsce i na świecie
3.	Przygotowanie do tworzenia projektu poświęconego kreowaniu sieci wsparcia społecznego
4.	Przygotowywanie projektu
5.	Omówienie i podsumowanie projektu

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- prezentacja
- dyskusja dydaktyczna

- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie do kolokwium
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie pracy pisemnej

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Bąkiewicz M., Grewiński M. (red.), *Praca socjalna w środowisku lokalnym*, Warszawa 2009
2. Grotowska-Leder J., red., *Sieci wsparcia społecznego jako przejaw integracji i dezintegracji społecznej*, Łódź 2008
3. Szymanowska J., *Rodzina z dzieckiem niepełnosprawnym - pomoc i wsparcie społeczne*, Białystok 2008
4. Piorunek M., red., *Pomoc-wsparcie społeczne-poradnictwo. Od teorii do praktyki*, Toruń 2010
5. Bruhn J., *Efekt grupy: spójność społeczna i jej konsekwencje dla zdrowia*, Warszawa 2011
6. Kwaśniewska G., Wojnowska A., *Aktualne problemy wsparcia społecznego osób niepełnosprawnych*, Lublin 2004
7. Krzyszkowski J., *Między państwem opiekuńczym a opiekuńczym społeczeństwem: determinanty funkcjonowania środowiskowej pomocy społecznej na poziomie lokalnym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2010.
8. Wódz K., Kowalczyk B. (red.), *Organizowanie społeczności: modele i strategie działania*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Kirenko J., *Wsparcie społeczne osób z niepełnosprawnością*, Ryki 2002
2. Aktualne projekty wsparcia społecznego dostępne na stronach www.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	kolokwium, projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, projekt, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Człowiek starszy i niepełnosprawny w rodzinie

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, projekt – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			
Projekt			12
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			16
Praca własna studenta		68	
RAZEM		100	
Punkty ECTS		4	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest dostarczenie informacji na temat funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w rodzinie w zmieniającym się kontekście społecznym i kulturowym.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	W zaawansowanym stopniu zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności w obszarze pracy socjalnej,	K_W03
W02	ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W03	ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W04	ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz normach, regułach i zachodzących między nimi relacjach	K_W06
W05	ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o poglądach na temat wybranych struktur i instytucji społecznych, zachodzących w nich zmianach i ich historycznej ewolucji	K_W08

W zakresie umiejętności		
U01	potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	potrafi wykorzystywać i integrować podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U03	posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U04	potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami pracy socjalnej	K_U10
U05	posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów jednostkowych i grupowych oraz projektowania strategii działań typowych dla pracy socjalnej, posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań	K_U11
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Rodzina jako system społeczny i środowisko wymiany społecznej
2.	Starość i niepełnosprawność jako wartości w wymiarze jednostkowym, rodzinnym i zbiorowym
3.	Rodzina z osobą starszą
4.	Funkcjonowanie rodzin z osobą niepełnosprawną
5.	Rodzina a choroba. Choroba przewlekła, pobyt w szpitalu a zmiany w rodzinie
6.	Problemy rodzin z dzieckiem chorym i/lub niepełnosprawnym
7.	Doświadczenie śmierci w rodzinie
8.	Instytucjonalne formy wsparcia rodzin z osobą starszą i / lub niepełnosprawną
Projekt	
1.	Przygotowanie do realizacji projektu na temat rozwiązywania problemów doświadczanych przez rodziny z osobą starszą i niepełnosprawną
2.	Przykład projektów zawierających propozycje rozwiązań dla wybranych kategorii w oparciu o zasoby internetowe oraz dokumenty urzędowe
3.	Przygotowywanie projektu
4.	Omówienie i podsumowanie projektu

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramatyczne; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład z prezentacją multimedialną
- metoda projektowa

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów

komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie do kolokwium
- przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów
- przygotowanie pracy pisemnej

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Kawczyńska -Butrym Z., *Wyzwania rodziny: zdrowie, choroba, niepełnosprawność, starość*, Lublin 2008
2. Obuchowska, I. (red.), *Dziecko niepełnosprawne w rodzinie*, Wyd. WSiP, Warszawa 2008
3. Leszczyńska-Reichert A., *Człowiek starszy i jego wspomaganie – w stronę pedagogiki starości*, Olsztyn 2006
4. Grotowska-Leder J. (red.), *Wybrane współczesne problemy społeczne i ich rozwiązywanie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Czarniecka S., Majer R., Mirowska M. (red.), *Rodzina w lokalnym systemie pomocy społecznej*, Częstochowa 2008
2. Ogryzko - Wiewiórowska M., *Rodzina i śmierć*. Lublin 1994
3. Podgórska-Jachnik D., *Praca socjalna z osobami z niepełnosprawnością i ich rodzinami*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

<i>Efekt uczenia się</i>	<i>Metoda weryfikacji efektów uczenia się</i>
Wiedza	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach
Kompetencje	projekt, aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Kierunek: Praca socjalna

Profil: praktyczny

Stopień studiów: pierwszy

Nazwa zajęć: Wsparcie instytucjonalne osób starszych i niepełnosprawnych

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: język polski

Semestr studiów: V

Forma zaliczenia zajęć: wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia niestacjonarne wspomagane e-learningiem
Wykład			4
Ćwiczenia			4
Projekt			
Seminarium			
Warsztaty			
Laboratorium			
Studenckie praktyki zawodowe			
Webinaria (zajęcia synchroniczne)			
E-learning (zajęcia asynchroniczne)			8
Praca własna studenta		34	
RAZEM		50	
Punkty ECTS		2	

CELE ZAJĘĆ:

Celem przedmiotu jest nabycie wiedzy na temat funkcjonowania systemu profesjonalnej pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych, borykających się z różnorodnymi problemami oraz specyfiki zasad organizacji i struktury systemu pomocowego

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Ma zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej i pomocy społecznej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02
W02	Ma wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	K_W04
W03	Ma zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	K_W05
W04	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz normach, regułach i zachodzących między nimi relacjach	K_W06
W05	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	K_W11

W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami pracy socjalnej	K_U01
U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisu i analizy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności	K_U02
U03	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej	K_U03
U04	Posiada umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U06
U05	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i obcym, dotyczących zagadnień z obszaru pracy socjalnej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	K_U07
U06	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy, z uwzględnieniem umiejętności nabytych podczas praktyki zawodowej	K_U09
U07	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami pracy socjalnej	K_U10
U08	Potrafi analizować zjawiska społeczne	K_U12
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01
K02	Jest gotowy odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K02
K03	Jest gotowy myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	K_K03
K04	Jest gotowy pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe
Wykład	
1.	Wsparcie społeczne - ustalenia terminologiczne
2.	Historia działalności wspierającej osoby potrzebujące
3.	Rodzaje wsparcia społecznego
4.	Beneficjenci i źródła wsparcia społecznego
5.	Instytucje udzielające wsparcia społecznego
6.	Podstawy prawne i legislacja w Polsce i krajach Unii Europejskiej
7.	Wsparcie społeczne w instytucjach opieki paliatywnej i hospicyjnej
8.	Prognozy na przyszłość i planowanie
Ćwiczenia	
1.	Wsparcie społeczne a interwencja kryzysowa
2.	Wsparcie społeczne w sytuacji bezrobocia
3.	Wsparcie społeczne w sytuacji długotrwałej choroby i śmierci
4.	Wsparcie społeczne w sytuacji biedy i ubóstwa

5.	Wsparcie społeczne dla osób starszych
6.	Wsparcie społeczne dla osób niepełnosprawnych
7.	Wsparcie społeczne w sytuacji uzależnień

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; dyskusja dydaktyczna; analiza indywidualnego przypadku; metoda projektowa; metoda warsztatowa; wykorzystanie programów komputerowych; seminarium; burza mózgów; techniki dramowe; rozwiązywanie zadań problemowych; symulacje sytuacji; praca w grupach; praca indywidualna):

- wykład z prezentacją multimedialną
- dyskusja dydaktyczna
- analiza przypadków
- analiza materiałów źródłowych i dokumentów urzędowych

PRACA WŁASNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; wykorzystanie programów komputerowych; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; trening kompetencji; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- przygotowanie do kolokwium
- przygotowanie do dyskusji
- przygotowanie pracy pisemnej

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Piorunek M., red., *Pomoc-wsparcie społeczne-poradnictwo: od teorii do praktyki*, Toruń 2010
2. Palak Z., red., *Wsparcie społeczne w rehabilitacji i resocjalizacji*, Lublin 2004
3. Szymanowska J., *Rodzina z dzieckiem niepełnosprawnym: pomoc i wsparcie społeczne*, Białystok 2008
4. Kacperczyk A., *Wsparcie społeczne w instytucjach opieki paliatywnej i hospicyjnej*, Łódź 2006
5. Kirenko J., *Wsparcie społeczne osób z niepełnosprawnością*, Ryki 2002
6. Nózka M., Smagacz-Poziemska M., red., *Starzenie się: problemat społeczno-socjalny i praktyka działań*, Kraków 2014.
7. Szarota Z., red., *Starość zależna: opieka i pomoc społeczna: perspektywa gerontologii społecznej*, Kraków 2011.
8. Szarota Z., *Starzenie się i starość: w wymiarze instytucjonalnego wsparcia na przykładzie Krakowa*, Kraków 2010.
9. Szatur-Jaworska B., *Ludzie starzy i starość w polityce społecznej*, Warszawa 2000.
10. Błędowski P., *Lokalna polityka społeczna wobec ludzi starych*, Warszawa 2002.
11. Strmiska-Mietlińska A., *Zatrudnienie, niezdolność do pracy, niepełnosprawność*, Warszawa 2015.
12. Janocha W., red., *Niepełnosprawność: wybrane aspekty sytuacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin*, Kielce 2006.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Zych A. A., *The living situation of elderly Americans of Polish descent in Chicago*, Wrocław 2005.
2. Makuch M., Moron D., red., *Osoby starsze w społeczeństwie: społeczeństwo wobec osób starszych* / pod red. M. Makuch i D. Moron, Wrocław 2011.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (do wyboru: egzamin ustny; egzamin pisemny; kolokwium; projekt; aktywność na zajęciach, praca pisemna, praca w grupie; inne – jakie?)

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się
Wiedza	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Umiejętności	kolokwium, praca pisemna, aktywność na zajęciach
Kompetencje	aktywność na zajęciach

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0–59,99%	60–74,99%	75–79,99%	80–88,99%	89–94,99%	95–100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje